Gunnar Hellström

Första övningsboken i svensk grammatik

Sfi och sv2

Bonniers

Förord

Denna övningsbok är avsedd för elever i Sfi, Sv2 och Svenska som främmande språk. Materialet täcker nybörjarstadiet fram till ca 400 timmars undervisning för normaleleven. Genom att regler och mönster presenteras och facit finns tryckt separat kan boken även användas vid självstudier och vid repetition på egen hand.

Boken har ambitionen att vara en grundlig genomgång av mönster och regelbundenheter inom grammatik och av viss semantik. Jag betvivlar värdet av ett flyktigt övande av ditt och datt, där man överger ett moment långt innan det givit mättnad eller alls hunnit tränga in.

Jag har med avsikt gjort regler och kommentarer kortfattade. Detta gör dem mer hanter- och lärbara. Ändå räknar jag med att läraren i samspel med eleverna både kan och bör utveckla och fördjupa regeln. Dessutom framgår denna ofta ur de exempel som inleder momentet.

När ett moment har att göra med former, övas dessa först på mekanisk väg. Därefter vidtar funktionella och fria övningar. De senare består dels i textproduktion, dels i att göra egna meningar med momentets 'grammatikord'. Det tar bara en rad att uppmana till att göra egna meningar, men dessa utgör ändå 'kronan på verket': att aktivt kunna använda vad man lärt sig.

Materialet spänner alltså från drill till självständighet. En hel del av drillarna är muntliga. Detta för att spara utrymme åt väsentligheter.

Språket i övningarna är medvetet talspråkligt, utom när det rör sig om brev och meddelanden. Däremot har rent talspråksegna drag måst utelämnas, eftersom de är svårbegripliga i form av text.

Många övningar bildar dialoger och berättelser. Dessa kan och bör behandlas som vanliga 'lärobokstexter' och leda till samtal om innehåll och språklig pragmatik. De är så att säga inte uttömda med grammatiken! Övningsboken tjänar delvis också som läsebok.

Jag har valt en traditionell indelning av momenten. På det viset är det lätt att hitta i boken. Det går att arbeta sig genom den från pärm till pärm, men förmodligen kommer lärare och elever att välja sin egen färdväg. Dock finns *inom* varje moment en given progression.

Slutligen hoppas jag att både elever och lärare ska ha lika mycket nytta av att arbeta med boken som jag hade nöje av att skriva den. Liksom vice versa!

Gunnar Hellström

Innehåll

7 Praktiska ord och fraser
8 Var, vad, när, hur, vem, varifrån?
12 Hur ...?
13 Vad ... för -frågor

15 Ordföljd I

15 Påståenden och ja / nej-frågor
17 Ja/nej-frågor och frågor med frågeord
17 Påståenden och frågor med 'inte'
19 Påståenden och frågor med hjälpverb
21 Påståenden och frågor med hjälpverb och 'inte'
22 Repetition av sidorna 15–21
25 Subjekt, verb, objekt, adverbial
31 Vad / vem ... preposition -frågor

32 Verb I

32 Presens och infinitiv
36 Hjälpverb
39 Hjälpverb och några andra vanliga verb i preteritum

41 Pronomen I

41 Personliga pronomen – subjektsform
44 Personliga pronomen – objektsform
45 Possessiva pronomen
49 Sin, sitt, sina
50 Alla possessiva pronomen (inklusive sin, sitt, sina)
53 Reflexiva pronomen, reflexiva verb

55 Kortsvar

55 Kortsvar i presens
57 Kortsvar i preteritum
59 Nej och Jo

61 Pronomen II

61 Den här, det här ...
63 Någon, något, några
65 Ingen, inget, inga
67 Inte någon, inte något, inte några
68 Blandade övningar med 'någon' och 'ingen'
69 Vilken, vilket, vilka

71 Substantiv

71 Singular – obestämd och bestämd form
75 Bestämdhet – singular
79 Plural – obestämd form
85 Plural – obestämd och bestämd form
88 Bestämdhet – plural
90 Blandade övningar. Obestämd och bestämd form, singular och plural
94 Genitiv

95 **Verb II**
95 Preteritum (imperfekt)
96 Preteritum – grupp 1–3
101 Perfekt
102 Perfekt – grupp 1–3
104 Formrepetition av grupp 1–3
105 Starka och oregelbundna verb
117 Perfekt – starka och oregelbundna verb
118 Preteritum eller perfekt
121 Framtid (futurum)
123 Avslutad handling – perfekt och pluskvamperfekt
124 Blandade tempusövningar
125 Imperativ

131 **Adjektiv**
131 Singular och plural
136 Adjektiv med oregelbunden böjning
138 'Liten'
139 Adjektiv + substantiv
143 Hur + adjektiv / adverb -frågor
144 Komparation
148 Superlativ – obestämd och bestämd form

151 **Ordföljd II**
151 Ordföljd med objekt, plats och tid
153 Placering av satsadverb
154 Bisatser
156 Indirekt form
160 Blandade övningar på ordföljd

166 **Konjunktioner**
166 Samordnande konjunktioner
167 Underordnande konjunktioner (subjunktioner)

170 **Övrigt**
170 Hem / hemma, hit / här etc
174 Vilken / vad -utrop
175 Tycka, tänka, tro
176 Sätta, ställa, lägga, hänga
178 I och På
179 Andra rumsprepositioner
181 Tidsprepositioner etc
183 Som, att
184 Verb som kan följas av infinitiv
185 Grundtal som substantiv
187 Väderstreck

Praktiska ord och fraser

'Nu' är ett *ord.*
'Nu börjar vi' är en *mening* med *tre ord.*

'Jag talar svenska' är ett *påstående.*
'Talar du svenska?' är en *fråga.*
'Ja' är ett *svar.*

– Vad *betyder* 'tjena'? – Det betyder 'hej'.

– Vad *heter* 'boy' på svenska? / Hur *säger* man 'boy' på svenska?
– Det heter 'pojke'. / Man säger 'pojke'.

– *Förstår* du? – Ja, jag förstår. / Nej, jag förstår inte.

– Vad betyder 'tjena'?
Adam: Jag *vet inte.*
Betty: Jag *kommer inte ihåg.*
Ching: Jag *minns inte.*
David: Det har jag *glömt.*
Eva: Det betyder 'hej'.

– Stora flickor har stora problem! – Va? Jag förstår inte. Vad *menar* du?

– Vad är *motsatsen* till 'svar'? – 'Fråga' är motsatsen till 'svar'.

– 'Tjena' är *samma* som 'hej'. / 'Tjena' är *synonym* till 'hej'.

– Vad är det för *skillnad* mellan 'röd' och 'rosa'?

– Hur *stavar* man 'ledsen'? / Hur *skriver* man 'ledsen'? – L-E-D-S-E-N.
– Hur *uttalar* man 'ledsen'? / Hur *säger* man 'ledsen'. – 'Lessen'.

– 2 + 2 = 4? Det är *rätt.* – 2 + 2? Det är *lätt*!
– 2 + 2 = 5? Det är *fel.* – 24 × 36? Det är *svårt*!

– Det är *viktigt* att läsa svenska. Det är *inte så viktigt* att gå på diskotek.

A E I O U Y Å Ä Ö är *vokaler.* B C D etc är *konsonanter.*

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Var, vad, när, hur, vem, vilka, varifrån?

A.

EXEMPEL

– *Var* bor du?	– (Jag bor) i Bromma.
– *Vad* heter du?	– (Jag heter) Erik.
– *Vad* har du för bil?	– (Jag har) en Fiat.
– *När* börjar skolan?	– (Den börjar) klockan 09.00.
– *Hur* är det?	– (Det är) bra.
– *Hur gammal* är han?	– (Han är) 21 år.
– *Vem* är Björn Borg?	– (Det är) en svensk tennisspelare.
– *Varifrån* är han?	– (Han är) från Södertälje.
– *Vilka* är från Ungern?	– Ernö och Marta (är från Ungern).

B. Fyll i frågorna.

1. – _____	slutar du skolan?	– Halv tolv.
2. – _____	bor Erik?	– På Drottninggatan 5.
3. – _____	gör du?	– Jag tittar på TV.
4. – _____	är Ivan?	– Från Ryssland.
5. – _____	gammal är Eva?	– Åtta år.
6. – _____	är det?	– Det är Stefan.
7. – _____	är det i skolan?	– Bra.
8. – _____	heter du?	– Maria.
9. – _____	ligger skolan?	– På Fabriksgatan 10.
10. – _____	börjar filmen?	– Klockan åtta.
11. – _____	talar arabiska här?	– Ali.
12. – _____	kommer han?	– Från Marocko.
13. – _____	mycket är klockan?	– Halv tio.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

14. – _____ heter din lärare? – Gunnar.

15. – _____ har du för yrke? – Jag är telefonist.

16. – _____ talar du för språk? – Arabiska och svenska.

17. – _____ länge har du varit i Sverige? – Tre månader.

18. – _____ är klockan? – Halv sex.

19. – _____ är Maya? – På jobbet.

20. – _____ mår din pappa? – Så där.

21. – _____ heter 'boy' på svenska? – 'Pojke'

22. – _____ ligger Uppsala? – 7 mil från Stockholm.

23. – _____ betyder DN? – Dagens Nyheter.

24. – _____ säger man 'boy' på svenska? – 'Pojke'.

25. – _____ kostar en TV? – Cirka 5000 :–.

26. – _____ heter han i förnamn? – Johan.

27. – Och i efternamn? – Svensson.

28. – _____ är han född? – 1/10 1950.

29. – _____ talar engelska i klassen? – John och Betty.

C. *En intervju med Maria Bellini*

Fyll i frågorna. Titta på B.

1. – _____ du? – Maria.

2. – _____ ? – Bellini.

3. – _____ ? – Från Italien.

4. – _____ ? – 2/8 1970.

5. – _____ i Sverige? – Sex månader.

6. – _____ ? – Italienska och engelska.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

7. – _____ ? – I Eksjö.

8. – _____ ? – Jag är apotekare.

9. – Och _____ arbete i Eksjö? – Jag är servitris.

10. – _____ ? – På Stadshotellet.

11. – _____ svenska? – På kvällen. 18.00 – 21.00.

D. *En presentation*

Intervjua varandra och skriv sedan *en presentation* av den person som du har intervjuat. Exempel: 'Maria Bellini kommer från Italien. Hon är ...'

E. Här presenterar sig Sven Larsen.

«Jag heter Sven Larsen och kommer från Danmark.
Jag är 35 år. I Danmark var jag snickare, men i Sverige
arbetar jag som vaktmästare i en skola. Jag har varit här
i två år. Jag bor i Mölndal utanför Göteborg.
Jag talar tre språk: danska, engelska och svenska.»

Skriv en presentation av dig själv.

F. *Ett telefonsamtal*

Fyll i replikerna.

– 21 14 36.

– Hej, Anna! Det är Lena.

– Nej, men hej Lena! Det var längesen! _____1 ?

– Bra, tack. Och du?

– Bra. Du Anna, _____2 i kväll?

– Jag vet inte. _____3 så?

– Jag tänker gå på bio. Vill du gå med?

– Ja, kanske det. _____4 filmen?

– «Cinema Paradiso».

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

– _____ (5) den?

– Från Italien.

– Jaha. _____ (6) går den?

– På Grand. Vill du gå med?

– Gärna. _____ (7) filmen?

– Klockan 19.00.

– _____ (8) ska vi träffas?

– Kvart i sju utanför bion. Passar det?

– Ja, det passar bra.

– Då säger vi det. Kvart i sju utanför Grand. Vi ses!

– Ja, det gör vi. Hej då.

– Hej då.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Hur ...?

A.

EXEMPEL

– *Hur* mår du?	– (Jag mår) bra.
– *Hur* är det?	– Bra, tack.
– *Hur många* barn har du?	– Tre. En pojke och två flickor.
– *Hur mycket* kostar det?	– 25 kronor.
– *Hur gammal* är du?	– 30 år.
– *Hur länge* har du varit i Sverige?	– Tre månader.
– *Hur lång* är kursen?	– Ett år.
– *Hur stor* är sängen?	– 200 cm × 90 cm.

B. Fyll i frågorna.

1. – _____ mår din mamma?	– Bra, tack.
2. – _____ är du?	– 23 år.
3. – _____ är klassen?	– Vi är 16 elever.
4. – _____ kostar det?	– 50 kronor.
5. – _____ cigarretter röker du per dag?	– 20.
6. – _____ har du läst svenska?	– 4 veckor.
7. – _____ lägenhet har du?	– 2 rum och kök.
8. – _____ är filmen?	– 2 timmar.
9. – _____ är din lärare?	– Bra.
10. – _____ rum har du?	– Två.
11. – _____ ?	– Jag är 180 cm.
12. – _____ väger du?	– 70 kg.
13. – _____ ?	– Jag har två pojkar.
14. – _____ i Sverige?	– Fyra månader.
15. – _____ ?	– 3 rum och kök.
16. – _____ på jobbet?	– Bra.

C. Fråga och svara varandra. Skriv frågorna först. Titta på B.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Vad … för -frågor

A.

EXEMPEL
– *Vad* har du *för* lärare? – (Jag har) Oskar Andersson.
– *Vad* läser du *för* bok? – (Jag läser) en engelsk deckare.
– *Vad* har du köpt *för* mat? – (Jag har köpt) fisk och ris.

REGEL *Vad* verb subjekt … *för* objekt?

B. Skriv frågor.

1. _____ ? (Jag läser) Dagens Nyheter.
2. _____ ? (Jag har) 25 13 64.
3. _____ ? (Jag har köpt) tulpaner.
4. _____ ? (Hon talar) spanska och italienska.
5. _____ ? (Jag dricker) australiskt (vin).
6. _____ ? (Jag har) tre rum och kök.
7. _____ ? (Han ska se) Rambo III.
8. _____ ? (Jag har köpt) italienskt (bröd).
9. _____ ? (Det är) den första april.

C. Skriv frågor.

1. _____ ? Aftonbladet.
2. _____ ? En Volvo.
5. _____ ? 57 10 03 - 0474.
4. _____ ? Ringvägen 12.
5. _____ ? 113 10 (Stockholm).
6. _____ ? Marlboro.
7. _____ ? Engelska och franska.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

8. _____ ? En Sony.

9. _____ ? Reumatism.

10. _____ ? Arkitekt.

D. Fråga och svara varandra. Skriv frågorna först.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Ordföljd I

Det finns två typer av ordföljd:

I.	Ja/nej-frågor	*Kommer* han? *Vill* han komma? *Har* du varit i Finland?
II.	Frågor med frågeord	Var *bor* du? Vad *gör* du? Hur gammal *är* du? Hur många barn *har* du?
	Påståenden	Han *arbetar.* Hon *kommer* från Grekland. Jag *har* varit i Sverige ett år. Idag *kommer* Martin. På Drottninggatan *ligger* en skola. När skolan är slut, *går* jag hem.

REGEL

I. Ja/nej-frågor *börjar* med ett *verb.*
II. Alla andra meningar har ett *verb* på 2:*a plats.* Observera: ANDRA PLATS!

Påståenden och ja/nej-frågor

A. Fyll i de *frågor* och *påståenden* som saknas. Se exempel!

1. Han röker. Röker han ?
2. Hon arbetar Arbetar hon?
3. Eva bor i Stockholm. _____?
4. _____ Kommer Oscar från England?
5. Han kommer i morgon. _____?
6. _____ Arbetar hon på restaurang?
7. Hon är sjuk. _____?
8. _____ Är Josef på jobbet?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

9. Klockan 12 börjar vi. _____?

10. _____ Kommer hon klockan 8?

11. Nu kommer taxin. _____?

B. Gör *påståenden* eller *frågor.*

Efter fråga kommer ett frågetecken (?). Se exemplen i A.

1. amerikan \ Bob \ är

_____

2. han \ på söndag \ kommer \ ?

_____

3. vi \ klockan tre \ slutar

_____

4. har \ pengar \ du \ ?

_____

5. Kristina \ i Umeå \ bor

_____

6. har \ många barn \ du \ ?

_____

7. restaurangen \ klockan elva \ stänger \ ?

_____

8. nu \ vi \ slutar

_____

C. Gör egna *ja/nej-frågor* och *påståenden.* Fem av varje typ.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Ja/nej-frågor och frågor med frågeord

A. Gör frågor. Se sidan 15.

1. när \ lektionen \ börjar

_____?

2. bra svenska \ han \ talar

_____?

3. varifrån \ Eva \ kommer

_____?

4. Jakob \ har \ yrke \ för \ vad

_____?

5. Mikael \ är \ från Holland

_____?

6. Hornsgatan \ var \ ligger

_____?

7. du \ familj \ har

_____?

8. svenska \ du \ var \ läser

_____?

B. Skriv egna frågor. 4 *ja/nej-frågor* och 4 *frågor med frågeord.*

Påståenden och frågor med 'inte'

A.

EXEMPEL *Adam kommer inte* från Libanon.
Varför *läser du inte* svenska?
I morgon *kommer jag inte.*
Talar du inte engelska?

REGEL Subjekt verb | *inte* | / Verb subjekt | *inte* |

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Библиотека ЕГУ
Инв. N.

B. Gör frågor och påståenden. Se exemplen i A.

1. hon \ inte \ varför \ kommer \ ?

_____ ?

2. TV \ inte \ har \ jag

_____

3. du \ inte TV \ har \ ?

_____ ?

4. inte \ du \ TV \ har \ varför \ ?

_____ ?

5. inte \ banken \ är \ öppen

_____

6. öppen \ är \ inte \ banken \ ?

_____ ?

7. banken \ är \ varför \ inte \ öppen \ ?

_____ ?

8. på mig \ lyssnar \ inte \ du

_____

9. du \ inte \ varför \ du \ lyssnar \ ?

_____ ?

10. svenska \ talar \ inte \ min fru

_____

11. fotboll \ spelar \ inte \ Josef

_____

12. inte \ kommer \ han \ till skolan \ ?

_____ ?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

13. varför \ inte \ han \ till jobbet \ kommer \ ?

_____ ?

14. hon \ inte \ tittar \ på filmen

_____

15. hon \ varför \ inte \ tittar \ på filmen \ ?

_____ ?

16. du \ inte \ har \ bil \ ?

_____ ?

C. Skriv 8 egna påståenden och frågor med 'inte'.

Påståenden och frågor med hjälpverb

A.

EXEMPEL *Erik vill gå* på bio.
Kan du hjälpa mig?
Varför *ska han åka* hem?

B. Gör frågor eller påståenden. Se exemplen i A.

1. du \ på bio \ gå \ vill \ ?

_____ ?

2. arabiska \ du \ tala \ kan \ ?

_____ ?

3. gå \ du \ måste \ varför \ hem \ ?

_____ ?

4. åka \ Maria \ vill \ till Rom

_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

5. måste \ biljett \ jag \ köpa

_____

6. när \ till London \ åka \ du \ ska \ ?

_____ ?

7. lägenhet \ vi \ byta \ måste

_____

8. i morgon \ komma \ du \kan \ ?

_____ ?

9. åka \ vill \ han \ till Uppsala

_____

10. du \ varför \ vill \ sluta \ på kursen \ ?

_____ ?

11. dörren \ du \ kan \ stänga \ ?

_____ ?

12. jag \ sitta \ kan \ här \ ?

_____ ?

13. låna \ får \ jag \ din penna \ ?

_____ ?

14. dig \ Peter \ hjälpa \ kan

_____

C. Skriv 8 egna påståenden och frågor med *hjälpverb.*

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Påståenden och frågor med hjälpverb och 'inte'

A.

EXEMPEL *Han kan inte* tala svenska.
Kan du inte komma på festen?
Varför *vill du inte* gå på bio?

B. Gör frågor och påståenden. Se exemplen i A.

1. inte \ Janne \ ska \ till Norge \ åka

_____

2. röka \ man \ får \ här \ inte \ ?

_____?

3. i kväll \ inte \ varför \ du \ komma \ kan \ ?

_____?

4. bo \ Fatima \ vill \ inte \ i Åmål

_____

5. på bio \ inte \ kan \ vi \ gå \ i kväll \ ?

_____?

6. idag \ jag \ kan \ komma \ inte

_____

7. inte \ varför \ vill \ du \ gifta dig \ ?

_____?

8. Fredrik \ inte \ gå \ vill \ till skolan

_____

9. de \ inte \ ska \ flytta \ till Rinkeby

_____

C. Skriv 6 egna frågor och påståenden med *hjälpverb* och 'inte'.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Repetition av sidorna 15–21

A.

EXEMPEL	(han) (sover)
?	Sover han?
inte	Han sover inte.
inte?	Sover han inte?
vill	Han vill sova.
var?	Var sover han?

B. Skriv ut meningar som i exemplen i A.

(han) (kommer) (i morgon)

?	1. _____
inte	2. _____
inte?	3. _____
när?	4. _____
ska?	5. _____
vill inte	6.
vill inte?	7. _____
kan?	8. _____
kan inte?	9. _____
varför kan inte?	10. _____
?	11. _____
inte	12. _____
varför inte?	13. _____

C. Fortsätt muntligt.

1. (hon) (jobbar)	?, inte, inte?, när?, vill?, vill inte?, kan inte?
2. (du) (åker) (hem)	?, inte?, när?, vill?, ska?, ska inte?, varför måste?
3. (du) (röker)	?, inte?, vill?, varför?, hur mycket?, får … här?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

D. Fyll i orden till vänster i rätt ordning.

Samtal mellan två balkonger

– Hej, Abbe!

– Hej! Vilket vackert väder! Vilken morgon!

du är – Ja, det är fantastiskt! _____ ledig idag?
1

du vill – Ja. Jag ska åka och fiska. _____ följa med? Ett par timmar
2

vi är eller så? _____ tillbaka före lunch.
3

jag skulle – Tack, _____ gärna åka, men Annika mår inte bra.
4

hon är, jag måste _____ hemma från skolan. _____ stanna hos henne.
5 6

hon har – _____ feber?
7

– Ja, lite grann.

det började – När _____?
8

– Igår kväll.

hon har – _____ sovit bra i natt?
9

hon sover – Inte hela natten. Men nu _____ där inne. Och jag måste gå ner och handla lite mat.
10

jag kan – Men du! _____ inte bjuda dig och Annika på lunch
11

det passar idag? Vid 12-tiden? _____ inte bra?
12

det är – Ja, varför inte? _____ en bra idé.
13

jag ringer – Du, _____ när jag är hemma igen. Vi ses!
14

jag måste _____ åka nu!
15

– Hej då. Och lycka till med fisket!

vi äter – Tack. Och du! _____ fisk till lunch!
16

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

På biblioteket

ni har – Hej, _____ (1) böcker på arabiska?

– Javisst.

de står – Var _____ (2)?

– Där borta. Till vänster om bokstället.

jag förstår, ni kan – Förlåt, _____ (3) inte. _____ (4) visa mig?

– Javisst. Kom med mig, bara.

Att hyra rum

– 34 52 16

jag heter, ni har – Ja, hej! _____ (1) Ivan Bunin. _____ (2) en annons om ett rum att hyra. _____ (3) ledigt?

det är

– Ja, det är det.

det ligger, det är – Var _____ (4)? Vad _____ (5) för adress?

det ligger – _____ (6) på Hisingen.

det är – Jaha. Hur långt _____ (7) till centrum?

– Jaa ... en kvart.

rummet är – Hur stort _____ (8)?

– Femton kvadrat. Och fönster åt söder.

det är – Jaha. Och vad _____ (9) för hyra?

den är – _____ (10) 2 000 kr i månaden.

det är – Och _____ (11) möblerat, naturligtvis.

du vill – Jajamensan! _____ (12) komma och titta på det?

jag kan, det är – Ja, gärna! När _____ (13) komma? Och vad _____ (14) för gata?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

du kan, – _____ komma när du vill. Jag är penionär. _____
adressen är 15 16

_____ Strömgatan 3.

jag kommer – Bra. Då _____ om en timme. Hej då. Vi ses!
17

det står – Hej då. Vänta. Vänta lite! _____ Berg på dörren!
18

Subjekt, verb, objekt, adverbial

A. EXEMPEL

0	1	2	3, 4, 5 –
	Min bror Toshiro	bor	i Luleå i norra Sverige.
	Där	är	det full vinter nu
och	snön	är	en meter djup.
	Toshiro och jag	träffas	inte så ofta
men	vi	skriver	
och		ringer	till varandra.
Men	i sommar	ska	jag åka upp till honom
och	då	ska	vi ha roligt!
	Det	är	jag säker på!

REGEL

Första verbet kommer på *plats* 2. Obs ANDRA PLATS!
Men och *och* kommer på plats 0.

Obs! *Han* tvättar och diskar.
Jag tvättar och *du* diskar.

B. Skriv in följande meningar i schemat under. Sätt *men* och *och* på plats 0!

1. I morgon kommer min kusin från Malmö.
2. Varför kan du inte sluta röka?
3. Jag har varit här i tre år.
4. Eva diskar och hennes man tittar på TV.
5. Ali arbetar och läser svenska.
6. I kväll klockan sju går det en bra film på TV.
7. Idag arbetar jag till fem, men i morgon är jag ledig.

0	1	2	3, 4, 5 –

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. *Ett brev*

Hej Omar!

Här kommer ett brev från din gamle vän Yusef. Du har väl inte glömt bort mig?

Jag har varit ett år i Sverige nu och jag trivs ganska bra. Jag bodde i en liten stad i Sverige första tiden. Jag flyttade sen till Stockholm.

Jag har bott här ett halvår nu. Jag läser svenska på dagarna och på kvällarna går jag på bio eller träffar kompisar.

Jag har också ett halvtidsjobb på ett kafé. Jag är där fyra eftermiddagar i veckan. Jag städar. Det är inte så roligt, men jag behöver pengar. Allting är så dyrt här.

Jag ska gå på bio i kväll med en svensk flicka som jag har träffat på kaféet. Jag måste därför sluta brevet nu.

Varma hälsningar/*Din vän Yusef*

PS. Hälsa alla mina vänner där hemma!

Yusef använder nästan bara ordföljden *subjekt* + *verb.* Nästan alla meningar börjar med «*jag … jag … jag …*». Och det är lite *enformigt.* Därför är det bra att ibland börja med *något annat än subjekt.*

Skriv om Yusefs brev. Ändra de meningar som har ett understruket ord så att de *börjar med det understrukna ordet.* Ändra ordföljden.
Kom ihåg: ett verb på *andra plats*!

Hej Omar!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

D. Komplettera dialogen. Till vänster får du bara *nyckelord,*
vilket betyder att du ofta måste hitta på *subjekt* och *verb* själv.

En vanlig dag

dusch — Jag vaknar klockan sju varje morgon. Jag stiger upp och _____ (1)

frukost, klär på mig — och _____ (2). Sen _____ (3) _____ och _____ (4) till arbetet. Då _____ (5) _____ kvart över åtta.

lunch — Mellan tolv och ett _____ (6). Sen _____ (7) _____ till klockan fem. Då _____ (8) _____ hem. Men först _____ (9) _____ lite mat på vägen.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Sen _____ middag och _____ lite på TV.
10 11

ringer Ibland _____ till min syster i Norrköping och
12

_____ lite. Ibland _____ till stan och
13 14

går _____ på bio. Men för det mesta _____
15 16

_____ hemma. Mitt arbete är tungt och _____
17

trött på kvällen.

Klockan halv elva _____ och lägger mig. Och vid elva-tiden
18

somnar _____. Så _____ i
19 20

mitt liv.

E. Skriv om en vanlig dag i ditt liv. Skriv på ett papper.

F. Komplettera dialogen. Du kan använda de *pronomen* och *verb* som står i rutan:

jag	åker	är	vet	passerar
du	ska	kommer	går	bor
det	gör	tar	stiger	står
vi	har	hämtar	fattar	blir
			ser	ligger

Att beskriva vägen

– Franz! Vad _____ på fredag kväll?
1

– Inget särskilt. Hur så?

– _____ bjuda hem några vänner på en bit mat. _____ lust att komma?
2 3

– Gärna! Vilken tid _____?
4

– Vid 7.

– Och hur _____ dit?
5

– _____ 52:an från Stora torget. Sen _____till Vallbytorget.
6 7

_____ var det ligger?
8

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

– Ja, ungefär.

– Bra. Där _____ av. Sen _____ rakt fram på Vallbyvägen.
9 10

Och _____ en kyrka långt borta. _____?
11 12

– Ja, jag fattar.

– Bra. _____ alltså rakt fram på Vallbyvägen. Först _____
13 14

_____ till en ICA-affär. Den _____. Sen _____
15 16

_____ till en kiosk. Där _____ till vänster. Och sen _____
17 18

rakt fram tills du kommer till Vegbyvägen och där _____ till höger och
19

så _____ rakt fram cirka 200 meter och då _____
20 21

_____ till en bensinmack. _____ i huset precis efter macken.
22

_____ 34 på porten.
23

– Jag hoppas att jag hittar.

– Äh. Du, _____ bilen och _____ dig på Vallbytorget. _____
24 25 26

bäst. Vallbytorget kvart i sju. _____ säga det?
27

– Ja, det blir nog bäst. Tack _____ ha. Vi ses kvart i sju på fredag!
28

G. Bjud hem någon i klassen. Beskriv vägen för honom/henne.

H. Komplettera dialogerna. Till vänster får du några verb. Men inte alla!
Resten måste du gissa. *Kom ihåg pronomen!*

1. – Varför kommer inte bussen?

   – Jag vet inte. Men du! Där _____ en taxi!

ska _____ ta den?

2. – På fredag _____ 1:a maj. Då _____ ledig!

får 3. – Här _____ inte röka!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

kan

4. – _____ få tala med Harry Munter?

– Tyvärr. _____ ledig idag. Men i morgon _____ här.

ringer

– Tack. Då _____ i morgon.

får

5. – _____ tala med Eva Rusk?

har

– Eva Rusk? _____ precis gått för dagen. Men _____

_____ här i morgon igen.

återkommer

– Tack. Då _____.

6. – _____ parkera här?

går

– Nej, inte här. Men där borta _____ bra.

7. – _____ varit i Hagaparken nån gång?

– Nej, hur så?

måste, har

– _____ åka dit nån gång. Där _____ ett fjärilsmuseum.

är

– Va? Ett fjärilsmuseum? _____ döda?

lever, är

– Nej, _____! De flyger omkring. _____ fullt med fjärilar i huset!

är

– _____ sant? Dit _____ åka nån dag!

Tack för tipset!

I. Skriv meningar som börjar med följande ord. Tänk på ordföljden!

1. Skolan ...
2. I morgon ...
3. Där ...
4. Min lärare ...
5. Nu ...
6. Men ...
7. Kan ...?
8. I kväll ...
9. Först ...
10. Sen ...
11. Har ...?
12. Där borta ...

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Vad/vem ... preposition -frågor

A.

EXEMPEL – *Vem* pratar du *med?* – (Jag pratar) med Oskar.
– *Vad* tänker du *på?* – (Jag tänker på) mat.

B. Skriv frågor. Se exemplen i A.

1. _____? (Jag tittar på) en film från Marocko.
2. _____? (Jag åker) med min bror.
3. _____? (Hon bor) hos sin kusin.
4. _____? (Jag dansade) med Eva.
5. _____? (Jag arbetar) med datorer.
6. _____? (Vi pratar om) fotboll.
7. _____? (Jag tänker på) min man.
8. _____? (Jag gråter för att) min mamma är sjuk.
9. _____? Finsk musik.
10. _____? En film om USA.
11. _____? Min farbror.
12. _____? Med min kille.

C. Fortsätt muntligt. Gör frågor som i B. Försök att svara också.

1. lyssnar på
2. skriver till
3. spelar med
4. ringer till
5. ropar på
6. äter hos
7. tittar på
8. sover hos
9. sysslar med
10. skrattar åt
11. arbetar med

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Verb I

Presens och infinitiv

A.

EXEMPEL Vi *älskar* att *läsa* svenska. Det *är* lätt och roligt och vi *kommer* varje dag. Vi *vill komma* på lördag och söndag också, men då *är* skolan inte öppen. Tyvärr!

1. Stryk under alla *verb* i följande text:
   Åke Svensk är 38 år. Han är gift med Sylvia och de har två barn.
   Familjen bor i Uppsala och barnen går i skolan där.
   Men Åke och Sylvia arbetar i Stockholm, så de åker tåg till jobbet varje dag. Det tar mycket tid, men Åke läser tidningen och Sylvia brukar lyssna på musik. Familjen vill flytta till Stockholm, men det är svårt att hitta en lägenhet där.

2. Hur många gånger förekommer ett verb i texten? Svar: _____ gånger.

3. *Presens* slutar på -ar, -er, -r.
   Hur många gånger förekommer ett presens i texten? Svar: _____ gånger.

4. *Infinitiv* slutar på -a eller annan vokal.
   Hur många gånger förekommer ett infinitiv i texten? Svar: _____ gånger.

5. Och 'vill'? Är 'vill' presens eller infinitiv?

6. Titta på texten igen. Varför är 'lyssna' och 'flytta' i infinitiv?
   (Svar: De kommer efter 'brukar' och 'vill', som är *hjälpverb*.)

B.

Hjälpverb + infinitiv	*Presens*
Sylvia *brukar lyssna* på musik.	Hon *lyssnar* på musik.
Familjen *vill flytta* till Stockholm.	De *flyttar* till Stockholm.
Eva *ska åka* till Malmö i morgon.	Hon *åker* till Malmö.
Maria *kan spela* piano.	Hon *spelar* piano.
Jag *måste arbeta* i kväll.	Jag *arbetar* i kväll.
Får jag *röka* här?	Jag *röker.*
Vad *ska* du *göra*?	Vad *gör* du?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C.

Exempel på andra verb + infinitiv

Vi *älskar att läsa* svenska.
Han *börjar arbeta* kl 8.
Hon *slutar arbeta* kl 16.
Vi *tänker åka* till Finland.
Det är roligt att läsa svenska.
Jag *tycker om att dansa.*

... som också går bra i presens:

Jag *älskar* dig.
Han *börjar* kl 8.
Hon *slutar* kl 16.
Jag *tänker* på dig.
Det *är* roligt.
Jag *tycker om* dig.

FORM	Infinitiv		Presens	EXEMPEL		
	-a	→	-ar	tala	→	talar
	-a	→	-er	åka	→	åker
	annan vokal	→	-r	gå	→	går
				tro	→	tror
OBS!				göra	→	gör
				vara	→	är

D. Fyll i *infinitiv.*

_____ frågar
_____ börjar
_____ går
_____ leker
_____ tittar
_____ har
_____ sover
_____ hjälper
_____ flyttar
_____ kommer
_____ gör
_____ bor
_____ slutar
_____ läser
_____ är
_____ får

E. Fyll i *infinitiv* eller *presens* av verbet till vänster.

heter 1. Vad _____ du?
kommer 2. Varifrån _____ du?
talar 3. Kan du _____ svenska?
arbetar 4. Var _____ du?
arbetar 5. Ska du _____ i morgon?
går 6. _____ du i skolan?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

går	7. Är det roligt att _____ i skolan?
röker	8. _____ du?
röker, äter	9. Måste du _____ nu? Jag _____ !
talar	10. Det är svårt att _____ svenska.
börjar, arbeta	11. När _____ du _____?
röker	12. Man får inte _____ här!
går	13. Jag tycker om att _____ på bio.
går	Jag _____ 2–3 gånger i veckan.
slutar, arbetar	14. När _____ du _____ ?
sover	15. Jag vill _____ nu.
gör, sover	16. Vad _____ du, Oskar? _____ du?
gör, går	17. – Vad ska vi _____ i kväll? _____ på bio?
är, tittar	Eller vill du _____ hemma och _____ på TV?
sover, är	– Jag vill bara _____. Jag _____ trött!

F. Fortsätt muntligt.

ser	1. Tänker du ... filmen?
har	2. ... du barn?
har	3. Vill du ... en banan?
slutar	4. När ... du?
äter	5. När ska vi ...?
talar	6. Vem vill du ... med?
betalar	7. Får jag ...?
köper	8. Jag ska ... video.
är	9. ... du hemma i kväll?
går	10. Var ... filmen?
badar	11. Vill du ...?
sjunger	12. Hon älskar att ...
går	13. Jag tänker ... hem snart.
öppnar	14. Kan du ... fönstret?
gör	15. Vad ska du ...?
lånar	16. Får jag ... din penna?
ger	17. Kan du ... mig tidningen?
är	18. Kan du ... lite tyst?

G. Gör egna meningar som slutar så här.

1. ... från Brasilien.
2. ... i kväll?
3. ... i morgon.
4. ... svårt?
5. ... på restaurang?
6. ... svenska?
7. ... till Västerås i övermorgon.
8. ... dansa?
9. ... en bil.
10. ... till min syster.
11. ... på söndag.
12. ... du?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

H. Fyll i *infinitiv* eller *presens* av verben till vänster.

På banken

tar – Hej, jag vill _____ (1) ut lite pengar från det här kontot.

är _____ (2) det här rätt blankett?

fyller – Javisst. Det är bara att _____ (3) i den!

är – Så där. Varsågod. Och här _____ (4) min legitimation!

har – Tack. Hur vill du _____ (5) pengarna?

får – Ja, kan jag _____ (6) en 1000-lapp, en 500-lapp och fem 100-lappar, tack.

– Varsågod!
– Tack.

Ett telefonsamtal

– 42 13 26.

blir – Ja, hej! Det är jag. Du, jag _____ (1) lite sen på jobbet idag.

gör Vi har så mycket att _____ (2) nu före semestern.

kommer – När _____ (3) du hem, då?

– Ja, inte före tio. Är Fredrik inne?

leker – Nej, han är ute och _____ (4)

säger, går – Kan du _____ (5) till honom att han och jag får _____ (6)

hinner på fotboll nästa vecka i stället. Jag _____ (7) inte i kväll.

är Och du, det _____ (8) något fel på bilen också.

lämnar Jag måste _____ (9) den på verkstan i morgon. Nej, nu måste

jobbar jag _____ (10) igen! Hej då! Puss och kram!

– Hej då, Maria. Puss och kram.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Hjälpverb

A.

EXEMPEL

ska Vad *ska* du göra på lördag?
vill Jag *vill* inte äta nu. Jag är inte hungrig.
kan Jag *kan* inte spela piano.
får Du *får* inte röka här!
måste Jag *måste* betala hyran före 31/10.
behöver Han *behöver inte* gå till skolan i morgon. Han är ledig.
brukar Jag *brukar* duscha efter jobbet.
borde Du *borde* äta mer frukt och grönsaker!
tänker De *tänker* köpa ett hus på landet. (*tänker* = *ska*)

FORMELL REGEL

hjälpverb + infinitiv

B. Fyll i ett passande *hjälpverb.*

1. _____ du gå hem nu?

2. _____ han tala svenska?

3. Min dotter _____ bli frisör.

4. Åh, vad skönt! Vi _____ inte gå till skolan i morgon. Lärarna har konferens.

5. _____ jag låna din penna ett ögonblick?

6. Patrik _____ inte gifta sig. Han _____ bo ensam.

7. Vi _____ gå nu! Klockan är mycket.

8. Mår du inte bra, Nina? Du _____ gå till doktorn.

9. Jag _____ alltid sova en stund efter lunch.

10. – Min man _____ sluta röka, men han _____ inte.

– Då _____ han prova Nicorette-tabletter! De är jättebra!

11. – Jag _____ gå till Systemet. _____ du ha något?

– Ja, _____ du köpa en flaska Rioja Blanco?

– Vitt eller rött?

– 'Blanco' betyder 'vitt'! Du _____ lära dig lite spanska!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

12. – _____ vi gå på Strandkaféet och ta en kopp kaffe?

– Men man _____ inte röka där! _____ vi inte gå någon annanstans? På Stadshotellet? Där _____ man röka.

– _____ du alltid röka? _____ du inte gå ut på gatan med dina äckliga cigarretter?

– Det är inte lika gott. Men det förstår inte du!

13. – Åh, vad det är varmt! Jag tror att jag _____ duscha.

_____ du inte göra det också?

14. – Vad _____ du göra i sommar?

– Jag _____ hyra en stuga tillsammans med min syster. Vi _____ alltid bo ihop på semestern.

C. Fortsätt muntligt.

1. Jag ... sluta på jobbet och börja plugga.
2. Hon ... sova till tolv på söndagarna.
3. ... du hjälpa mig med en sak?
4. ... du gifta dig med mig?
5. ... jag låna din cykel? Min är trasig.
6. Sch! Barnen sover. Du ... inte prata så högt!
7. Du ... inte hjälpa mig. Jag ... göra det själv.
8. – ... du gå på Eriks begravning i morgon?
   – Jag ... gärna, men jag ... inte. Jag ... jobba.
9. Katarina, du ... borsta tänderna varje kväll!

D. Skriv egna meningar med alla *hjälpverb.*

E. *I helgen*

– Vad brukar du göra i helgen?
– Jag brukar träffa min vänner och gå på bio och så. Ibland hälsar jag på min syster i Västerås och det brukar vara roligt. Eller så stannar jag hemma och tittar på TV och gör ingenting särskilt. Jag brukar vara ganska trött när veckan är slut. Det är inte lätt att vara städare.

Skriv eller berätta vad du brukar göra i helgen.
Använd *presens* och *brukar + infinitiv.*

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

F. Komplettera en mening i den första spalten (I).
Kombinera den med en mening från andra spalten (II).
(Obs *Inte* från samma rad!) Arbeta i par.

EXEMPEL Du behöver inte hjälpa mig. Jag kan göra det själv.

I	II
1. ... inte hjälpa mig.	Han är morgonmänniska.
2. ... inte hyra videofilmer.	Min fru är sjuk.
3. ... prata med dig.	Hon är bara 13 år.
4. ... vakna klockan sex.	Det är ett vackert språk.
5. ... inte gå till jobbet idag.	Han vill arbeta med människor.
6. ... skaffa många barn.	Hon har feber.
7. ... åka hem nu.	Jag kan göra det själv.
8. ... bli läkare.	Vi älskar barn.
9. ... inte skrika.	Hon säger att det är viktigt.
10. ... lära dig svenska.	Jag hör bra.

G. Komplettera meningen. Skriv ibland också en annan mening efter. Arbeta i par.

EXEMPEL Jag måste gå till banken. Den stänger klockan 3

1. Göran brukar _____
2. Du borde _____
3. Lisa kan inte _____
4. Du behöver inte _____
5. Kajsa vill _____
6. Jessica får inte _____
7. Jag måste _____
8. Min bror ska _____
9. Vi tänker _____
10. Du får inte _____

H. Skriv 7 egna meningar av den här typen. Se G. Skriv på ett papper.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Hjälpverb och några andra vanliga verb i preteritum

A.

EXEMPEL Förlåt, men jag *kunde* inte komma igår.
Elisabet? Nej, hon är inte här. Hon *skulle* gå på bio.
Jag *ville* bli pilot när jag *var* 12 år. Nu är jag taxichafför.
Julia *fick* inte åka ensam till Norge. Hennes mamma *ville* inte det.
Nej, Stefan är inte här. Han *var tvungen* att gå till banken före 3.
Jag *behövde* inte hämta Ulla på stationen. Hon *åkte* taxi.
När jag *var* liten, *brukade* jag bo hos farmor på sommaren.

– Vad *gjorde* Bengt igår? Varför *kom* han inte på festen?
– Han *gick* hem från jobbet redan klockan två. Han *sa* att han *var* förkyld och *hade* ont i huvet.

	Infinitiv	*Presens*	*Preteritum*
Hjälpverb	kunna	kan	kunde
	–	ska	skulle
	vilja	vill	ville
	få	får	fick
	–	måste	var tvungen att / måste
	behöva	behöver	behövde
	bruka	brukar	brukade
Några andra verb	göra	gör	gjorde
	komma	kommer	kom
	gå	går	gick
	säga	säger	sa
	vara	är	var
	ha	har	hade
	åka	åker	åkte
	äta	äter	åt

B. Ändra följande meningar till *preteritum*.

EXEMPEL Hon vill inte äta. Hon är inte hungrig.

Hon ville inte äta. Hon var inte hungrig

1. Han kan inte åka till Polen. Han har inget pass.

2. Hon måste tvätta håret. Hon ska gå på fest.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

3. Vi behöver inte betala något för lunchen. Den är gratis.

_____

4. Han vill inte följa med på bio. Han säger att han är sjuk.

_____

5. De säger att vi inte får spela fotboll på skolgården. Men vi gör det i alla fall.

_____

_____

6. Jag går hem. Jag måste hämta barnen på dagis.

_____

7. Hon vill komma på festen, men hon kan inte. Hennes barn är sjuka.

_____

_____

8. Vad gör du på semestern? Åker du till Gotland?

_____ ?

C. Fortsätt muntligt.

1. Varför vill du inte åka skridskor? Är du rädd?
2. Hon åker inte till Paris. Hon har inte råd.
3. Annika vill sova över hos en killkompis, men hon får inte för sin pappa.
4. Jag kan inte starta bilen. Det är för kallt ute.
5. Han åker till stan. Han ska köpa en present till Sonja.
6. Vad gör du i helgen? Är du hemma?
7. Jag kan inte komma på mötet. Min farbror kommer med flyget till Arlanda och jag måste möta honom.
8. Åsa säger att hon ska gifta sig.
9. Jag får inte börja jobba. Jag har inget arbetstillstånd.

D. Skriv 10 egna meningar med *verb i preteritum* från listan i A.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Pronomen I

Personliga pronomen – subjektsform

A.

EXEMPEL	jag	– Är du sjuk? – Nej, *jag* mår bra.
	du	– Kommer *du* i kväll? – Nej, jag jobbar.
	han	– Arbetar Peter? – Nej, *han* studerar.
	hon	– Är Eva hemma? – Nej, *hon* är på jobbet.
	den	– Är bank*en* öppen? – Nej, *den* är stängd.
	det [de']	– Hur är vädr*et*? – *Det* är bra.
	vi	– Kommer du och Eva? – Nej, *vi* stannar hemma.
	ni	– Kan Erik och jag komma? – Ja, *ni* är välkomna.
	de [dom]	– Är Mats och Mia hemma? – Nej, *de* är ute.
	man	– Talar *man* engelska på Malta? (man = folk)
		– Hur fyller *man* i den här blanketten? (man = jag eller du)

B. Fyll i *pronomen*.

1. – Är Oskar hemma?
   – Nej, _____ är ute.
2. – Vad heter du?
   – _____ heter Lars.
3. – Bor Annika i Lund?
   – Nej, _____ bor i Malmö.
4. – Sover Johan och Johanna?
   – Nej, _____ är vakna.
5. – Är jag ledig i morgon?
   – Nej, _____ måste jobba.
6. – Varför är Peter hemma?
   – _____ är sjuk.
7. – Har du och Lena en hund?
   – Nej, men _____ har en katt!
8. – När kan Stefan och jag komma?
   – _____ kan komma kl 12.
9. – Är skolan öppen i morgon?
   – Nej, _____ är stängd.
10. – Hur mår Kalle och Julia?
    – _____ mår bra.
11. – Var ligger biblioteket?
    – _____ ligger på Odengatan.
12. – Har ni pengar till resan?
    – Nej, _____ måste låna.
13. – Hur stavar _____ 'ledsen'?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Fråga och svara varandra. Skriv frågorna först. Se B.

D. Fyll i svaren på frågorna. Välj svar från listan.

De heter Mia och Fia.
Den öppnar klockan 10.
Han skriver upp den.
Nej, det fortsätter om 5 minuter.
Nej, hon är bara 17 år.
Det ligger på Nytorget.
Nej, den står på gatan.
Det ligger i Gamla stan.
Nej, de har semester.
Nej, hon har rast.

1. – Har Maria körkort?

– _____

2. – När öppnar affären?

– _____

3. – Var ligger slottet?

– _____

4. – Vad gör polisen med min bil?

– _____

5. – Är Adam och Eva på jobbet?

– _____

6. – Vad heter de två flickorna?

– _____

7. – Är programmet slut?

– _____

8. – Är bilen i garaget?

– _____

9. – Är din lärare sjuk?

– _____

10. – Var ligger kaféet?

– _____

E. Fortsätt muntligt. Hitta själv på ett bra svar. Använd *pronomen* i svaret.

1. – Är din fru hemma?
2. – Vad heter gatan?
3. – Är John svensk?
4. – Kommer tåget kl 12?
5. – Var är Sten och Stanley?
6. – Arbetar du och Eva?
7. – Var ligger hotellet?
8. – Vad heter drottningen?
9. – Hur gammalt är passet?
10. – Är kyrkan stängd?
11. – Är Hussein svensk?
12. – När öppnar apoteket?
13. – Hur mår din mamma och pappa?
14. – Var ligger brevet?
15. – Hur är vädret?
16. – Är du och din fru från Polen?
17. – Är vi lediga i morgon?
18. – Är taxin svart?
19. – Var är Gud?
20. – Vad heter invandrarministern?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

F. Fyll i *pronomen.*

Hotell Nattkröken

– Nej, men hej, Jimmy! Det var längesen!

– Ja, det var det! Hur mår _____?
1

– Bara bra. Och _____?
2

– Jodå, så där.

– Och familjen?

– _____ mår bra. Vi har just skaffat en ny lägenhet!
3

– Jaså! Var då?

– _____ ligger på Götgatan. Ganska nära Medborgarplatsen.
4

– Jaha. Är _____ stor?
5

– Så där. Tre rum och kök. Fast köket är ganska litet.

– Hyran, då? Är _____ hög?
6

– Ja, jättehög!

– Är det ett gammalt hus?

– Ja, men _____ är nyrenoverat. Jag jobbar extra för att klara hyran. På ett hotell.
7

– Jaha, var ligger _____?
8

– På Bellmansgatan. _____ heter Hotell Nattkröken.
9

– Äh, du skojar! Heter _____ verkligen så?
10

– Ja, _____ heter Nattkröken! Jag vet inte varför.
11

– Inte jag heller. Men Bellmansgatan? Var ligger _____?
12

– _____ ligger mellan Götgatan och Mariatorget.
13

– Ja, nu vet jag! _____ är ganska liten och kort, va?
14

– Ja, just det. Och _____ slutar uppe på Mariaberget. Där ligger Hotell Nattkröken.
15

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

– Nattkröken! Vilket namn på ett hotell! Du skojar inte?

– Nej, _____[16] är sant! _____[17] heter Hotell Nattkröken. Och _____[18] ligger på Bellmansgatan. Kom dit en kväll!

– Ja, det ska jag. Vi ses, Jimmy. Vi ses på Hotell Nattkröken!

– Ja, det gör _____[19]! _____[20] är mycket välkommen!

Personliga pronomen – objektsform

A.

EXEMPEL	(jag)	mig [mej]	De vill inte anställa *mig*.
	(du)	dig [dej]	Jag ringer *dig* i kväll.
	(han)	honom	De vill tala med *honom*.
	(hon)	henne	Han skriver till *henne* varje vecka.
	(den)	den	Hur är boken? Tycker du om *den*?
	(det)	det	Jag skrev ett brev med glömde posta *det*.
	(vi)	oss	Vill du komma hem till *oss* i morgon?
	(ni)	er	Kära mamma och pappa, jag längtar efter *er*.
	(de)	dem [dom]	Mina böcker? Jag har *dem* i väskan.

B. Fyll i *pronomen*.

1. – Eva, ska vi gå hem till _____ eller till _____?

   – Nej, vi går till Jenny!

   – Till _____?

   – Ja, jag har en liten present till _____. Hon har namnsdag idag.

2. – Du Peter, kan du hjälpa _____ med en sak?

3. – Olle, kan du hjälpa _____ i kväll? Vi ska flytta möbler.

4. – Varför är du ledsen, Maria?

   – Det är min kille. Jag har fått brev från _____. Han skriver att han inte älskar _____ längre. Han vill inte träffa _____ mer. Vad ska jag göra? Ska jag ringa till _____?

5. – Passet! Får jag titta på _____?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

6. – Vill du låna min cykel? Jag har _____ i källaren.

7. – Vad har ni för adress? Jag tänker skriva till _____.

8. – Måste du flytta från lägenheten? Vad tråkigt! Men du – du kan bo hos _____ en liten tid!

   – Hos _____? Gärna, men vad säger din fru?

   – Jag ska fråga _____. Det är nog inga problem.

9. – Ah, vad du är dum! _____ vill jag inte prata med!

10. – Anders, jag lånade _____ 200 kr förra veckan.

    – Javisst ja! Du kan få _____ i morgon. Går det bra?

C. Fortsätt muntligt.

1. Var är Katarina? Jag måste tala med ...
2. Bilen är dålig. Vi måste reparera ...
3. Det står en polis där borta. Vi kan fråga ...
4. Är Oskar Andersson här idag? Jag vill tala med ...
5. Förlåt ..., Ulla! Jag älskar ...
6. Mamma och pappa kommer kl 20.15. Jag ska möta ... på stationen.
7. Jag har lite problem här. Kan du hjälpa ...?
8. Det finns ett bra lexikon på Åhléns. Du kan köpa ...
9. Vi kommer med flyget i morgon. Kan du möta ...?
10. Kära Martin och Maria. Jag längtar efter ...
11. Det står två stolar där borta. Du kan hämta ...
12. Kostar bordet bara 500 kr? Bra, jag köper ...
13. Jag ska kasta mina gamla jeans. Eller vill du ha ...?
14. Anton fyller 30 år i morgon. Vad ska vi köpa för present till ...?
15. Jakob och Klara är ute på gatan. Kan du ropa på ...?
16. Bill har ringt. Du måste ringa ... i kväll.
17. Vad har ni för adress? Jag vill skriva till ...
18. Eva, din doktor är i telefon. Han vill tala med ...
19. Vad har Marianne för telefonnummer? Jag måste ringa till ...
20. Gud? Tror du på ...?

Possessiva pronomen

A.

EXEMPEL Dragomir ska köpa *min* bil och jag ska skaffa motorcykel.
Mitt problem är att jag inte sover på natten.
Mina cigarretter är slut.
Eva och *hennes* mamma kommer i kväll.
– *Vems* bok är det där? – Det är Birgittas.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

	en	*ett*	*plural*
(jag)	min	mitt	mina
(du)	din	ditt	dina
(han)	hans	hans	hans
(hon)	hennes	hennes	hennes
(vi)	vår	vårt	våra
(ni)	er	ert	era
(de)	deras	deras	deras

B. Fyll i. Titta på exemplet.

1. *Jag*

en bil min bil

ett hus _____

en bok _____

böcker _____

pengar _____

en pappa _____

ett land _____

ett kök _____

2. *Du*

en säng _____

händer _____

ett rum _____

ögon _____

vänner _____

ett barn _____

en cykel _____

ett bord _____

3. *Vi*

ett kök _____

en chef _____

barn _____

en lärare _____

vänner _____

ett badrum _____

4. *Ni*

en lärare _____

ett kök _____

vänner _____

ett hus _____

pojkar _____

en balkong _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Muntlig övning. Säg rätt possessivt pronomen före substantivet.

1. En skola (jag) min skola, (vi), (de), (du), (han), (jag), (ni), (du), (hon), (vi), (han), (vi), (jag).

2. Ett kök (du) ditt kök, (jag), (de), (ni), (du), (jag), (vi), (han), (de), (hon), (du), (de), (hon).

3. Kläder (han) hans kläder, (du), (vi), (jag), (hon), (ni), (han), (du), (jag), (han), (vi), (de), (hon).

D. Fyll i rätt form av orden till vänster. Se B-C.

jag / en bok — 1. Var är _____?

han / en fru — 2. Har du träffat _____?

vi / barn — 3. Vi måste vaccinera _____.

jag / föräldrar — 4. Jag ska hälsa på _____.

du / ett kök — 5. Hur stort är _____?

ni / kläder — 6. Ni kan hänga _____ där!

de / ett hus — 7. Finns det kabel-TV i _____?

vi / en skola — 8. Vi har bara bra lärare i _____.

jag / ett hus — 9. I _____ finns det inget garage.

hon / en mun — 10. _____ är som en röd ros.

du / ett hemland — 11. Hur är klimatet i _____?

han / barn — 12. _____ är sjuka.

du / tänder — 13. Du måste borsta _____.

jag / vänner — 14. På helgen träffar jag _____.

vi / ett kök — 15. _____ är jättelitet.

du / en man — 16. Hur mår _____?

du / barn — 17. Går _____ i skolan?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

hon / ett arbete — 18. På _____ finns nästan bara kvinnor.

han / en lön — 19. _____ är över 25 000 kr i månaden.

jag / ett språk — 20. På _____ finns inget ord för 'lagom'.

vi / en semester — 21. Vi åker till England på _____.

du / kompisar — 22. När träffar du _____?

jag / vänner — 23. Alla _____ bor i Göteborg.

de / en lägenhet — 24. Har du varit hemma i _____?

jag / ett jobb — 25. Jag älskar _____.

vem / en väska — 26. _____ är det där?

E. *Frågesport*

Var och en plockar upp 1–2 saker ur väskor eller fickor.
Lägg dem i tur och ordning på bordet, så att alla kan se
vem som lägger vad. Nu finns det en massa saker på bordet.
Där finns också böcker, pennor och skrivblock. Dessutom
hänger det ytterkläder i rummet.

A pekar på en sak och frågar B: «Vems ... är det där?»
B svarar och pekar: «Det är hans/hennes.»
A frågar C: «Stämmer det? Är det din/ditt/dina?»
C svarar: «Ja, det stämmer. Det är min/mitt/mina.» Eller:
«Nej, det är inte min/mitt/mina.» (A frågar någon annan.)

(Variant: A frågar: «Är det din/ditt/dina ...?» B svarar:
«Ja, det är min/mitt/mina.» Eller: «Nej, det är inte min/mitt/mina.
Det är hans/hennes» (pekar).

F. Fyll i ett passande *possessivt* pronomen.

1. Eva och _____ man ska flytta till Aneby.

2. – Är det här _____ väska, Svante?

   – Ja, det är _____. Jag ska åka till Oslo i kväll.

3. Usch, Niklas, vad _____ rum är ostädat! Titta bara! _____ läx-

   böcker ligger överallt på golvet. Och _____ tröja och _____ byxor

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

har du kastat över stereon. Och _____ skivor ligger i en enda röra under sängen. Och _____ skrivbord sen! Vilken röra!

4. Har du ingen bil? Du kan få låna _____. Vi behöver den inte i kväll.

5. Du Ralf, jag har glömt _____ lexikon hemma? Kan jag få låna _____?

6. _____ paraply är det här?

   – Ja, det är inte _____! Jag har _____ hemma. Kanske är det Susannas?

   – Nej, det är inte _____. _____ är inte svart.

   – Men då är det Stefans! _____ är svart. Det vet jag bestämt.

7. – Trivs du på _____ arbete, Mirella?

   – Jodå, det gör jag. _____ chef är hygglig och _____ arbetskamrater är trevliga. _____ lön är också okej. Problemet är _____ arbetstider. Jag börjar redan halv sju och slutar halv fyra. Och _____ lunch är bara 40 minuter. Men jag får vara glad att jag har _____ jobb. Det är många som går arbetslösa nuförtiden.

G. Skriv en liten text om dig och ditt arbete / din skoldag.
Använd gärna *possessiva* pronomen.

Sin, sitt, sina

A.

EXEMPEL
Erik går ut med *sin* hund varje kväll. (hunden är Eriks)
Erik säger att *hans* hund går ut varje kväll. (hunden är subjekt)
Jag ska gå ut med min fru och *hennes* bror i kväll.
Banken tänker sparka halva *sin* personal.
Adam och *hans* fru ska åka till *sin* sommarstuga.

REGEL

subjekt	*subjektets objekt* eller *adverbial*
han hon man de substantiv namn	sin, sitt, sina + *objekt* eller *adverbial*

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B. Fyll i *sin, sitt, sina* eller *hans, hennes, deras.*

1. Elsa har älskat _____ man i trettio år.

2. Olle och _____ fru ska sälja _____ gamla hus.

3. Anna vill inte att _____ mamma flyttar till servicehus.

4. Anders och Annika hade en fest för _____ vänner.

5. Kan du hämta Johan och _____ kompis på fotbollsplanen?

6. _____ fru träffade han i Berlin.

7. Sverige ska ta hem _____ ambassadör från Bolivia.

8. Vi ska hämta Alice och Arne och _____ barn på stationen.

9. Carola säger att _____ mamma har cancer.

10. Man måste tänka på _____ hälsa.

11. Skolan vill ge alla _____ lärare högre lön.

12. Pojkarna är i _____ rum.

13. _____ bästa film gjorde han 1985.

14. Josef skriver att _____ mamma har gått bort.

C. Skriv 7 egna meningar med *sin, sitt, sina, hans, hennes, deras.*

Alla possessiva pronomen (inklusive sin, sitt, sina)

A. Fyll i ett passande *possessivt* pronomen.

1. Robert, vad heter _____ lärare?

2. Jag har glömt _____ nycklar på jobbet.

3. Maria vill göra slut med _____ pojkvän.

4. Hur ofta träffar du _____ föräldrar?

5. Jag ska möta _____ syster på stationen klockan tre.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

6. Antonio vill flytta tillbaka till _____ hemland.

7. De ska reparera _____ lägenhet, så jag ska bo en månad hos _____ mamma och pappa.

8. Min bror har väntat ett år på _____ uppehållstillstånd.

9. Adam och Eva ska sälja _____ bil.

10. Maria, ska du ha någon fest på _____ födelsedag?

11. Tycker ni om _____ lärare?

12. Vi har ingen tvättstuga i _____ hus.

13. Jag måste byta _____ pass. Det går ut nästa månad.

14. David tror inte att _____ mamma vill flytta till Sverige.

15. Elena och _____ man väntar barn i sommar.

16. Adam och Eva har bara ett andrahandskontrakt på _____ lägenhet.

17. Jag måste tvätta _____ vita skjorta. Jag ska på fest i kväll.

18. Elisabet är trött på _____ man.

B. Fyll i *possessiva* pronomen.

Helenas grannar

– Vet du vilka som bor i _____ (1) hus, Helena?

– Om jag känner till _____ (2) grannar? Naturligtvis! Det är ju bara sex lägenheter i _____ (3) hus. _____ (4) man och jag och _____ (5) dotter bor på nedre botten. Mittemot oss bor en gammal gubbe och _____ (6) hund. Han brukar få besök av _____ (7) barn några gånger i veckan. Och varje morgon och kväll går han en lång promenad med _____ (8) hund. I lägenheten över _____ (9) bor ett ungt par med _____ (10) tre barn. Och i lägenheten mittemot dem bor en medelålders

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

invandrarlärare och _____ [11] son. När pojken tar hem _____ [12] kompisar och spelar på stereon, kan vi höra det i hela huset. Högst upp på tredje våningen bor en bagare. _____ [13] fru gick bort för ett år sedan, så han bor ensam nu. Mittemot bagaren bor en gammal dam som ofta sitter på _____ [14] balkong och lyssnar på opera-musik. Hon går nästan aldrig ut. _____ [15] två barnbarn brukar handla mat åt henne och städa och så.

En dag i Karin Ekmans liv

Karin berättar: Jag stiger upp klockan sju. Sen duschar jag och väcker _____ [1] dotter. Sen äter vi frukost tillsammans. Kvart i åtta går _____ [2] dotter till skolan och en kvart senare åker jag till _____ [3] arbete. Jag är hemma igen klockan fem. Då ringer jag till _____ [4] dotter som brukar vara hos _____ [5] bästa kompis på eftermiddagen. Sen kommer hon hem och vi äter middag.

Sen hjälper jag _____ [6] dotter med _____ [7] läxor.

På kvällen tittar jag på TV eller så hälsar jag på _____ [8] bror och _____ [9] fru, som bor i huset bredvid _____ [10]. Ibland skriver jag ett brev till _____ [11] föräldrar eller till någon av _____ [12] vänner. Klockan elva lägger jag mig. Men först skriver jag några rader i _____ [13] dagbok.

C. Skriv en kort text om dina grannar. Titta på B «Helenas grannar».

D. Skriv om en vanlig dag i ditt liv. Titta på B «En dag i Karin Ekmans liv».

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Reflexiva pronomen, reflexiva verb

A.

EXEMPEL Klockan är mycket. *Du* måste skynda *dig*!
Ska *vi* gå och lägga *oss*? Klockan är halv tolv.
Min *syster* ska gifta *sig* i morgon.
Vill de ha lägenheten eller inte? *De* måste bestämma *sig* nu!

REGEL

(jag)	*mig*	Jag ska gifta mig.
(du)	*dig*	Ska du gifta dig?
(han)	*sig*	Han ska gifta sig.
(hon)	*sig*	Hon ska gifta sig.
(vi)	*oss*	Vi ska gifta oss.
(ni)	*er*	Ska ni gifta er?
(de)	*sig*	De ska gifta sig.
(man)	*sig*	Man måste koncentrera sig!

B. Titta på följande reflexiva verb. Vad betyder de? Använd lexikon.

klippa sig	klä på sig	lära sig
tvätta sig	klä av sig	bestämma sig
raka sig	ta på sig	skynda sig
kamma sig	ta av sig	koncentrera sig
gifta sig	sätta sig	akta sig
	lägga sig	flytta sig

C. Fyll i ett passande *reflexivt verb* med *rätt reflexivt pronomen.*
Du kan använda den form som verbet har i listan (B).

1. Markos och jag ska gifta oss i Storkyrkan nästa vecka.
2. Du är smutsig om händerna! _____!
3. Vänta på Stefan! Han ska bara _____ skorna.
4. Jag måste gå till frisören och _____.
5. Klockan är mycket. Vi måste _____.
6. Elsa vill _____ italienska.
7. Du måste _____! Vill du gå på bio eller inte?
8. Här är en bänk. Här kan vi _____!
9. När brukar ni _____? Kan jag ringa efter halv elva?
10. Många pojkar börjar _____ när de är 14–15 år.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

11. Titta på ditt hår! Du måste _____!

12. Usch, det är varmt här inne! Jag måste _____ tröjan.

13. Du, stäng av teven! Jag kan inte _____ på läxan.

14. _____, Mia! Det kommer en bil!

15. Klockan är snart elva, Jonas. Du måste _____ och

_____!

16. Finns det ingen hytt på badstranden där man kan _____?

17. Den där mannen står i vägen. Kan du säga till honom att _____

_____?

18. När man spelar schack måste man _____.

19. Ska du _____ redan? Klockan är ju bara tio!

20. Tåget går snart. Vi måste _____!

21. Nina ska _____ med en man från Finland.

22. Det är lätt att _____ svenska! Och roligt!

23. Manuel, vill du _____ med mig?

D. Gör egna meningar med åtta *reflexiva* verb. Använd gärna *hjälpverb.*

E. *Vad säger du?*

Använd rätt *reflexivt* verb. Se C.

1. Du och Anna ska åka tåg till Malmö. Klockan är mycket och tåget går snart. Vad säger du till Anna?
2. Peter går ut i gatan precis när det kommer en bil. Vad säger du?
3. Du och din son ska äta middag. Men han är mycket smutsig om händerna och i ansiktet. Vad säger du till honom?
4. Klockan är halv åtta. Din dotter ska börja skolan kvart över åtta, men hon sitter fortfarande i pyjamas i sängen. Vad säger du till henne?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Kortsvar

Kortsvar i presens

A.

EXEMPEL
– *Kan* du tala svenska? – Ja, det *kan* jag.
– *Är* Peter trött? – Ja, det *är* han.
– *Har* du tid i morgon? – Nej, det *har* jag inte.

REGEL

–	*Hjälpverb* Är Har	*subjekt*	?	– Ja, det – Nej, det	*hjälpverb* är har	*pronomen.* *pronomen* + inte.

B. Svara på frågorna.

1. – Ska du åka till Göteborg? – Ja, _____
2. – Har du hundra kronor? – Nej, _____
3. – Vill han börja nu? – Ja, _____
4. – Får jag röka här? – Ja, _____
5. – Är ni hemma i kväll? – Nej, _____
6. – Är Maria på jobbet? – Ja, _____
7. – Får man parkera här? – Nej, _____
8. – Måste Kalle jobba i morgon? – Ja, _____
9. – Kan ni komma i morgon? – Ja, _____
10. – Har du bil? – Nej, _____
11. – Är det kallt ute? – Ja, _____
12. – Är maten klar? – Ja, _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C.

EXEMPEL – *Ringer* du i kväll? – Ja, det *gör* jag.
– *Dricker* Erik mycket? – Nej, det *gör* han inte.

REGEL – | *Annat verb* | | *subjekt* | ?

– Ja, det | gör | | *pronomen.*
– Nej, det | gör | | *pronomen* + inte.

D. Svara på frågorna.

1. – Går du på bio ofta? – Ja, _____
2. – Äter du lunch på jobbet? – Nej, _____
3. – Går den här bussen till Nybro? – Ja, _____
4. – Kommer Niklas i morgon? – Ja, _____
5. – Arbetar Anja idag? – Nej, _____
6. – Åker ni på semester i juli? – Ja, _____
7. – Regnar det? – Ja, _____

E. Blandat A och C. Svara på frågorna.

1. – Kan du spela piano? – Ja, _____
2. – Spelar du bra? – Ja, _____
3. – Är Lasse hemma? – Nej, _____
4. – Har du varit i England? – Ja, _____
5. – Sover Katarina? – Nej, _____
6. – Kommer tåget kl 10.00? – Ja, _____
7. – Ska din mamma och pappa skiljas? – Ja, _____
8. – Brukar du gå på diskotek? – Nej, _____
9. – Är skolan öppen i morgon? – Ja, _____
10. – Förstår du vad jag säger? – Ja, _____
11. – Slutar vi nu? – Ja, _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

F. Fortsätt att fråga och svara varandra. Skriv frågorna först.

Kortsvar i preteritum

A.

EXEMPEL
– *Var* du hemma igår? – Ja, det *var* jag.
– *Hade* Eva semester förra veckan? – Nej, det *hade* hon inte.
– *Ville* han gå hem? – Ja, det *ville* han.
– *Arbetade* du igår kväll? – Nej, det *gjorde* jag inte.

REGEL Samma regel som i *Kortsvar i presens* A och C.

B. Svara på frågorna.

1. – Väntade du länge på Sofia? Ja, _____
2. – Hade du inte pengar? Nej, _____
3. – Träffade ni Kalle igår? Ja, _____
4. – Var Adam och Eva hemma? Ja, _____
5. – Ville Eva köpa bilen? Nej, _____
6. – Spelade du och Olle tennis igår? Ja, _____
7. – Hade chefen tid att träffa dig? Nej, _____
8. – Var det svårt? Nej, _____
9. – Var banken öppen? Ja, _____
10. – Kunde Birgitta komma? Ja, _____
11. – Köpte du spagetti? Ja, _____
12. – Dansade du och Lisa länge? Ja, _____

C. Fortsätt att fråga och svara varandra. Skriv frågorna först.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

D. Fyll i svaren. Svara med 'ja, det ...' eller 'nej, det ...'

På lördag kväll

– Hej, Lasse. Ska du göra något särskilt på lördag kväll?

– Nej, _____[1]. Hur så?

– Du förstår, jag har två biljetter till Fotbollsstadion.

– Är det fotboll?

– _____[2]. Det är en konsert, med Madonna. Tycker du om henne?

– Ja, _____[3].

– Vill du gå med?

– _____[4]! Gärna! När börjar det?

– Klockan nio. Kan jag hämta dig med bilen klockan åtta?

– _____[5]. Det passar bra. Men du, jag har inte så mycket pengar. Kan du låna mig till måndag?

– _____[6]. Det är inga problem.

– Men då kommer du klockan åtta?

– _____[7]. Vi ses!

– Ja, _____[8]! Hej då. Och tack!

Lenas fest

– Hejsan, Karin!
– Hej!
– Du kom inte på Lenas fest igår?

– Nej, _____[1].

– Var du trött efter jobbet, kanske?

– Ja, _____[2]. Hade ni roligt?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

– _____(3)_____. Jättekul!

– Var det god mat?

– Ja, _____(4)_____. Rostbiff och potatissallad.

– Kom Pelle och Betty?

– _____(5)_____. De var på någon annan fest.

– Och Lenas nya kille? Var han där?

– Ja, _____(6)_____. Han är jättetrevlig.

– Tycker du?

– _____(7)_____. Han är söt som bara den! Har du sett honom?

– Ja, _____(8)_____.

– Du kanske känner honom?

– _____(9)_____. Vi var tillsammans förra sommaren.

– Var ni? Nähä? Nu skojar du?

– Nej, jag skojar inte. Det är sant!

– Äh, du skojar?

– Neeej, _____(10)_____! Och jag har inte slutat älska honom. Det var därför jag var så 'trött'. Jag ville inte träffa honom och Lena.

Nej och Jo

A.

EXEMPEL – Röker du inte? – *Nej,* det gör jag inte. (röker inte)
– Har du inte TV? – *Jo,* det har jag. (har TV)

B. Svara på frågorna.

1. – Kommer du inte i morgon? – _____ (kommer)

2. – Ska du inte gå hem? – _____ (ska gå hem)

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

3. – Vill du inte gå på bio? – _____ (vill inte)

4. – Kan du inte simma? – _____ (kan simma)

5. – Har Ali inte pengar? – _____ (har pengar)

6. – Sover hon inte? – _____ (sover inte)

7. – Får man inte röka här? – _____ (får röka)

8. – Har mamma inte ringt? – _____ (har inte ringt)

9. – Spelar du inte gitarr? – _____ (spelar)

10.– Ska vi inte sluta nu? – _____ ! (ska sluta)

C. Fortsätt att fråga och svara varandra. Använd 'inte' i frågorna. Skriv frågorna först.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Pronomen II

Den här, det här ...

A.

EXEMPEL *Den här* boken måste du läsa! (*en* bok)
Erik bor i *det där* huset bakom kyrkan. (*ett* hus)
De här skorna är för små. Jag måste ha större. (plural)
Det här är svårt! Kan du komma och hjälpa mig?

REGEL *Den här, den där, det här, det där, de här, de där* kallas *demonstrativa pronomen.*
Man använder dem när man *visar* eller *pekar* på något.
'Här' betyder att det är nära talaren.
'Där' betyder att det är långt från talaren.

FORM | Den här, den där ... + bestämd form. |

B. Fyll i *demonstrativt* pronomen. I 1–8 och 12–15 kan du också peka!

1. Kan du ge mig _____ tidningen?

2. Varför har du på dig _____ byxorna? Ska du gå bort?

3. _____ paketet ska jag skicka till John. Han fyller år på fredag.

4. Titta här i tidningen! _____ mannen har jag träffat.

5. Vems är _____ katten? Är den Johanssons?

6. Vad heter _____ stjärnan, pappa?

7. Kan jag ha _____ skjortan på festen?

8. Jag vill ha _____ rosorna. Vad kostar de?

9. _____ veckan är jag ledig, men nästa jobbar jag.

10. Kan du hjälpa mig? Jag klarar inte _____!

11. Fia, akta dig för _____ killarna i åttan. De är läskiga.

12. Sitt inte på _____ stolen! Den är trasig. Varsågod, ta _____ i stället.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

13. _____ brevet har kommit idag. Det är från Oskar.

14. Mamma, _____ jeansen sitter perfekt! Dom köper vi!

15. Goddag, jag köpte _____ lexikonet igår. Får jag byta det mot ett större?

C. Gör egna meningar efter följande modell:

EXEMPEL Se inte *den där* filmen. *Den* är dålig
Prova *de här* byxorna. *De* är snygga.

Använd följande substantiv:
(en) mjölk, (en) potatis, (ett) bröd, (en) säng, (en) bok, apelsiner, skor,
(ett) diskotek, (en) skiva, (en) jacka, (en) restaurang.

D. *Vad säger du?*

Använd '*den här, den där ...*'

1. Du provar en tröja. Den är snygg. Men prislappen är borta.
Gå och fråga expediten om priset.

_____?

2. Du ser en fin vas i ett skyltfönster. Du vill titta lite närmare på den.
Gå in och fråga expediten.

_____?

3. Du är ute och går med Jonas. 500 meter bort ser du ett jättestort
och vackert hus. Vem bor där? Fråga Jonas! Han vet.

_____?

4. Du har köpt tre bananer, men du orkar bara äta två av dem.
Fråga Eva om hon vill ha den tredje.

_____?

5. Du ska gå ut på restaurang med Oskar. Han sätter på sig ett par
smutsiga och trasiga byxor. Ska han ha dem på restaurangen? Fråga!

_____?

6. Någon har tappat en plånbok i korridoren på ditt jobb.
Du tror att det är Kristers plånbok. Gå och fråga honom.

_____?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

7. Du köper ett par jeans. När du kommer hem, ser du att de har hål i båda fickorna. Gå till affären och klaga.

_____?

8. Du läser tidningen och kommer till en mening som du inte förstår. Fråga Anna-Lisa. Hon kan hjälpa dig.

_____?

Någon, något, några

A.

EXEMPEL Har du *någon* bok om Skåne? (en bok) [nån]
Har du *något* lexikon som jag kan låna? (ett lexikon) [nåt]
Finns det *några* amerikaner i din klass? (plural) [nåra]

REGEL I frågor kan man säga *någon, något, några* i stället för *en, ett,* etc.

B. Muntlig och skriftlig övning. Läs först några gånger. Skriv sedan.

1. Har du _____ böcker om Finland?

2. Är det _____ bra film på TV idag?

3. Har du _____ kompis som talar spanska?

4. Har du _____ svenska vänner?

5. Har du _____ stort bord som jag kan låna. Jag ska ha fest.

6. Har Fredrik _____ syster?

7. Ah, du har inte _____ kronor? Jag måste ringa.

8. Har đu läst _____ böcker av Stephen King?

9. Har du sett _____ film med Robert de Niro?

10. – Har du _____ skivor med Elvis?

– Ja, jag har _____ stycken.

11. Du, finns det _____ äpple som heter «Signe Tillisch»?

12. Har du _____ svart kjol som jag kan få låna till begravningen?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

13. Har Eva _____ bröder?

14. Har du _____ hobby?

C.

EXEMPEL Gunilla! Det är *någon* som vill tala med dig. (*person, sak*)
Vänta, Karin! Det är *något* jag måste säga dig. (*sak*)
Jag har inga badbyxor. Har du *några* som jag kan låna? (*plural*)

'Något' är ibland samma som 'någonting'.

D. Muntlig och skriftlig övning. Läs först två gånger. Skriv sedan.

1. Känner du _____ som talar ryska?

2. Det sitter _____ i korridoren som vill tala med dig.

3. Ska du göra _____ i kväll?

4. Jag ska bjuda _____ av mina vänner på lunch.

5. Eva, har _____ ringt till mig idag?

6. Ska du köpa _____ till Elsa när hon fyller år?

7. Anders! Här är _____ som vill prata med dig!

8. Känner du _____ som kan laga en radio?

9. Vill du ha värktabletter? Jag har _____ i min väska.

10. Olle, vet du _____ om buddismen?

11. Har du inga cigaretter? Du kan ta _____ av mig.

12. Goddag, jag behöver ett matbord. Har ni _____ som är max 1 × 1,5 meter?

E. Gör egna meningar med *någon, något, några.* Med och utan substantiv.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Ingen, inget, inga

A.

EXEMPEL Jag har *ingen* familj. Jag bor ensam. (*en* familj)
Har du *inget* lexikon? (*ett* lexikon)
Jag har *inga* vänner här i Göteborg. (plural)

B. Muntlig och skriftlig övning. Läs först och skriv sedan.

1. Jimmy, du har _____ cykel som jag kan låna?

2. I Aneby finns det _____ sjukhus.

3. De har _____ badrum, bara dusch.

4. Vi kan inte göra omelett. Vi har _____ ägg hemma.

5. Har du _____ bil?

6. Lasse Björn? Har han _____ efternamn?

7. Varför sitter ni här i korridoren? Har ni _____ lärare idag?

8. Vi har kylskåp men _____ frys.

9. Nej, i Kringelkrok finns det _____ diskotek.

10. Köpte du _____ tomater?

11. Har du _____ jobb?

12. Bio? Nej, det är _____ idé. Klockan är så mycket.

13. Nej, jag har _____ syskon. Jag är enda barnet.

14. Lasse! Vi har _____ kaffe hemma. Kan du gå och köpa?

15. Har Inga _____ barn?

C. I några meningar i B kan man säga 'inte' i stället för 'ingen, inget, inga'. Vilka meningar, tro du?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

D.

EXEMPEL Maria, jag känner *ingen* som är lika vacker som du! (person, sak)
Nej, fråga inte honom! Han vet *inget.* (sak)
Vill du ha cigarretter? Tyvärr, jag har *inga.* (plural)

'Inget' är ibland samma som 'ingenting'.

E. Muntlig och skriftlig övning. Läs först och skriv sedan.

1. Känner du _____ som kan laga min video?

2. Det är tråkigt här på sommaren. Jag har _____ att göra.

3. Har du _____ att göra? Du kan hjälpa mig att flytta möbler!

4. Finns det _____ i klassen som talar engelska?

5. – Har ni barn? – Nej, vi har _____. Men vi väntar ett till hösten!

6. Usch, vilken tråkig fest! Det händer _____.

7. Hjälp honom! Finns det _____ som kan hjälpa honom?

8. Om jag har några syskon? Nej, jag har _____. Men många goda vänner!

9. Igår hade jag lite feber, men idag har jag _____ .

10. Det är fel på teven. Det hörs _____.

11. – Kan jag röka här? – Javisst, det gör _____.

12. Finns det _____ som jag kan göra för dig?

13. Han är så ensam. _____ besöker honom på sjukhuset.

14. Jag vet _____ om Sveriges ekonomi.

15. Det kostar _____. Det är gratis!

16. – Har ni någon liten radio under 200:–? – Nej, tyvärr. Vi har _____.

F. Gör egna meningar med *ingen, inget, inga.* Med och utan substantiv.

G. Gå tillbaka till den första 'någon'-övningen på s. 63.
Försök att svara på frågorna med 'Nej, ... ingen / inget / inga'.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Inte någon, inte något, inte några

A.

EXEMPEL Nej tack, jag vill *inte* ha *någon* mjölk till maten.
De ska *inte* köpa *något* hus på landet. De har inte råd.
Jag har *inte* läst *några* svenska böcker.
Jag har *inte* hört *något* från honom på länge. (eller: *någonting*)

REGEL När det finns *två* verb måste man säga 'inte ... någon' etc.

B. Muntlig och skriftlig övning. Läs först och skriv sedan.

1. Oskar vill _____ gå på _____ kurs i svenska.
2. Jag ska _____ köpa _____ bil.
3. Tomas fyller år i morgon, men han vill _____ ha _____ dyra presenter.
4. Vill du _____ komma hem till mig _____ kväll?
5. Jag vill _____ köpa _____ gammal TV som går sönder om ett år.
6. Rudolf, kan du _____ köpa _____ gott till middan? Och du, kan du _____ hyra _____ rolig video också?
7. Kan vi _____ bjuda hem _____ goda vänner i helgen?
8. Varför är du så tyst? Varför kan du _____ säga _____?
9. Min man vill _____ göra _____ på helgen. Bara sitta hemma!
10. Han vill _____ ha _____ hjälp. Han vill klara sig själv.
11. Åke, kan du _____ hålla tyst _____ gång?

C. I några meningar kan man hoppa över 'någon, något, några'. I vilka?

D. Gör meningar med 'inte ... någon / något / några' eller 'ingen / inget / inga'.

EXEMPEL vill hyra video *Jag vill inte hyra någon video*

träffar svenskar *Jag träffar inga svenskar*

FORTS NÄSTA SIDA

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

1. vill ha	glass	5. betalade	
2. har	tidning?	6. har	vänner
3. vet	om Sverige	7. vill ha	svart bord
4. vill leka	flickor	8. ska gå på bio	gång?

Blandade övningar på 'någon' och 'ingen'

A. Fyll i *någon, något, några, ingen, inget, inga.*

1. Kan du inte ringa till Jenny _____ dag? Det är så synd om henne. Hon har _____ jobb, _____ egen bostad och _____ riktiga vänner. Hon är så ensam. Hon behöver _____ att prata med.

2. – Vet du _____ om vår nya lärare?

   – Nej, _____.

3. Är det _____ som kan låna mig 100:-? Va? _____ !?

4. Jag har _____ video och jag tänker inte köpa _____ !

5. – Goddag, har ni _____ video som man kan få hyra? Min är trasig och i kväll är det _____ filmer som jag vill spela in.

   – Tyvärr, vi har _____ idag. Alla är uthyrda.

6. – Finns det _____ skomakare här i Aneby?

   – Nej, det finns _____. Men åk till Tranås. Där finns det _____ stycken, tror jag.

7. – Är det _____ som vill gå på bio i kväll?

   – Nej, jag ska träffa _____ kompisar från lumpen.

   – Och jag har _____ läxor som jag måste göra.

   – Och jag har _____ lust. Jag är trött. Kan vi inte gå _____ annan kväll?

   – Vad tråkiga ni är! _____ som vill gå på bio? Fy fan!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

8. – Pappa, klockan är snart två. Ska vi inte gå och bada _____ gång?

– Jo, jag är snart klar. Det är bara _____ saker jag måste göra först.

Det tar bara _____ minuter.

9. – Ulla, jag har lånat _____ cigarretter av dig.

– Det gör _____. Varsågod, vill du ha _____ till?

– Ska du åka *nånstans* i sommar? – Nej, *ingenstans.* Jag ska jobba.
– Var bor du *nånstans*? – Lite *överallt.* Jag är bostadslös.

Vilken, vilket, vilka

A.

EXEMPEL *Vilken* cykel är din? (en cykel)
Vilket bord ska vi köpa? (ett bord)
Vilka svenska städer har du varit i? (plural)

'Vad har du för cykel?' är ett mycket 'öppen' fråga.
Jämför med sidan 13. 'Vilken cykel är din?' säger man
när det inte är så många cyklar att välja mellan
('Vilken av cyklarna är din?').

B. Fyll i *vilken, vilket,* eller *vilka.*

1. _____ hus bor du i?

2. _____ sidor har vi i läxa?

3. _____ år är du född?

4. _____ väg ska vi ta till Göteborg?

5. _____ väska är din?

6. _____ land kommer du från?

7. _____ lärare ska vi ha efter sommaren?

8. _____ tallrikar ska vi ha på festen?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Fortsätt muntligt.

1. ... nyckel går till källaren?
2. ... elever har klarat provet?
3. ... rum ska vi sitta i?
4. ... kanal går filmen på? 2:an?
5. ... tåg ska vi ta? 7-tåget?
6. ... dator är bäst? IBM?
7. ... dagar är vi lediga?
8. ... gata bor du på?
9. ... skola går du i?
10. ... paraply är ditt? Det gröna?
11. ... bok är din? Den här?
12. ... buss tar du? 53:an?
13. ... veckor är vi lediga?
14. ... killar är bäst? De svenska?

D. Gör 4–5 egna meningar med *vilken, vilket, vilka.*

E.

EXEMPEL Det går två filmer på TV i kväll. *Vilken* ska vi se?

Komplettera frågan.

1. Här på kartan finns det två vägar till Lund. _____ ska vi ta?

2. Här i katalogen har de tre olika soffbord. _____ ska vi köpa?

3. Titta, här finns två jeans under 400:–! _____ ska jag köpa?

4. Det hänger två paraplyer där borta. _____ är ditt?

5. Här finns tre engelsk-svenska lexikon. _____ är bäst, tror du?

6. _____ ska vi bjuda på festen? Olle och Ida? Sissi och Lasse?

Obs! 'Vilka' är plural av 'vem'.

F. Försök att göra egna meningar som i E.

1. ... två filmer på TV i kväll. ...?
2. ... tre TV-apparater under 4 000:– ...?
3. ... många schampon mot mjäll. ...?
4. ... två par svarta skor. ...?
5. ... två tåg till Örebro. ...?
6. ... två vita skåp i IKEA-katalogen. ...?
7. ... tre bussar till Jönköping i morgon. ...?
8. ... två vita byxor. ...?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Substantiv

A.

1. Läs texten.
   'Min man och jag kommer från Katerini, en liten stad i norra Grekland. Vi har varit fem år i Sverige och bor nu i Limhamn, en förort till Malmö. Vi har tre barn: en pojke och två flickor. Pojken går i skolan och flickorna är på dagis. Min man arbetar på en bilverkstad. Själv är jag servitris på en restaurang, men just nu har jag ont i ryggen och är hemma sedan två veckor.'

2. Hur många substantiv finns det i texten? Svar: _____
   (Om samma substantiv förekommer 2–3 gånger, ska du räkna 2–3 gånger.)

3. Vilka substantiv i texten står i *singular*?

   _____

   _____

4. Vilka substantiv i texten står i *plural*?

   _____

Singular – obestämd och bestämd form

A.

EXEMPEL
a) På *biblioteket* har de *en bok* om öl, men *den* är på danska.
b) I *källaren* har jag *ett bord* av marmor, men *det* är trasigt.
c) I *sovrummet* har Peter bara *en säng* och *ett bord*.
Sängen står till vänster om *dörren* och *bordet* står vid *fönstret*.
d) *Drottningen* av Sverige heter Silvia och hon är invandrare.
Men hon bor i *ett slott*!

FORM

Obestämd form	*Bestämd form*		
en bok	bok*en*		-en
ett bord	bord*et*		-et
en matta	matta*n*	(slutar på vokal)	-n
ett äpple	äpple*t*	(slutar på vokal)	-t

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B. Fyll i den form som fattas.

Obestämd form	*Bestämd form*	*Obestämd eller bestämd form? Vad tror du?*
1. en stol	_____	Kan du flytta _____?
2. ett hus	_____	Jag har _____ i Tranås.
3. _____	affären	Gå till _____ på Nygatan.
4. _____	köket	_____ är mycket stort.
5. en boll	_____	Kasta _____ till mig!
6. ett hotell	_____	Var ligger _____?
7. _____	pojken	_____ heter Stefan.
8. ett frimärke	_____	Var är _____?
9. _____	kvinnan	Vad heter _____?
10. _____	ögat	Han har ont i _____.
11. _____	äpplet	Ditt _____ ligger där.
12. en säng	_____	Flytta _____!
13. en kille	_____	Det sitter _____ i trappan.
14. ett problem	_____	Min lärare har _____.
15. ett möte	_____	_____ slutar kl 21.00.
16. _____	barnet	Vad heter _____?
17. _____	mamman	Känner du Jonatans _____?
18. en handske	_____	Det ligger _____ där.
19. _____	magen	Eva har ont i _____.
20. _____	torget	Vad heter _____ i Eksjö?
21. ett huvud	_____	Jag har ont i _____.
22. ett bröst	_____	Maria har ont i _____.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

23. en tavla	_____	Kan du skriva på _____?
24. _____	gatan	Var slutar _____?
25. en trappa	_____	Vi måste städa _____.
26. en TV	_____	_____ måste repareras.

C. Fortsätt muntligt:

Vad är *bestämd form* av …
en läkare, en blomma, ett brev, en krage, en teve,
en stereo, ett piano, en buss, en video, ett pass,
en fest, en radio, en lunch, en film, ett pris.

Vad är *obestämd form* av …
biblioteket, mannen, kortet, bion, backen, vägen,
lampan, tåget, hjärtat, flickan, kriget, freden,
sommaren, svensken, italienaren, barnet, matchen.

D. *Ord med lite speciell bestämd form.* Fyll i efter mönster av första ordet.

1. en minister	ministern	12. en regel	regeln
2. en åker	_____	13. en cykel	_____
3. en dotter	_____	14. en nyckel	_____
4. en syster	_____	15. en spegel	_____
5. en vinter	_____	16. en gaffel	_____
6. en mekaniker	_____	17. en sedel	_____
7. en orkester	_____	18. (ett) väder	vädret
8. en semester	_____	19. ett fönster	_____
9. ett exempel	exemplet	20. ett papper	_____
10. ett kapitel	_____	21. ett finger	_____
11. (ett) vatten	vattnet	22. ett nummer	_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

E.

EXEMPEL Jag ska gå till *Systembolaget.* Sen ska jag gå till *Vårdcentralen.*
Och sen måste jag hämta mina skor hos *skomakaren.*

Affärer, institutioner och *service-yrken* har ofta bestämd artikel.
Svara på frågorna med *bestämd form.*

1. Vem går man till när man är sjuk? Till _____
2. Var köper man tidningar och cigarretter? I _____
3. Var lånar man böcker? På _____
4. Var klipper man håret? Hos _____
5. Var ligger man när man är mycket sjuk? På _____
6. Var möter man folk som kommer med flyg? På _____
7. Var väntar man på tåget? På _____
8. Var väntar man på bussen? På _____
9. Var lagar man sina tänder? Hos _____
10. Var köper man medicin? På _____
11. Vart går man för att köpa blommor? Till _____
12. Var köper man ett lexikon? I _____

F. *Rum* har också ofta bestämd form.

Svara på frågorna med *bestämd form.*

1. Var står din TV? I _____
2. Var sover du? I _____
3. Var lagar du mat? I _____
4. Var badar du? I _____
5. Var duschar du? I _____
6. Var har du toalettpappret? På _____
7. Var hänger du ytterkläderna? I _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

8. Var har du dina andra kläder? I _____

9. Var står mjölken? I _____

10. Och var är glassen? I _____

Bestämdhet – singular

A. Många språk markerar inte obestämd och bestämd form som man gör på svenska (*en* bil, *ett* hus, bil*en*, hus*et*). Därför tycker många att det är svårt att veta när man använder de två olika formerna. Här kommer en förklaring som kanske är *svår* att förstå – men som också är *viktig* att förstå.

REGEL

Obestämd form använder man när man *presenterar* eller *introducerar* något som är nytt för lyssnaren, något som han *inte redan känner till.*

EXEMPEL Det står *en taxi* där!
Det finns *en tomat* i kylen.
Erik har köpt *ett hus.*

REGEL

Bestämd form eller *pronomen* använder man när man talar om något som man *redan har talat om* eller som lyssnaren *redan känner till genom situationen, platsen eller sin kunskap om världen.*

EXEMPEL

– Var är *bilen*?
– *Den* är i *garaget.*

(Lyssnaren vet vilken bil, vilket garage och vilket fönster som talaren tänker på. Det räcker att säga *den* och *det* när man vet vad de refererar till.)

– Har du stängt *fönstret*?
– Ja, *det* är stängt.

– Idag ska jag köpa *en kassettradio* och *en liten* TV. *Radion* ska min dotter få och *teven* ska vi ha i huset på landet.

(Här måste man säga *radion* och *teven* i stället för *den* och *den*.)

– Jag såg *en film* igår, men *den* var inte bra.

(Lyssnaren informeras om en film. Det räcker med *den*.)

– Erik har ont i *magen.*

(Lyssnaren vet vilken mage som Erik har ont i. För han har bara en! Inte två eller tre.)

Diskutera obestämd och bestämd form i följande meningar:
'*Kungen* är sjuk. Han har *en förkylning*'.
'I Oskars lägenhet är *köket* mindre än *badrummet.*'
Diskutera också obestämd/bestämd form i exemplet s. 71 och i höger spalt s. 72–73.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B. Fyll i *obestämd form*, *bestämd form* eller *pronomen*.

Ett meddelande

en kyckling — Hej, älskling! Jag har köpt _____ (1) och

en flaska — _____ (2) vin till i kväll.

en kyckling, en kyl — _____ (3) ligger i _____ (4)

en flaska, en balkong — och _____ (5) står på _____ (6).

Jag kommer hem klockan åtta. Då äter vi!

Kram. Martin.

C. Skriv ett eget meddelande. Se B.

D. Gör samma som i B. Ibland måste du själv hitta på ett ord.

Ett telefonsamtal

– Rydboskolan.

en rektor — – Hej, jag heter Jan Berg. Kan jag få tala med _____ (1)?

ett möte — – Tyvärr, _____ (2) är på _____ (3).

– Jaha, när är _____ (4) klart?

en klasskonferens — – Vid tre-tiden. Men sedan har han _____ (5).

– När slutar _____ (6)?

– Vid fem-tiden. Och då åker _____ (7) hem.

ett möte — – Kan du be honom att ringa mig mellan _____ (8)

en konferens — och _____ (9)?

ett arbete — Jag är på _____ (10). Och han vet

ett telefonnummer — _____ (11).

– Det ska jag hälsa honom.
– Tack så mycket.
– Tack.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

E. Fyll i *obestämd form, bestämd form* eller *pronomen.*

I.

en lägenhet

– Sylvia, jag har fått _____(1)_____. Äntligen!

– Vad säger du! Grattis! Behöver du möbler? Hemma har jag

en säng, en fåtölj

_____(2)_____ och _____(3)_____ som jag

en säng

inte använder. _____(4)_____ är lite gammal,

men _____(5)_____ är okej. Vill du ha dem?

en fåtölj

– Tack, jag tar gärna _____(6)_____, men

inte _____(7)_____.

– Kan du hämta _____(8)_____ nu på söndag?

– Javisst, det går bra. Vad snällt av dig!

II.

en film

– Vad heter _____(1)_____ på TV i kväll?

– _____(2)_____ heter Top Gun.

– Är _____(3)_____ bra?

– Ja, bättre än _____(4)_____ vi såg igår.

III.

en chokladkaka

Irene tar alltid med sig _____(1)_____

ett äpple, ett jobb

och _____(2)_____ till _____(3)_____.

en chokladkaka

_____(4)_____ tar hon på

en kafferast, ett äpple

_____(5)_____ och _____(6)_____ äter

en lunch

hon efter _____(7)_____. Så gör hon varje dag.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

IV.

ett hus

– Titta, Jenny! Där är _____ som jag är född i.
1

Är _____ inte vackert?
2

en trädgård

– Jo, jättevackert! Och _____
3

också! Vad fin _____ är!
4

V.

– Varför är du försenad?

en bil

– Först startade inte _____ och sedan missade jag
1

en buss, en vän

_____. Men sedan kom _____
2 3

till mig och _____ gav mig lift.
4

Ett brev

Stockholm 2 april -94

Käre Ivan

ett brev

Här kommer _____ från din gamle vän Josef.
1

en förort

Jag bor nu i Rinkeby som är _____ utanför
2

en lägenhet

Stockholm. Jag har _____ på
3

ett rum, ett kök

_____ och _____.
4 5

ett kök

_____ är bara 3 kvm, så jag måste äta i
6

ett vardagsrum

_____, men det går bra. Jag har
7

en balkong

också _____ och jag brukar sitta ute på
8

en balkong, (ett) väder

_____ när _____ är varmt.
9 10

en vän, ett hus

Jag har _____ här i _____
11 12

som heter August. _____ är svensk
13

och pensionerad sedan många år. _____
14

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

en balkong

och jag sitter ofta på _____ [15] och

ett glas

pratar. Ibland bjuder jag honom på _____ [16]

vin och det tycker _____ [17] om. I sommar ska

en ö

jag åka med honom till _____ [18] i Stockholms skärgård,

där _____ [19] bodde som barn.

Varma hälsningar/*Josef*

Plural – obestämd form

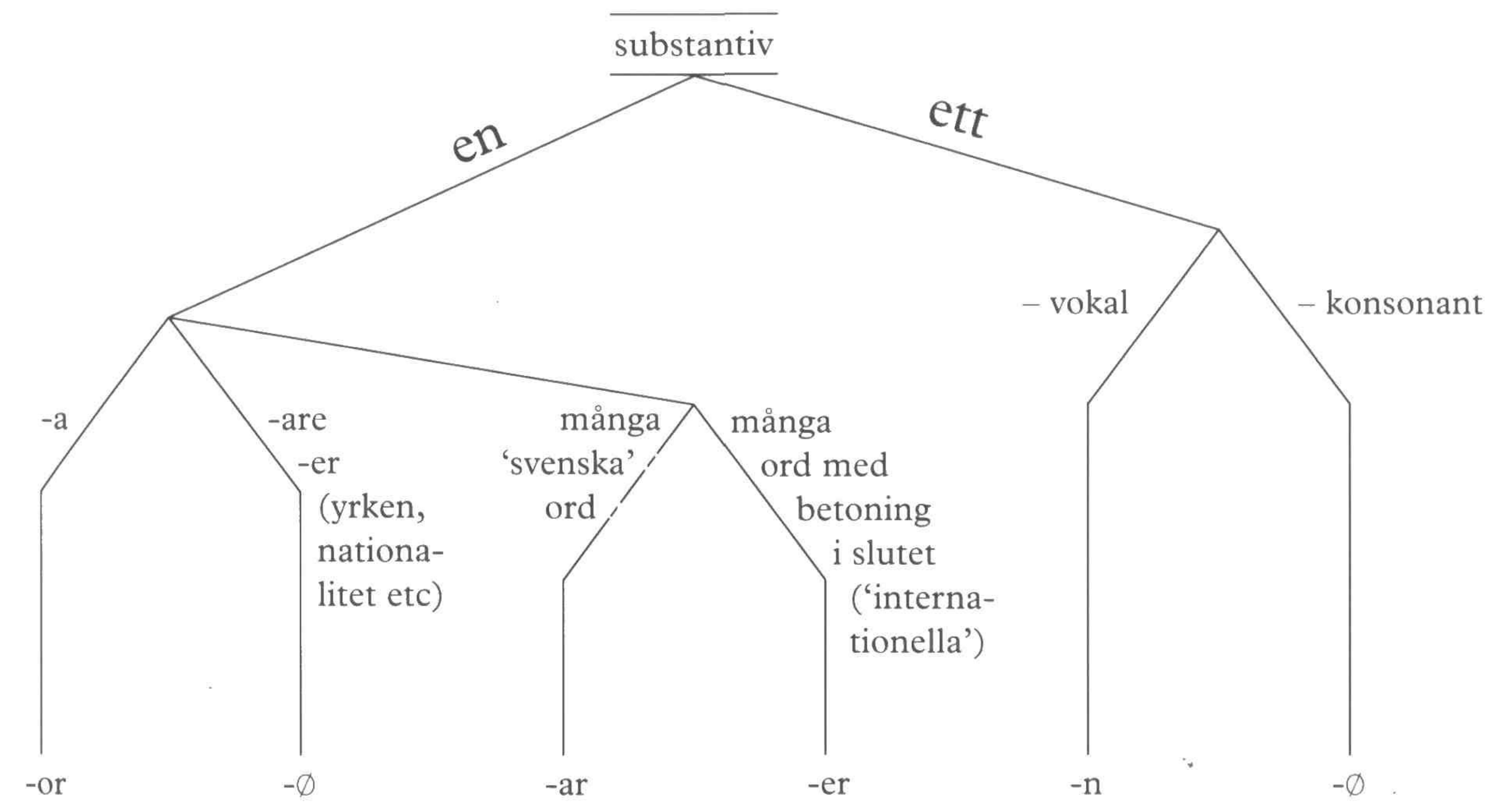

A. Fyll i *plural.* Se exempel.

1. en häst *hästar*
2. ett barn _____
3. en kvinna _____
4. ett bibliotek _____
5. en banan _____
6. en idé _____
7. en gata _____
8. en läkare _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

9. en bil _____

10. en burk _____

11. en flaska _____

12. ett äpple _____

13. ett glas _____

14. en station _____

15. ett fönster _____

16. en sked _____

17. en maskin _____

18. en flicka _____

19. ett ben _____

20. en apparat _____

21. en kniv _____

22. ett ställe _____

23. en mugg _____

24. ett träd _____

25. en skog _____

26. en väg _____

27. en tekniker _____

28. en affär _____

29. en italienare _____

30. en vägg _____

31. ett frimärke _____

32. ett brev _____

33. en tidning _____

34. en fläck _____

35. en idiot _____

36. ett päron _____

37. ett element _____

38. en elefant _____

39. ett knä _____

40. en advokat _____

41. en gran _____

42. ett namn _____

43. ett häfte _____

44. en arbetare _____

45. en direktör _____

46. en penna _____

47. en hund _____

48. ett problem _____

49. en servitris _____

50. ett hus _____

51. en författare _____

52. en citron _____

53. ett berg _____

54. ett bord _____

55. en indier _____

56. ett diskotek _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B. Fyll i *plural* efter mönster av första ordet.

1. en timme timmar
2. en pojke _____
3. en påse _____
4. en granne _____
5. en tanke _____
6. en bulle _____
7. en kille _____
8. en handske _____

---

9. en ko kor
10. en sko _____
11. en tå _____

---

12. en nyhet nyheter
13. en lägenhet _____
14. en svårighet _____

---

15. en syster systrar
16. en axel _____
17. en nyckel _____
18. en cykel _____
19. ett finger _____
20. en gaffel _____
21. en stövel _____
22. en nagel _____
23. en fågel _____
24. en artikel _____

---

25. en regel regler
26. en möbel _____

---

27. ett öga ögon
28. ett öra _____

---

29. en natt nätter
30. en stad _____
31. en hand _____
32. en tand _____
33. en strand _____
34. en rand _____
35. ett land _____
36. en bokstav _____

---

37. en son söner
38. en bonde _____

---

39. en bok böcker
40. en fot _____

---

41. en bror bröder

---

42. en man män

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Man kan ofta gå andra vägen: *från plural till singular.*
Titta på schemat på sidan 79 och fyll i *singular.*

1. en blomma — blommor
2. _____ — banker
3. _____ — bänkar
4. _____ — löften
5. _____ — lejon
6. _____ — målare
7. _____ — bollar
8. _____ — tekńiker
9. _____ — glas
10. _____ — glassar
11. _____ — paket
12. _____ — tabletter
13. _____ — tåg
14. _____ — limpor
15. _____ — språk
16. _____ — stenar
17. _____ — strumpor
18. _____ — telefoner
19. _____ — tändstickor
20. _____ — äpplen
21. _____ — barn
22. _____ — tidningar
23. _____ — snickare
24. _____ — kontor
25. _____ — rum
26. _____ — tusenlappar
27. _____ — brev
28. _____ — fönster
29. _____ — läxor
30. _____ — ord

D. Josef berättar vad han hade med sig när han kom till Sverige.

'När jag kom till Sverige, hade jag bara en väska med mig.
I den hade jag två par byxor, två skjortor, en tröja,
några strumpor och kalsonger, en rakapparat, två tandborstar
och några böcker. Sen hade jag ingenting mer.'

Berätta vad du hade med dig när du kom till Sverige. Kommer du ihåg?
Berätta muntligt eller skriftligt.

E. Du ska resa bort i två veckor. Så du behöver en stor packning. Skriv en lista över vad du ska packa ned i väskan (eller väskorna). Använd *singular* och *plural obestämd form.* Ibland måste du använda ordet *ett par* -∅.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

F. Du och en vän ska ha två gäster över en helg.
Ni är alltså fyra personer som behöver mat och dryck i två dagar.
Skriv en inköpslista över vad ni måste köpa i affären.
Arbeta i par. Använd *singular* och *plural obestämd form.*

Obs! För många matvaror behöver man också tänka på
förpackning och *vikt.*

Här är en liten ordlista:

en flaska -or	ett kilo -∅
en burk -ar	ett hekto -∅
ett paket -∅	en liter -∅
en tub -er	en deciliter -∅

G. När skolan slutar för dagen, har alla elever mycket bråttom.
Alla har något som de måste göra.
Fyll i *ett passande verb* och *substantiv i plural obestämd form.*
Välj bland följande verb:
köpa, hämta, låna, lämna tillbaka, titta på, ta ut.

EXEMPEL Läraren ska gå till ICA och köpa äpplen och bananer

1. Ali måste springa till biblioteket och _____

2. Betty måste också springa till biblioteket och _____

_____ som hon har lyssnat på i fyra veckor.

3. Carlos ska gå till posten och _____

4. David måste till banken och _____

5. Evita rusar till blomsteraffären för att _____

till sin syster som fyller år.

6. Feisal måste gå till möbelaffären och _____

_____som han ska köpa till sovrummet.

7. Grigorij ska också gå till möbelaffären och _____

_____ som passar till det nya matbordet.

8. Hanna måste skynda sig till dagis och _____ sina

två _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

9. Ivan ska gå till bokhandeln och _____. Det är rea och han tänker köpa många.

10. John ska gå till cykelverkstan och _____ två _____ som han har lämnat för reparation.

11. Katarina måste till sportaffären och _____ nya tennis- _____

H. Vad har du för möbler och saker i ditt (vardags)rum?

Skriv och börja så här: 'I mitt vardagsrum/rum har jag en ..., två ..., några ..., ett ... etc.'

I. *Kringelkrok och Göteborg*

Kringelkrok är ett litet samhälle i södra Småland. Kringelkrok har bara 700 invånare och där finns

bara ett torg
en mataffär
en skola
en park
en kyrka
ett postkontor
en frisersalong
en kiosk
en restaurang
och ett bibliotek

Göteborg är en stor stad i västra Sverige. Göteborg har över en halv miljon _____ och där finns

flera _____
många _____
flera _____
många _____
många _____
många _____
många _____
många _____
och flera _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

J. Var bor du i Sverige? I en stor stad eller en liten stad?
I ett litet samhälle eller nära en stad eller ett samhälle?
Skriv och berätta var du bor och vad som finns där. Titta på I.

Börja så här: 'Jag bor i …'

Plural – obestämd och bestämd form

A.

EXEMPEL	Var är strumpor*na*?	-or-*na*
	När kommer pojkar*na*?	-ar-*na*
	Banker*na* öppnar kl 10.	-er-*na*
	Var är skor*na*?	-r-*na*
	Vad kostar äpplen*a*?	-n-*a*
	Får jag titta på kort*en*?	-∅-*en*
	Lärar*na* har möte idag.	-are-∅-*na* (-are-na)

KORT REGEL

-r-*na*
-n-*a*
-∅-*en*

B. Läs texten.

'Min fru Etsu och jag kommer från Nagoya, en av de största städerna i Japan. Vi bor nu med tre barn och två papegojor i en villa utanför Norrköping. Min fru arbetar på ett av hotellen i stan. Jag själv har haft många arbeten under vår tid i Sverige, men just nu är jag tillbaka i mitt gamla yrke från Japan: jag är dataprogrammerare på ett japansk företag som har flera kontor i Sverige. Första tiden i Sverige var problemen många, men vi har lärt oss att förstå hur svenskarna lever och tänker. Och barnen är nästan halvsvenska. Men papegojorna pratar bara japanska. Det tycker vi är trevligt!'

1. Vilka substantiv i texten står i *obestämd form plural*?

_____

_____

2. Vilka substantiv i texten står i *bestämd form plural*?

_____

_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Fyll i de former som fattas.
Obs! I nummerordning!

	Plural	
	Obestämd form	*Bestämd form*
1.	lampor	_____
2.	frimärken	_____
3.	tomater	_____
4.	hus	_____
5.	lärare	_____
6.	_____	bilarna
7.	_____	bankerna
8.	_____	bröderna
9.	_____	papporna
10.	_____	arbetarna
11.	_____	passen
12.	_____	tårna
13.	_____	knäna
14.	bibliotek	_____
15.	skor	_____
16.	parker	_____

	Singular		
	Obestämd form	*Bestämd form*	
17.	en banan	_____	_____
18.	en blomma	_____	_____
19.	en brevbärare	_____	_____
20.	ett yrke	_____	_____
21.	ett golv	_____	_____
22.	_____	glaset	_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

23. _____	koppen	_____	_____
24. _____	_____	ölburkar	_____
25. _____	_____	kinder	_____
26. _____	_____	_____	klasserna
27. _____	_____	_____	mattorna

D. Välj tio andra *substantiv* och skriv dem i de fyra formerna.

E. Fyll i *bestämd form plural.* Försök att själv hitta på rätt ord.

1. _____ badar och pojkarna spelar fotboll.
2. Männen står och diskar och _____ pratar politik.
3. På sommaren är nätterna korta och _____ långa.
4. Jag är trött på morgnarna men pigg på _____.
5. Svenskarna har ibland svårt att förstå _____.
6. I Gamla stan i Stockholm är gatorna smala och _____ gamla.
7. Jag ser bra, men jag har ändå ont i _____.
8. Kan du flytta borden och _____ till ett annat klassrum?
9. Somrarna är varma och torra och _____ mycket kalla.
10. I tullen fick vi visa och stämpla _____.
11. Här är gafflarna och knivarna, men var är _____ och _____?
12. Föräldrarna och _____ gjorde en utflykt till landet.
13. Nu har jag skrivit adress på kuverten, men var är _____?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Bestämdhet – plural

A. Titta på förklaringen av *obestämd* och *bestämd form* i singular på sidan 75.
Det är samma regler för *obestämd* och *bestämd form plural.*
Försök att tala om *varför* man använder *obestämd form, bestämd form* och *pronomen* i följande meningar:

1. Barbro har två *pojkar* och två *flickor. Pojkarna* går i skolan och *flickorna* är på dagis.
2. Jag har köpt *tomater. De* ligger i kylen!
3. *Lärarna* har *konferens* på fredag.
4. Vad tycker du om *politikerna* i Sverige?
5. Där står tre *stolar.*
6. *Barnen* i Tomteboskolan är lediga i morgon.

B. Fyll i *obestämd* eller *bestämd form plural* eller *pronomen.*

Ett meddelande

byxor
skor
pojkar
tomflaskor, ölburkar
tränare

Hej Miranda! Jag har köpt _____ och
1
_____ till Henriks avslutning i morgon!
2
_____ ligger på hans säng och
3
_____ står i garderoben. Kommer hem
4
sent i kväll. Puss och kram. Lasse.

Ett telefonsamtal

– Hej, Vera! Har _____ kommit hem från skolan?
1
– Ja, men _____ är ute och samlar
2
_____ och _____.
3 4
De ska göra en resa med fotbollslaget.
– Jaha. Ska _____ följa med? Vad heter
5
_____ nu? Beppe och Ingvar?
6
– Ja, det ska _____. Och några av
7

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

föräldrar – Kommer också, tror jag. (8)

mammor – Kommer några av _____ (9) med?

I så fall följer jag gärna med!

– Men du är ju inte intresserad av fotboll!?

Ett kort samtal

problem – Hade ni några _____ (1) i tullen?

pass – Nej, vi fick visa _____ (2) och

väskor _____ (3). Sedan gick vi bara ut på en

bussar parkering där det stod två _____ (4)

och väntade.

På biblioteket

– Goddag, har ni _____ (1) om medicin här på biblioteket?

– Javisst, _____ (2) står inne i nästa rum.

Titta under bokstaven V.

Fruktsallad

– Hur gör man fruktsallad?

apelsiner, äpplen – Ja, du köper _____ (1), _____ (2),

bananer, nötter _____ (3) och lite _____ (4).

vindruvor Om du vill kan du också köpa en klase _____ (5)

apelsiner, äpplen Sen skär du _____ (6), _____ (7)

bananer _____ och _____ (8) i små

bitar, nötter _____ (9). Och så hackar du _____ (10).

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Sen blandar du alltsammans i en stor skål.

vindruvor

– Och _____(11)? Ska jag skära

_____(12) också?

– Nej, _____(13) kan vara som de är.

Blandade övningar.
Obestämd och bestämd form, singular och plural

A. Fyll i *bestämd form singular* eller *plural.* Arbeta i grupper.
Använd lexikon eller fråga varandra.

1. Man kan ha ont i många *kroppsdelar.* Man kan ha …

ont i magen	ont _____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

2. Många kroppsdelar har man två eller fler av, t ex *ögon, öron.*
Här kan man naturligtvis ha ont i bara *en* eller *ett* av dem.
Vilka exempel kan du komma på? Arbeta i par. Använd lexikon.

Jag har ont i ett öga	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

(För att vara exakt säger man ofta: … i höger/vänster öga … etc.)

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B.

en, ett …	+ substantiv *obestämd form*
någon, något, några …	
ingen, inget, inga …	
en sån, ett sånt, såna …	
min, mitt, mina, din, ditt, dina … etc	
Karins, Londons, pojkens … etc	
mycket, lite, många, en massa, en del … etc	
alla …	
varje, samma, nästa …	
vems …	
den stora … det stora … de stora …	+ substantiv *bestämd form*
den här, det här, de här … etc	
förra …	
hela …	

C. Fyll i rätt form av *substantivet.* Se B.

väska 1. Är det din _____ som står där?

glass 2. Jag vill ha en _____.

flicka 3. Det kommer tre nya _____ till klassen i morgon.

paket 4. Jag ska skicka ett _____ till Östersund.

penna 5. Vems _____ är det?

lexikon 6. Ska du köpa det stora _____?

rektor 7. Vad heter skolans _____?

pojke 8. Alla _____ tycker om henne.

bok 9. Det är min _____.

lägenhet 10. Vår _____ ska repareras.

månad 11. Nästa _____ har han semester.

man 12. Den där _____ heter Valdemar.

program 13. När börjar nästa _____?

sko 14. Jag ska laga de här _____.

son 15. Deras _____ är svårt sjuk.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

skog 16. I norra Sverige finns det många _____.

problem 17. Jag har ett litet _____.

bil 18. En sån _____ skulle jag vilja ha!

dag 19. Han går inte i skolan varje _____.

lärare 20. Vi har samma _____ som förra året.

man 21. Petra, din _____ har ringt!

kompis 22. Vad heter Marias _____?

D. Fortsätt muntligt. Välj själv ett passande *substantiv.*

1. Olle ska hälsa på sin ...
2. Vems är den där ...?
3. Var är mina ...?
4. Har du någon ...?
5. Här finns ingen ...
6. Har var sjuk förra ...
7. Eva har en massa ...
8. Var är den stora ...?
9. Har du lånat min ...?
10. Hans ... är sjuka.
11. Jag behöver en liten ...
12. Anders har många ...
13. Har ni några ...?
14. Hon har ont i ...
15. I morgon är det Annikas ...
16. Vill du ha den här ...?
17. De bor i ett stort ...
18. Han har skaffat ett ...

E. Fyll i dialogen med *substantiv* och *pronomen.*

en telefon – Ulla, får jag låna din _____[1]?

– Javisst, _____[2] står i mitt

ett sovrum, ett bord _____[3] på det vita _____[4]

en säng till vänster om _____[5].

en katalog – Tack. Finns det någon _____[6] där också?

en bokhylla – Jodå, i _____[7] över det vita _____[8].

Du hittar _____[9] säkert.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

F. Fyll i rätt form av *substantiv* eller *pronomen.*

Rösten från himlen
(en Bellman-historia)

en man — Det finns _____ som heter Bellman och som
1

en svensk, en historia — _____ berättar många _____
2 3

om. Här är en av _____ om Bellman:
4

en dag — _____ skulle Bellman spela golf med
5

en präst, en sol — _____. _____ sken och
6 7

en fågel, en dag — _____ sjöng. Det var en underbar_____.
8 9

en boll — Bellman började spela. Han la _____ i
10

ett gräs, en klubba — _____ framför sig. Han lyfte _____ och
11 12

en boll — slog till. Men han missade _____!
13

_____ låg kvar i _____.
14 15

– Djävlar! Jag missade!, ropade Bellman.

en präst, en gång — – Så får du inte säga, sa _____. _____
16 17

till lyfte Bellman _____ och slog till. Också den här
18

en gång — _____ missade han. _____ låg kvar.
19 20

– Djävlar, jag missade, ropade Bellman igen.

Då sa _____ :
21

en gång — – Om du svär _____ till, så skickar Gud
22

en blixt — _____ på dig!
23

en gång — Bellman lyfte _____ för tredje _____.
24 25

Men han missade igen! Och han skrek:

– Djävlar!

en blixt, en himmel — Då kom _____ från _____.
26 27

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Men _____[28] träffade inte Bellman.

en präst — _____[29] träffade _____[30]!

en röst, en himmel — Och Bellman hörde _____[31] från _____[32]

som ropade:

– Djävlar, jag missade!

Genitiv

A.

EXEMPEL Annikas pappa.
Pojkens säng.
Stockholms polischef.
Min farbrors hus.

REGEL *genitiv-s + obestämd form*

B. Skriv om som exemplet visar.

1. Kungen av Sverige — Sveriges kung
2. Receptionen på hotellet _____
3. Balkongen hos Ulla _____
4. Ekonomin i Sverige _____
5. Presidenten i USA _____
6. Vädret för nästa vecka _____
7. Eleverna på skolan _____
8. Köket hos min faster _____
9. Systern till min bästa vän _____
10. Clownen i klassen _____
11. Första dagen på året _____

C. Skriv sex egna hela meningar med *genitiv.*

Ex: Vad heter Finlands huvudstad?
Vad arbetar din kusins man med?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Verb II

Preteritum (imperfekt)

A. Läs texterna och svara sedan på frågorna.

a) – Vad gjorde du igår?
– Igår? Jag arbetade och på kvällen ringde jag till en kompis för att höra hur han mådde. Sen läste jag tidningen och tittade lite på TV. Och sen gick jag och la mig. Hur så?
– Ja, jag bara undrade.

b) Jag kom till Sverige för två år sedan. Det var i januari och det snöade varje dag. Först bodde jag på en flyktingförläggning i Småland, men efter sex månader flyttade jag till Göteborg. Där läste jag svenska på en kurs. När jag var klar med kursen, flyttade jag till Norrköping och här bor jag nu i en liten lägenhet på två rum och kök. Jag har fått ett jobb som vaktmästare på Invandrarverket. Jag började där i måndags och jag trivs med arbetet. Lönen är också okej. Och en annan sak också: i morse ringde min bror från Beirut och berättade att alla i min familj mådde bra. Det var underbart att höra! Jag tänker ofta på dem där hemma.

REGEL *Preteritum* är en verbform som man använder när man talar om något som man gjorde eller något som hände *vid en bestämd tidpunkt som ligger tillbaka i tiden*:

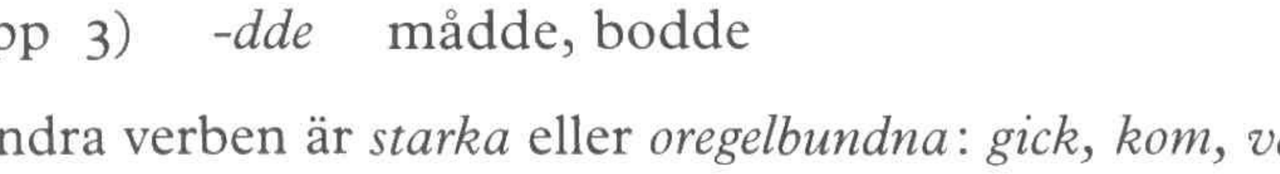

B. Vilka verb är i *preteritum* i text a? Stryk under dem.
Vilka verb är i *preteritum* i text b? Stryk under dem.

C. I text (a) och (b) slutar verben lite olika i *preteritum*. Till exempel:

(grupp 1)	*-ade*	arbetade, tittade, undrade, snöade etc.
(grupp 2a)	*-de*	ringde
(grupp 2b)	*-te*	läste
(grupp 3)	*-dde*	mådde, bodde

De andra verben är *starka* eller *oregelbundna*: *gick, kom, var* etc.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Preteritum – grupp 1–3

A.

	Infinitiv	*Presens*	*Preteritum*	EXEMPEL
1	-a	-ar	-ade	titta, tittar, tittade
2a	-a	-er	-de	ringa, ringer, ringde
2b	-a	-er	-s-	läsa, läser, läste
			-k- -te	tänka, tänker, tänkte
			-p-	köpa, köper, köpte
			-t-	byta, byter, bytte
3	annan vokal	-r	-dde	bo, bor, bodde

Kommentar: I grupp 1 finns cirka 70 % av alla svenska verb.

2a eller 2b? Titta på konsonanten: *s, k, p, t* + *-te.*

I grupp 3 finns bara några verb: *tro, bo, må, sy, klä, bero,*
bry sig och några andra.

Obs! I grupp 2a finns också de verb som böjs som *höra–hör–hörde.*
Ex. *lära, störa, hyra, köra, röra, förstöra.*

B. Fyll i de verbformer som saknas.

	Infinitiv	*Presens*	*Preteritum*
1.	_____	lyssnar	_____
2.	_____	stänger	_____
3.	_____	köper	_____
4.	_____	tror	_____
5.	köra	_____	_____
6.	_____	_____	tittade
7.	_____	_____	rökte
8.	_____	_____	ställde
9.	_____	_____	klädde
10.	_____	slutar	_____
11.	_____	beställer	_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

12. _____ hyr _____

13. _____ spelar _____

14. _____ mår _____

15. _____ hjälper _____

16. _____ gifter sig _____

Obs! händer–hände, tänder–tände, använder–använde. (Bara ett *-d* i preteritum.)
byter–bytte, heter–hette, möter–mötte. (Två *-tt* i preteritum.)

C. Fortsätt muntligt. Säg *infinitiv, presens* och *preteritum* av:

1. väntar	6. behöver	11. lånar
2. tänker	7. glömmer	12. klär sig
3. anställer	8. hör	13. väcker
4. städar	9. försöker	14. bråkar
5. syr	10. vaknar	15. bygger

D. Fyll i *preteritum* av verbet till vänster.

ringer 1. _____ Kattis till dig igår?

bor, är 2. Var _____ du när du _____ liten?

jobbar 3. _____ du inte igår?

lånar, åker 4. Jag _____ hans bil förra veckan och _____ till Hjo.

flyttar, bor 5. Vi _____ till Borås 1986 och _____
där i tre år.

träffar 6. Vet du vem jag _____ igår? Min gamla lärare!

beställer 7. – Anders, _____ du biljetter igår?

glömmer – Ah, det _____ jag!

hämtar – Och _____ du mina skor hos skomakaren?

glömmer – Fan, det _____ jag också!

träffar, mår 8. Jag _____ Ulla förra veckan. Hon _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

tror, har — inte bra. Hon _____ att hon _____ influensa.

händer, börjar — 9. – Vad _____ på festen igår? _____ Jimmy och Benny slåss?

vill — – Ja, de _____ dansa med samma tjej!

gör, gifter — 10. Vet du vad jag _____ i somras? Jag _____ mig! Och sen _____ vi till Spanien en månad.

vaknar — 11. I morse _____ jag klockan fem av att det

ringer, är — _____ på dörren. Men det _____

är — bara min granne. Han _____ lite full.

gör, städar — 12. Igår _____ jag nästan ingenting. Jag _____

lyssnar — min garderob och _____ lite på radio.

tjänar — 13. Den första tiden i Sverige _____ jag inte så mycket,

lånar — men jag _____ lite pengar av en kompis och

köper — _____ en stereo och en TV.

E.

1. Läs texten.

Vad gjorde du i söndags, Lena?

tidningen
en kompis
en promenad
mat, middag
dusch, TV
mamma, telefon

– Jag vaknade ganska sent. Sen läste jag tidningen och ringde till en kompis. Sen gick vi en lång promenad. På vägen hem handlade jag mat och så lagade jag middag åt mig och min kompis. Sen gick hon hem och jag duschade och tittade på TV. Sen pratade jag med mamma i telefon. Och sen la jag mig.

2. Skriv Ronnys svar.

Vad gjorde du i lördags, Ronny?

frukost kl 10 — – Jag _____

till stan — _____

mat — _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

hem _____

en vän _____

bio _____

diskotek _____

hem kl 00.30 _____

trött _____

F. Vad gjorde du i helgen? Skriv några rader på ett papper.

G. Fyll i *infinitiv, presens* eller *preteritum* av verbet till vänster.
Ibland måste du själv hitta på ett passande verb.

1. Förlåt, vad sa du? Jag _____ inte.

hyr

2. Jag _____ en videofilm igår som _____
The Hongkong Maffia. 40 kronor _____ den bara, men
den _____ ganska dålig.

kommer

3. Förlåt att jag _____ för sent, men väckarklockan

ringer, missar

_____ inte och sedan _____ jag bussen.

4. – Varför _____ du inte hem till Mikael i lördags?
1

fyller

Han _____ ju år!
2

glömmer

– Javisst, ja! Det _____ jag. Då måste jag _____
3 4
till stan och _____ något åt honom. _____ han
5 6
hemma i kväll, _____ du?

– Nej, han _____ att han skulle _____ fotboll.
8 9
Men du kan väl _____ till fotbollsplanen?
10

är

5. – Vad _____ det med dig, Pia?
1

– Usch, jag _____ så trött på min man!
2

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

– Hur så?

jobbar – Han _____ aldrig hemma. Jämt måste han _____.
3 4

Förra veckan _____ han hem vid tio varje kväll. Och då
5

orkar _____ han så trött att han bara _____ titta på TV.
6 7

har Det _____ han tid med! Men inte med mig och barnen!
8

gifter Usch, jag _____ så trött på honom. Varför _____
9 10

lämna jag mig egentligen? Ska jag _____ honom eller vad ska jag
11

_____?
12

6. – Tranebergs Vårdcentral. God morgon!

ringer – Mitt namn _____ Miriam Berglund. Jag _____
1 2

har i måndags i förra veckan, för jag _____ så ont i magen.
3

säger, väntar Ni _____ att jag skulle _____ några dagar
4 5

går och se om det _____ över av sig själv. Men jag _____
6 7

fortfarande ont. Jag behöver _____ en doktor!
8

– Var _____ du?
9

– På Sareksvägen 4.

arbetar – Då _____ det doktor Krank. Kan du _____
10 11

eller _____ du sjukskriven?
12

– Jag _____ förra veckan. Men det _____
13 14

vilar jättejobbigt. Sen _____ jag bara i helgen. Och i morse
15

ringer _____ jag till jobbet och _____ att jag inte
16 17

kan _____ komma.
18

ser – Jaha. Nu ska vi _____ här på doktor Krank. Han
19

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

_____ en tid på torsdag klockan 10. _____ du
20 21

kommer _____ då?
22

passar – Ja, det _____ bra.
23

säger – Jättefint. Då _____ vi det. Torsdag klockan 10, alltså.
24

Du _____ välkommen.
25

– Tack så mycket.

– Tack.

klagar 7. – Usch, jag _____ så trött på min fru. Hon _____
1 2

på allt. Förra veckan _____ jag hem lite sent och då
3

klagar _____ hon på det. Sen _____ jag lite på TV
4 5

gifter och då _____ hon på det också. Varför _____
6 7

jag mig?

Perfekt

A.

EXEMPEL a) – Var är tidningen för igår? – Jag *har kastat* den.
b) Jag *har varit* i Asien, Afrika och Amerika, men inte i Australien.
a) Ching *har bott* i Sverige i tre år nu.

REGEL *Perfekt* använder man om *en handling som ligger tillbaka i tiden, men där tidpunkten inte är intressant.* (Exempel [a] och [b].)

Ibland är resultatet intressant. (Exempel [a] – tidningen är borta.)

Perfekt använder man också när '*tiden inte är slut*'.
(Exempel [c] – Ching bor fortfarande i Sverige.)

FORM Perfekt bildas av *har* + *supinum*.
Supinumformen slutar på *-at*,
-t,
-tt,
-it (starka verb).

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Perfekt – grupp 1-3

A.

	Presens	*Supinum*	EXEMPEL
Grupp 1	-ar	-at	arbetar–arbetat
Grupp 2a–b	-er	-t	ringer–ringt, åker–åkt
Grupp 3	-r	-tt	bor–bott

Några andra verb som presenterades på sidan 39:

gör–gjort	är–varit	kommer–kommit
går–gått	äter–ätit	ser–sett
har–haft	säger–sagt	

B. Fyll i *perfekt* av verbet till vänster.

1. – Är den vita skjortan ren?

tvättar – Ja, jag _____ den åt dig.

använder 2. – Ta min näsduk! Jag _____ inte _____ den.

3. – Är Ruffe hemma?

åker – Nej, han _____ till stan.

4. – Bor du här i Stockholm?

bor – Ja, jag _____ här i ett år.

5. – Känner du Peter Olofsson?

känner – Javisst, jag _____ honom i många år.

6. – Känner du Eva Brink?

träffar – Nej, jag _____ inte _____ henne.

7. – Kommer Janne på festen i morgon?

ringer – Vet inte. Jag _____ honom, men det var upptaget hela tiden.

8. – Titta, där är Madonnas nya CD!

hör – Den _____ jag _____. Den är rätt dålig.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

9. – Kan du inte starta bilen?

försöker – Nej. Jag _____ flera gånger. Men det går inte.

C. Fyll i *perfekt*. Välj själv ett verb som passar bra.
Arbeta i par. Andvänd lexikon.

1. – Varför är du våt i håret? Regnar det?

– Nej, jag _____.

2. – Hej, Bruno! Jag _____ många gånger till dig. Är du aldrig hemma?

– Jo, men jag _____ nummer. Det nya är 34 63 81.

3. – Kan jag ta tidningen nu?

– Javisst, jag _____ den.

4. – Vilken fin klänning du har!

– Tack! Jag _____ den själv.

5. – Är Laura inte kvar på jobbet?

– Nej, hon _____ hem.

6. – Vill du ha lite mat?

– Nej tack, jag _____ just _____.

7. – Kostar tröjan så mycket på rea!? 500 kronor!

– Ja, men den _____ dubbelt så mycket. 1000 kronor.

8. – Jaså, röker du?

– Ja, jag _____ i ett par år.

9. – _____ du _____ alla fönster?

– Javisst!

– Och _____ alla lampor?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

– Jaja!

– Och _____ av spisen?

– Jajaja!

– Och _____ dörren?

– Jajaja! Vilket tjat!

– Bra! Då åker vi! Äntligen börjar semestern!

D. Fortsätt muntligt. Försök att svara på frågorna. Använd *perfekt.* Se övn B-C.

1. Ska du se filmen på TV? (Nej, jag ...)
2. Va? Maria! Är du här i Paris! (Ja, jag ...)
3. Röker Pelle fortfarande? (Nej, han ...)
4. Du måste försöka! (Jag ...!)
5. Vad det är fint i ditt rum! (Ja, jag ...)
6. Ska du äta lunch nu? (Nej, jag ...)
7. Är Anna-Greta hemma? (Nej, hon ...)
8. Du har mycket pengar på banken! (Ja, ...)
9. Har du kokt potatisen? (Nej, ...)
10. Går Rudolf fortfarande i skolan? (Nej, ...)
11. Vill du dansa? (Nej, ...)
12. Nu måste du göra din läxa! (Jag ...!)
13. Olle! Du måste klä dig nu! (Jag ...!)
14. Stäng balkongdörren! (Jag ...!)

Formrepetition av grupp 1–3

A.

	Infinitiv	*Presens*	*Preteritum*	*Supinum*
1	-a	-ar	-ade	-at
2	-a	-er	-de -te	-t
3	annan vokal	-r	-dde	-t

B. Ta ett papper och rita tabeller som den här:

Infinitiv	*Presens*	*Preteritum*	*Supinum*
arbeta	arbetar	arbetade	arbetat

C. Fyll i följande verb i alla fyra formerna.

arbetar	börjar	hör	tror	ringer
behöver	frågar	läser	väntar	stannar
berättar	glömmer	röker	åker	mår
bor	klär	tittar	lär sig	vaknar
byter	köper	hyr	öppnar	somnar

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Starka och oregelbundna verb

A.

EXEMPEL – Ska vi gå och *äta*?
– Jag *har* redan *ätit*. Jag *åt* vid 12-tiden.

– *Drick* en kopp te med honung. Det hjälper när man är förkyld.
– Jag *har* redan *druckit* tre koppar idag. Den första *drack* jag klockan sex i morse!

Starka och *oregelbundna verb* liknar inte verben i grupp 1–3.
De *byter* till exempel *vokal*:

dr*i*cker–dr*a*ck–dr*u*ckit	i–a–u
skr*i*ver–skr*e*v–skr*i*vit	i–e–i
fl*y*ger–fl*ö*g–fl*u*git	y–ö–u

B. Fyll i de former som saknas. Titta på exemplet i varje grupp.

	Infinitiv	*Presens*	*Preteritum*	*Supinum*
i–a–u	dricka	dricker	drack	druckit
(kort i)	brinna	brinner	brann	brunnit
	_____	finner	_____	_____
	_____	finns	_____	_____
	_____	försvinner	_____	_____
	_____	hinner	_____	_____
	_____	sitter	_____	_____
	_____	spricker	_____	_____
	_____	springer	_____	_____
	_____	sticker	_____	_____
	_____	vinner	_____	_____
i–e–i	skriva	skriver	skrev	skrivit
(långt i)	bli	blir	blev	blivit
	_____	biter	_____	_____
	_____	lider	_____	_____
	_____	rider	_____	_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

	Infinitiv	*Presens*	*Preteritum*	*Supinum*
	_____	skiner	_____	_____
	_____	skriker	_____	_____
	_____	stiger	_____	_____
u–ö–u y–ö–u	bjuda	bjuder	bjöd	bjudit
	_____	bryter	_____	_____
	_____	flyger	_____	_____
	_____	fryser	_____	_____
	_____	ljuger	_____	_____
	_____	sjunger	_____	_____
	_____	sjunker	_____	_____
	_____	skjuter	_____	_____
	_____	skryter	_____	_____
ä–a–u	bära	bär	bar	burit
	_____	skär	_____	_____
	_____	stjäl	stal	_____
o–o–o	komma	kommer	kom	kommit
	_____	sover	_____	_____
å–i–å	gå	går	gick	gått
	_____	får	_____	_____
å–ä–å	gråta	gråter	grät	gråtit
	_____	låter	_____	_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

ä–a–a	säga	säger	sa	sagt
	_____	lägger	_____	_____
	_____	sätter	satte	_____
	_____	väljer	valde	valt
	_____	sväljer	_____	_____
a–o–a	ta	tar	tog	tagit
	_____	drar	drog	_____
	fara	far	for	_____

C. Några mycket vanliga verb har *speciell böjning*:

Infinitiv	*Presens*	*Preteritum*	*Supinum*
be	ber	bad	bett
dö	dör	dog	dött
ge	ger	gav	gett/givit
göra	gör	gjorde	gjort
ha	har	hade	haft
heta	heter	hette	hetat
hålla	håller	höll	hållit
kunna	kan	kunde	kunnat
le	ler	log	lett
ligga	ligger	låg	legat
–	måste	måste	måst
(vara tvungen)	(är tvungen)	(var tvungen)	(varit tvungen)
se	ser	såg	sett
–	ska	skulle	–
slå	slår	slog	slagit
stå	står	stod	stått
vara	är	var	varit
veta	vet	visste	vetat
vilja	vill	ville	velat
växa	växer	växte	växt/vuxit
äta	äter	åt	ätit

D. Några andra verb 'innehåller' ett verb som redan finns i listorna B och C. Skriv deras *böjning* på ett papper.

anse (→ se)
avbryta (→ bryta)
begripa (→ i–e–i)
behålla (→ hålla)
delta (→ ta)
förbjuda (→ bjuda)
föreslå (→ slå)
förlåta (→ låta)
förstå (→ stå)
slåss (→ slå + s)
fortsätta (→ sätta)

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

E. Skriv en lista i *alfabetisk ordning* över alla *starka* och *oregelbundna* verb på sidorna 105–107. Det tar lång tid, men det är en bra metod att lära sig verbens former utantill!

F. Fyll i rätt form av verbet.
Du kan välja bland följande verb:

	dricka	springa
	finnas	vinna
i–a–u	sitta	försvinna

1. – Var är mjölken, Fredrik? Det _____ en liter mjölk här i kylen bara för några timmar sen.

   – Förlåt, mamma. Jag har _____ upp den. Men jag kan _____ och köpa en liter, om du vill.

2. Igår _____ Lennart och jag 2000 kr på lotto. Så vi gick på restaurang och _____ där hela kvällen och _____ vin.

3. – Hjälp, min hund har _____! Han _____ här utanför affären bara för några minuter sen. Och nu _____ han inte här längre! Att det _____ så elaka människor som stjäl stackars små hundar! Usch! Fy!

4. – Hur gick det på matchen, Lasse? _____ ni?

   – Nej, vi förlorade. Det andra laget _____ fortare än vi. Och jag fick bara _____ på bänken och ge de andra att _____ när de var törstiga. Men nästa gång _____ vi!

5. – Hejsan! Här är jag! Förlåt att jag är lite sen.

   – Lite sen! Jag har _____ här och väntat i en timme. Jag trodde att du hade _____ med någon annan tjej. Men jag _____ upp Coca-Colan som jag hade köpt åt dig!

6. Oscar har _____ Stockholm Maraton fem gånger, men han har aldrig _____. Bara _____ en massa sportdryck.

G. Skriv en egen mening med varje verb i övning F.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

H. Fyll i rätt form av verbet.

Du kan välja bland följande verb: bli, skina, skrika, skriva, stiga

i–e–i

1. – Vakna, Martin! Solen _____, klockan är tio och du har inte _____ upp! Vad ska det _____ av dig när du _____ stor?

   – Du behöver inte _____, mamma. Jag _____ upp nu.

2. – Hur reagerade Helen när du _____ och sa att det var slut mellan er?

   _____ hon ledsen?

   – Ledsen? Nej, hon _____ arg! Hon har aldrig _____ så arg som då. Hon _____ att hon aldrig ville se mig mer och att jag inte fick _____ till henne mer. Hon önskade att solen inte skulle _____ mer över mig!

3. Igår _____ jag upp tidigt. Solen _____ och nere på gatan _____ en fiskmås. Det var en underbar morgon.

4. – Gustav, hör du barnet som _____? Det har _____ i en timme nu. Vad ska vi göra? Ska vi gå och ringa på hos grannen? Jag tror att det är deras barn.

5. – Har du _____ till Karin?

   – Ja, det gjorde jag igår. Jag _____ ett långt brev.

I. Skriv en egen mening med varje verb i övning H.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

J. Fyll i rätt form av verbet.

Välj bland följande verb: bjuda förbjuda sjunka
flyga ljuga
frysa sjunga

u/y–ö–u

1. – Jag har aldrig _____. Har du?

   – Ja, flera gånger. När jag kom till Sverige, _____ jag. Och jag har

   _____ några gånger i mitt hemland också.

2. – Usch, jag _____ här i sovrummet! Jag tror att temperaturen har

   _____. Kan du känna efter på elementet?

   – Men du _____ igår också och då var elementet varmt. Du är kanske sjuk?

3. – Vilka ska vi _____ på bröllopet, Mona?

   – Ja, inte Pelle och Pia i alla fall! De _____ inte oss när de gifte sig. Och

   inte Carlos och Kajsa-Stina. De har aldrig _____ oss på någon av sina

   fester. Men Urban och Lisa måste vi _____. Och farbror Joakim!

   – Nej, inte han! Han dricker för mycket. Och så börjar han _____ så att

   alla vill gå hem. Kommer du ihåg hur han _____ i flera timmar på farfars

   begravning? Nej, honom _____ vi inte! Och inte din kusin Anton heller.

   Han sitter bara och _____ om alla sina kärlekshistorier. Kommer du ihåg

   hur han _____ om den där ambassadörsfrun som han _____
   på restaurang och …

   – Mona! Ska vi vara ensamma på vårt bröllop?

4. – Har du _____ i natt?

   – Nej, hur så?

5. – Läkarna har _____ min man att dricka alkohol.

   – Jaså. Vår läkare _____ min man att röka förra året. Och han har inte rökt sen dess!

K. Skriv en egen mening med varje verb i övning J.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

L. Fyll i rätt form av verbet.
Du kan välja bland följande verb: komma sova gå få

o–o–o
å–i–å

1. När Mehmet _____ till Sverige, var han så trött att han _____ i nästan två dagar.

2. – 35 41 62.

– Hej Karin, har det _____ någon post till mig?

– Jag vet inte. Jag har _____ en stund. Men vänta lite så ska jag

_____ och se efter. Jag _____ strax.

– Tack.

– Ja, du har _____ två brev. Ett från Konsum och ett från Jan.

3. – Hej, det är Ulf. Förlåt att jag ringer så sent, men jag måste tala med Bengt. Eller

_____ han?

– Nej, han har inte _____ hem från jobbet än.

– Ja, då ringer jag i morgon. Men hälsa honom från mig!

4. – Hej, mitt namn är Bo Larsson. Är Ulla kvar på skolan? Jag är hennes man.

– Tyvärr, hon har _____ för idag.

– När _____ hon?

– Efter sista lektionen, tror jag.

5. – När jag var 14 år, _____ jag inte stanna ute efter nio på kvällen. En kväll

_____ jag ut för att träffa en flicka som jag var kär i och jag _____

inte hem förrän elva. Då _____ jag stryk av min pappa. Så var det på den

tiden! Nu _____ ungdomar _____ hem nästan när de vill.

Och de _____ över hos varandra utan att föräldrarna säger något. Hur ska

det sluta?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

M. Gör en egen mening med varje verb i övning L.

N. Fyll i rätt form av verbet.
Välj bland följande verb:

göra	måste	vara
ha	ska	vilja
kunna	säga	vara tvungen

1. – Vad har du _____ idag?

– Ingenting. Jag har _____ feber och ont i halsen. Jag _____ ringa till doktorn i morgon. Jag hoppas att han _____ tid för mig.

2. – Vad _____ du igår?

– Jag _____ i stan. Och sen _____ jag hemma hos Nils.

– _____ han inte i Finland?

– Nej, han har _____ där. Han kom hem i förrgår.

– Jaha. Vad _____ ni, då?

– Satt och pratade lite. Och sen _____ klockan så mycket att sista bussen hade gått. Nils _____ att jag _____ sova över hos honom men det _____ jag inte. Vet du vad jag _____? Jag promenerade hem.

En mil!

– En mil? _____ du inte ta taxi?

– Det _____ för dyrt. Jag _____ inte råd. Och det _____ skönt att gå!

3. – Har du _____ på bio på sista tiden?

– Nej. Jag _____ gå i fredags kväll, men jag _____ att jobba över.

4. – Vi _____ få en ny lärare. Lars-Erik _____ sluta.

– Va? Vem har _____ det?

– Sabina _____ det igår. Jag hoppas att den nya _____ lite hårdare.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

– Hårdare? Hur så?

– Ja, Lars-Erik har _____ för snäll. Tänk på hur det _____ förra veckan. Alla bråkade och Lars-Erik _____ inte stoppa det. Och vi har _____ för lite läxor, tycker jag.

5. – Skulle du inte _____ åka till USA nån gång?

– Jo, jag har alltid _____ åka dit, men jag har inte _____ råd.

6. – 26 70 42.

– Ja, goddag. _____ jag få tala med Göran? Jag _____ hans elev.

– Ett ögonblick, så kommer han.

– Ja, hallå. Det _____ Göran Persson.

– Hej, det _____ Piotr Jankowski. Förlåt att jag ringer så här på kvällen, men jag _____ bara tala om varför jag inte _____ komma till skolan idag och igår. Jag _____ att åka till Göteborg. Jag _____ en bror där och han hade _____ med om en bilolycka och låg på sjukhus. Och jag _____ gärna besöka honom.

– Det _____ väl okej! Hur _____ det med honom?

– Jodå. Han klarar sig. Men han _____ gipsa benen.

– Det _____ väl skönt att det inte _____ värre?

– Ja, verkligen! Och det _____ bara det jag _____ säga. Vi ses i morgon!

– Ja, det _____ vi. Hej då, Piotr.

– Hej då.

O. Gör en egen mening med varje verb i övning N.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

P. Fyll i rätt form av verbet.

Välj bland följande verb:

be	ge	veta
dö	slå	äta
förstå	se	

1. – Har du _____ filmen som går på Grand?

   – Ja, jag _____ den förra veckan.

2. – Gunnar, vill du ha lite mat?

   – Tack, men jag har redan _____. Jag _____ på jobbet.

3. – _____ du att rektorn har _____?

   – Va! Nej, det _____ jag inte! När _____ han?

4. – Mattias! Varför _____ du Jonas? Titta, vad ledsen han är!

   – Jag har inte _____ honom.

   – Jo, det har du! Nu måste du _____ om ursäkt!

   – Jag har redan _____ om ursäkt.

   – Jaså, har du? Varför då? Du sa ju att du inte _____ honom!

5. – Vad ska du _____ Agnes på hennes födelsedag?

   – Jag kan inte komma på den. Men jag _____ henne en present igår.

6. – Ulf! Olle Olsson har sökt dig. Jag _____ honom ringa igen.

   – Vad ville han, då?

   – Jag _____ inte.

7. – Igår _____ jag en jättekonstig film på TV. Jag _____ inte meningen med den.

8. – Förra veckan var jag hemma hos min mormor. Plötsligt fick hon ont i hjärtat och ramlade omkull på golvet. Jag _____ inte vad jag skulle göra.

   Jag _____ till Gud att hon inte skulle _____! Och vet du vad?

   Det hjälpte! Hon _____ inte. Efter fem minuter vaknade hon till och

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

_____ mig att ringa efter en doktor.

9. – _____ du statsministerns tal på TV igår?

– Nej, jag _____ inte att de skulle sända det. Var det bra?

– Bra? Fan, jag _____ inte alls vad han menade! Inte ett ord!

R. Gör en egen mening med varje verb i övning P.

S. Fyll i rätt form av verbet till vänster.
Ibland får du hitta på ett verb själv.

Maria Bloms första och sista kärlek.

När Maria Blom _____ (1) fem år, _____ (2) hon en sommar hos

sin farmor på landet. Farmor _____ (3) änka och _____ (4) en

finns bondgård. På gården _____ (5) en dräng som _____ (6)

arbetar Josef och som _____ (7) hårt från morgon till kväll.

plöjer, sår På våren _____ (8) och _____ (9) han åkrarna.

slår, fyller På sommaren _____ (10) han hö och _____ (11) i ladan.

skördar, slaktar Sedan _____ (12) han säden och i oktober _____ (13)

stiger han grisar och kalvar. Och varje morgon _____ (14) han upp tidigt

går, mjölkar och _____ (15) till ladugården och _____ (16) korna.

beundrar, följer Maria _____ (17) Josef mycket. Hon _____ (18)

ser efter honom överallt och _____ (19) på när han _____ (20).

drömmer Hon _____ (21) att hon _____ (22) gifta sig med

blir, har Josef när hon _____ (23) stor. Men Josef _____ (24) alltid så

—, hinner mycket att _____ (25). Han _____ (26) nästan inte

—, går _____ (27) med Maria. Och sedan _____ (28) sommaren

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

blir — och det _____ (29) höst och Maria _____ (30) in till stan.

glömmer — Men hon _____ (31) aldrig drängen Josef.

ligger — Åttio år senare _____ (32) Maria Blom på sjukhus. Där _____ (33) ett vårdbiträde som _____ (34) Yusuf.

Yusuf _____ (35) arab och hade _____ (36) några år i Sverige.

brukar, byter — Maria _____ (37) se på när Yusuf _____ (38) lakan,

bäddar, tvättar — _____ (39) sängar och _____ (40) patienter.

sliter — Han _____ (41) hårt från morgon till kväll. Han nästan

springer, hinner — _____ (42) mellan patienterna och Maria _____ (43)

—, tycker — inte _____ (44) så mycket med honom. Hon _____ (45)

—, finns — att han _____ (46) väldigt duktig, men samtidigt _____ (47) det något främmande i hans ansikte. Något mörkt och främmande, som hon

—, tänker — bara hade _____ (48) på bio. 'Vad gör han här?', _____ (49) hon.

ber — En dag _____ (50) hon Yusuf sitta ner vid hennes säng. Hon

stirrar — _____ (51) honom i ögonen och _____ (52):

är — – Du ska inte _____ (53) här! Det är inte rätt att

går, jobbar — du _____ (54) här och _____ (55)!

hör, blir — När Yusuf _____ (56) det, _____ (57) han både förvånad och rädd. 'Finns det rasister också här på sjukhuset?', _____ (58) han.

Då _____ (59) den gamla Maria:

får — – Du _____ (60) inte vara här! Du måste _____ (61) i Hollywood!

dör — En vecka senare _____ (62) Maria Blom. Och en av dem som

följer, är — _____ (63) henne till den sista vilan på kyrkogården _____ (64) vårdbiträdet Yusuf – hennes sista kärlek.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Perfekt – starka och oregelbundna verb

(se förklaring på sidan 101)

A. Fyll i *perfekt* av verbet till vänster.

dricka 1. – Oskar! _____ du _____ upp vinet som jag köpte igår?

2. – Varför är du så svettig?

springa – Jag _____ hit.

hända 3. – Vad _____? Varför är du så glad?

vinna – Jag _____ på lotto! 50 000!

4. – Du måste skriva till Jakob!

skriva – Jag _____ redan _____.

5. – Varför är du så trött?

sova – Jag _____ inte _____ i natt.

6. – Hur många kommer på festen?

bjuda – Ja, jag _____ tio stycken.

7. – Sover Lillemor?

lägga – Nej, men hon _____ sig.

8. – Var det kallt i fjällen?

frysa – Ja, jag _____ aldrig _____ så mycket i hela mitt liv!

B. Fortsätt muntligt. Försök att svara på frågorna. Använd *perfekt.* Se A.

EXEMPEL Är Svante där? Nej, han har gått hem.
Ska du gå till posten? Jag har redan varit där.

1. Är Jörgen hemma? Nej ...
2. Sover Ulla fortfarande? Nej ...
3. Ska du se den där filmen? Nej ...
4. Lever din farfar? Nej ...
5. Vill du ha lite kaffe? Nej ...
6. Vill du ha lite pizza? Nej ...
7. Är Leif fortfarande på semester? Nej ...
8. Ska du skriva till Jens? Nej ...
9. Har han åkt bil till Rom? Nej ...
10. Kan du ta ett foto av oss? Jag ...
11. Varför är du så trött? Jag ...
12. Du måste göra läxorna! Jag ...
13. Vad du ser glad ut! Ja, jag ...

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Preteritum eller perfekt

A. Repetera reglerna på sidan 95 och sidan 101.

EXEMPEL Franz *kom* till Sverige för tre år sedan.
Han *har gått* på en kurs i svenska.
Och han *har arbetat* som bussförare ett år nu.

Varför *preteritum* 'kom'?
Varför *perfekt* 'har gått' och 'har arbetat'?

B. Fyll i *preteritum* eller *perfekt.* Kom ihåg att skriva *pronomen* ibland.

gör 1. – Oj, vad smutsig du är! Vad _____?

lagar, går – Jag _____ bilen. Den _____ sönder igår.

2. – Jobbar Göran fortfarande på sjukhuset?

slutar – Nej, han _____.

gör – Jaså. När _____ det?

skaffar – Förra månaden. Men han _____ ett nytt

är jobb direkt. På ett dagis. Han _____ där tre

tycker veckor nu. I början _____ att

bråkar ungarna bara _____. Men nu är det bättre.

händer 3. – Vad _____, Mia? Varför är du så blek?

får – Det är njurarna igen. Jag _____ så ont igår kväll.

sover inte Och jag _____ på hela natten. Och i morse

spyr _____.

ringer – _____ till någon doktor?

– Nej, men jag ska.

städar 4. – Pelle, _____ ditt rum?

gör – Ja, det _____ igår

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

ser 5. – _____ någon porrfilm nån gång?

– Aldrig i livet! Hur så?

ser, är – Jag _____ en igår. Den _____ jätteäcklig!

händer 6. – Vad _____ i skolan igår? När jag

kommer, är _____ i morse _____ tre fönster krossade!

är, har – Det _____ några ligister som _____ 'fest'

på skolgården. Vilka typer, va! De borde sitta i fängelse!

C. Gör en mening av nyckelorden. Använd *perfekt* eller *preteritum*.

EXEMPEL fotboll \ i lördags

Jag spelade fotboll i lördags

i England \ två gånger

1. _____

bröllop \ april 1993

2. _____

i Sverige \ 2 år nu

3. _____

kriget slut \ 1945

4. _____

brev till \ Marianne

5. _____

till Sverige \ för 5 år sen

6. _____

profeten Mohammed \ många fruar

7. _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

bad idag?

8. _____?

semester i år?

9. _____?

bio igår?

10. _____?

D. Skriv 7 egna meningar med *preteritum* och *perfekt.*

E. Fyll i 'gjorde du' eller 'har du gjort'.

1. Vad _____ igår?

2. _____ dina läxor, Eva? Vi ska äta nu.

3. Din byxor är trasiga! Vad _____ ?

4. Vad _____ förra veckan?

5. Va? Har du bytt lägenhet? När _____ det?

6. Vad _____ hela dagen idag? Har du varit i stan?

7. _____ läxan till idag?

8. Pussade du läraren? Nä, det är inte sant! _____verkligen det?

F. Fyll i *preteritum* eller *perfekt* av verbet till vänster.
Ibland måste du själv hitta på ett verb. Kom ihåg att också skriva *pronomen.*

En intervju

– När _____ till Sverige, Anja?
1

är – För ett år sedan. Jag tror att _____ första april.
2

bor – _____ här i Nyköping hela tiden?
3

– Nej, första tiden _____ i Ystad och sen
4

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

_____ till Malmö. Här i Nyköping
5

bor _____ i sex månader.
6

går – _____ på någon kurs i svenska?
7

börjar – Ja, jag _____ läsa genast när jag _____
8 9

läser hit till Nyköping. Jag _____ i fem och en halv månad nu.
10

– _____ något annat språk?
11

– I mitt hemland, menar du? Nej, svenska är mitt första främmande språk. Och ibland är det mycket främmande!

Framtid (futurum)

A.

EXEMPEL a) – Vad *gör* du i morgon? – Jag *arbetar.*
Hej då! Jag *ringer.*
Vi *kommer* klockan nio.
Tåget *är* i Sundsvall 19.25.

b) Robert *ska studera* matematik.
Vi *ska köpa* ny TV.
Jag *är* inte hemma i kväll. Jag *ska gå* på bio.

c) Det *kommer att regna* mycket i sommar. Det sa de på TV.
Min hyra är ganska låg nu, men den *kommer att* stiga.

REGEL a) *Presens* går ofta bra, om man genom kontexten förstår att handlingen ligger i framtiden.
b) *Ska* + *infinitiv* uttrycker ofta en avsikt. Ska = planerar, tänker.
c) *Kommer att* + *infinitiv* uttrycker ofta en *prognos.*
Subjektet planerar inte.

B. Skriv futurum med *presens, ska* + *infinitiv* eller *kommer att* + *infinitiv.*

komma 1. Olle _____ med tåget i morgon kväll.

bo 2. De har en stuga i Falun, som jag _____ i.

leva 3. Jag tror att farfar _____ i 100 år.

ringa 4. Du _____ mig i kväll, va?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

vara 5. Tåget _____ framme kvart över sju.

förstöra 6. Den nya regeringens politik _____
landets ekonomi.

gå 7. Nästa tåg _____ om en timme.

vinna 8. Vem _____, tro du? Sverige
eller Kuba?

studera 9. Min dotter _____ till läkare.

köpa 10. När jag får min lön, _____ lite god mat.

visa 11. De _____ en film om FN på TV i kväll.

få 12. Du _____ pengarna i morgon.

ringa 13. Hej då! Jag _____.

regna 14. Se på himlen! Jag tror att det _____.

vara 15. Ta det lugnt, mormor! Doktorn _____ snart här.

komma 16. Vi väntar inte på Oskar. Han _____ nog inte.

C. Skriv två egna 'framtidsmeningar' med vardera *presens, ska + infinitv, kommer att + infinitiv.*

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Avslutad handling
– perfekt och pluskvamperfekt

A.

EXEMPEL 1. Fredrik duschar alltid när han *har spelat* fotboll. (*perfekt*)
2. Jag ringer när jag *har ätit.* (*perfekt*)
3. Jag somnade, när jag *hade druckit* två glas vin. (*pluskvamperfekt*)
4. Erik sa att han *hade sålt* sin bil. (*pluskvamperfekt*)

REGEL *Perfekt* ligger *före presens* i tiden.

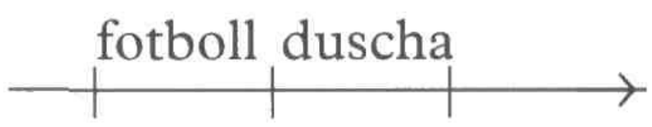

(Ex. 1)

Pluskvamperfekt ligger *före preteritum* i tiden.

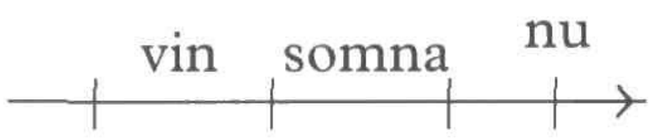

(Ex. 3)

B. Fyll i *perfekt* eller *pluskvamperfekt.* Använd verb från listan.

vakna	arbeta	vara
läsa	glömma	gifta sig
göra	titta	gå

1. Vi går ofta på någon pub, när vi _____ på bio.

2. Jag var dödstrött igår kväll. Jag _____ i 14 timmar.

3. Maria säger att hon _____ alla böcker av Jackie Collins.

4. Janne åkte till USA, när han _____ lumpen.

5. Jag skulle träffa Cattis på hennes jobb men hon _____ hem.

6. – Vad betyder 'läskig', Gloria?

– Jag vet inte. Jag _____ det.

7. Jag läser alltid tidningen, när jag _____.

8. Jag var så trött. Jag somnade, när jag _____ på Aktuellt.

9. David började läsa svenska, när han _____ ett år i Sverige.

10. – Fick du tillbaka boken av Jonte?

– Nej, han sa att han han _____ den hemma.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

11. – Vill du äta lunch med mig?

– Ja, när jag _____ hos doktorn.

12. Vi flyttade till Norrköping, när vi _____.

C. Gör sex egna meningar med *perfekt* och *pluskvamperfekt.*

Blandade tempusövningar

A. Fyll i rätt form av verbet till vänster. Ibland måste du själv hitta på ett passande verb. Ibland måste du också skriva *pronomen.*

Typiskt strutsar

Strutsar är kända för att vara lite, lite dumma.
De tror till exempel att ingen kan se dem, om de stoppar huvet i sanden.

jagar — Det var en gång två strutspojkar som _____ (1)

springer — två strutsflickor i en öken. Strutsflickorna _____ (2)

kan — så fort de _____ (3) men när de _____ (4)

är — i en timme _____ (5) mycket trötta och de

stannar, ser — _____ (6) upp. Då _____ (7)

att strutspojkarna _____ (8) närmare och närmare.

gör, frågar — – Vad _____ (9), _____ (10)

den ena strutsflickan.

vet, säger — – Jag _____ (11), _____ (12) den andra.

stoppar — Vi _____ (13) huvet i sanden!

gör, stannar — Och det _____ (14). I samma ögonblick _____ (15)

tittar — också strutspojkarna upp. De _____ (16) på varandra

är — och _____ (17) mycket förvånade.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Den ena pojken _____[18]:

tar – Vad konstigt! Vart _____[19] tjejerna vägen? De _____[20]

ju helt borta!

I soffan (Börja med preteritum)

sitter, kysser En man och en kvinna _____[1] i en soffa och _____[2]

ringer varandra. Då _____[3] telefonen och kvinnan _____[4].

– Hallå! Hej! ... Jaså ... Jaha ... Ja, hej då!

är, frågar – Vem _____[5], _____[6] mannen.

säger – Det _____[7] min man. Han _____[8] att han

spelar _____[9] sent hem. Han sitter och _____[10]

kort. Med dig!

Imperativ

A.

EXEMPEL *Titta* där borta!
Ställ cykeln vid väggen!
Rök inte här!
Tro inte på honom!
Skriv ditt namn här!
Gör inte så!
Var inte orolig!
Hör på mig nu!

REGEL

Presens	Ta bort		*Imperativ*
tittar	-r	→	titta!
ställer	-er	→	ställ (cykeln där)!
tror	-r	→	tro (inte på Eva)!

Obs! Vid verb som *höra, störa, lära, förstöra, göra* etc (med preteritum *-de*) behåller man -r i imperativ: *hör, stör* etc.
Verbet *vara* heter i imperativ: *var* (inte orolig)!

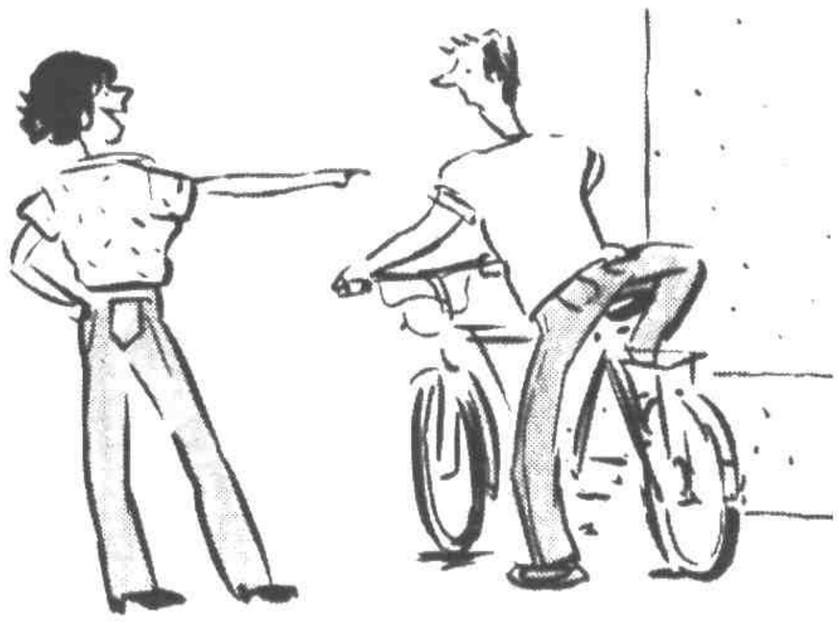

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B. Fyll i de former som fattas.

Presens	*Imperativ*
1. dricker	_____!
2. _____	köp (en lott)!
3. väntar	_____!
4. sitter	_____!
5. _____	stå (inte där)!
6. gör	_____(inte så)!
7. sover	_____(gott)!
8. sparar	_____(biljetten)!
9. _____	gapa!
10. är	_____(inte ledsen)!
11. stör	_____(mig inte)!

C. Skriv ett passande verb i *imperativ.*

1. _____! Det kommer en häst på gatan.
2. _____till mig i morgon kväll! 25 36 12.
3. _____fönstret! Det drar. (Drar = blåser in kall luft.)
4. Usch, det är kvavt (=varmt) här inne. _____fönstret!
5. _____på mig! Jag är strax färdig.
6. _____inte nervös! Det går säkert bra.
7. _____dörren när du går härifrån!
8. _____det lugnt!
9. _____stolen där borta!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

10. _____inte här inne, är du snäll! Jag tål inte rök.

11. _____ditt namn längst ner på pappret!

12. _____! Hör du fågeln som sjunger?

13. _____den här medicinen, så blir du bra!

14. _____inte på vad han säger! Han bara skojar.

15. _____inte den där mjölken! Den är gammal och sur.

16. _____på teven! Jag vill se nyheterna.

17. Den där filmen är dålig. _____av teven!

18. _____en påse karameller, om du går till kiosken!

19. _____mig kl 07.00 i morgon bitti!

20. God natt och _____gott!

21. _____! Klockan är mycket. Du måste stiga upp!

22. _____inte att borsta tänderna och tvätta ansiktet!

23. _____inte så med kameran! Den går sönder.

24. _____tjuven! Han har tagit mina pengar!

25. Snälla du, _____mig hur man använder den här kopiatorn!

26. Kalle kan inte flytta bordet själv. _____honom!

D. Skriv *infinitiv, presens* eller *imperativ.*

1. – Varför _____ du kläderna på golvet? _____ dem på stolen i stället!

2. – Du måste _____ på den här musiken! Sch! Tyst! _____ nu!

   Ah, du _____ inte!

3. – Du _____ nästan ingenting, Eva! Tycker du inte om maten?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

4. – Varsågod och _____ lite kakor!

5. – Titta, nu är det någon som _____ min cykel! Hallå där! _____

   inte min cykel!

6. – _____! Kan någon _____ mig? Jag behöver hjälp!

7. – Maria, _____ mig i ögonen och _____ på min fråga:

   Älskar du mig fortfarande?

8. – Sitt inte och _____ på lektionen, Pelle!

   – Jag _____ inte. Jag tänker!

E. *Vad säger du?*

Använd *imperativ.*

1. Du är hemma hos en vän. Han frågar vad du vill höra för musik.
   Du vill att han spelar en skiva med Elvis.

   _____

2. Du vill att din kompis lyssnar på dig.

   _____

3. Din man/fru står i köket. Du vill att han/hon sätter på lite kaffe.

   _____

4. Du vill inte att din man/fru dricker så mycket.

   _____

5. Du och din vän ska gå på bio. Du vill inte att han kommer för sent.

   _____

6. Din vän har köpt ägg till lunchen. Vill du att han steker eller kokar dem?

   _____

7. Du vill att Johan låter dig försöka.

   _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

F. Gör egna meningar med *imperativ* av verben:

öppnar	tänder	stänger	kommer ihåg
försöker	kysser	lyssnar	
glömmer	kör	slänger	

Skriv fler ord än bara verbet. Ibland går det lättare om man också använder ordet 'inte'.

G. Imperativ är ett sätt att *uppmana.* Det finns också andra sätt. Se H–I. Man kan säga imperativen med *mjuk* eller *hård* röst. Försök att säga följande imperativ med mjuk och med hård röst:

Stäng dörren!	Du, rök inte här inne!
Ta en kaka till!	Ge mig en kram!
Du, glöm inte att köpa mjölk!	Ah, flytta på dig lite!
Skratta inte åt mig!	Akta dig!

H. Ibland blir imperativen lite vänligare om man också använder ordet 'snäll'.

EXEMPEL Öppna fönstret, är du snäll!
Var snäll och rök inte här!
Snälla du, skrik inte så högt!

Försök att använda dessa former av 'snäll' tillsammans med följande imperativ:

Köp Expressen åt mig!	Låna mig hundra kronor!
Gråt inte!	Vänta på mig!
Tala lite tystare!	Stäng av teven!

I. När man *inte känner* eller har *stor distans* till den man pratar med, kan man ibland ändra imperativen till en *fråga.*

EXEMPEL Kan du öppna fönstret?
Vill du hjälpa mig med en sak?
Skulle du vilja flytta dig lite?

Ändra följande imperativ till frågor:

1. Köp en glass åt mig! _____?
2. Låna mig en krona! _____?
3. Stäng dörren efter dig! _____?
4. Visa mig vägen till stationen! _____?
5. Hjälp mig med väskan! _____?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

J. Ibland finns imperativen 'gömd' i andra typer av meningar.
Försök att hitta imperativen i följande meningar och skriv den till höger:

1. Här röker vi inte. _____!
2. Parkering förbjuden. _____!
3. Tyst! _____!
4. Bort med böckerna från matbordet! _____!
5. Ut med katten! _____!
6. Ah, du kan inte öppna fönstret? _____!
7. Hit med pengarna! _____!
8. Nu håller du tyst! _____!
9. Usch, vad det är varmt här inne! _____!
10. Eva, jag klarar inte det här! _____!
11. Nästa gång kommer du i tid! _____!
12. Ah, du har inte en 100-lapp? _____!
13. Jag tycker att du ska äta lite mer. _____!

K. I brevlådan kommer ofta mycket reklam.
Imperativ är en vanlig verbform i reklamtexterna.
Läs följande citat och stryk under dem som har *imperativform:*

1. Ta chansen!
2. Massor av roliga fynd!
3. Gratis!
4. Missa inte!
5. För hela familjen!
6. Inget porto!
7. Toppenpresenten!
8. Välj två för 9:90!
9. Otroliga priser!
10. Prova i tio dagar!
11. Nu har du chansen!
12. Spara 200 kr!
13. Helt otroligt!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Adjektiv

Singular och plural

A. EXEMPEL

Singular	*Plural*
En *stor* lägenhet.	Många *stora* lägenheter.
Ett *stort* sovrum.	Två *stora* sovrum.
Lägenheten är *stor.*	Lägenheterna är *stora.*
Sovrummet är *stort.*	Sovrummen är *stora.*
Jag/du/han/hon är *smutsig.*	Vi/ni/de är *smutsiga.*
Den är *smutsig.*	
Det är *smutsigt.*	
Det är *roligt* att gå på bio.	

REGEL

'Ett'-substantiv: adjektivet slutar på *-t.*
Plural: adjektivet slutar på *-a.*

Obs! en *liten* pojke, ett *litet* barn, två *små* barn. Se också sidan 138.

B. Använd rätt form av …

(lång)

1. Jag satt i en _____ korridor.
2. Görans pojkar är mycket _____.
3. Det är _____ från Lund till Luleå
4. Hur _____ är klänningen?
5. Vi har köpt ett _____ bord.
6. Du har för _____ byxor!
7. Vi stod i en _____ kö.
8. Han har _____ hår.
9. Filmen är _____.

(dyr)

10. Det är _____ i Sverige.
11. Vi bodde på ett _____ hotell.
12. Han dricker _____ viner.
13. Här ligger två _____ restauranger.
14. Jag kan inte köpa den där lägenheten. Den är så _____.
15. Är det _____ att ha villa?
16. Vi köpte ett _____ matbord.
17. De är _____.
18. Bilen är _____.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Fortsätt muntligt.

(svensk)

1. Han har en ... fru.
2. Har du läst några ... böcker?
3. Volvo och Saab? De är ...
4. Jag har två ... vänner.
5. Är det här ordet ...?
6. Ja, det är ...

(ful)

1. Kasta bordet! Det är så ...
2. Sofia tycker att hon är ...
3. Kasta stolarna. De är ...
4. Du är inte ... Du är vacker!
5. Jag träffade två ... gubbar.
6. Det är ... att svära, tycker jag.

D. Svara med *motsatser.*

EXEMPEL a) – Är köket litet? – Nej, det är stort.
b) – Har du vita byxor? – Nej, svarta.

1. – Är det svårt?

   – Nej, _____

2. – Är bilen gammal?

   – Nej, _____

3. Har du köpt svarta jeans?

   – Nej, _____

4. – Är glasen smutsiga?

   – Nej, _____

5. – Är huset nytt?

   – Nej, _____

6. – Är det kallt i din lägenhet?

   – Nej, _____

7. – Har hon kort hår?

   – Nej, _____

8. – Är dina barn små?

   – Nej, _____

9. – Är skåpet dyrt?

   – Nej, _____

10. – Är filmen rolig?

    – Nej, _____

E. Fortsätt muntligt. Svara med *motsatser.*

1. – Är Anna sjuk?
2. – Är stolarna svarta?
3. – Är det lätt?
4. – Är vädret bra?
5. – Har du hög hyra?
6. – Är dina byxor för långa?
7. – Är det dyrt att bo här?
8. – Är din lärare gammal?
9. – Är byxorna rena?
10. – Är svenska lätt?

F. Skriv 8 egna frågor och svar som i förra övningen.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

G. Fyll i *adjektiv.*

Agnes ringer på en annons

Agnes Heller vill hyra en lägenhet i andra hand.
Hon ser en annons i tidningen. Hon går till telefonen och ringer.

– 95 13 26.

– Ja, goddag. Mitt namn är Agnes Heller. Ni har en

ledig — annons om en lägenhet i andra hand. Är den _____[1]?

– Ja, det är den.

stor — – Hur _____[2] är den?

– 60 kvadrat. Det är ett _____[3] vardagsrum och

liten — två _____[4] sovrum.

– Är köket också _____[5]?

liten — – Ja, men det finns plats för ett _____[6] bord.

– Och badrummet?

liten, stor — – Ja, det är också _____[7]. Men där finns ett _____ fönster!

– Och garderober?

liten, trång — – Ja, det finns fem stycken. De är ganska _____[9] och _____[10].

hög — Men de är _____[11]!

– Och hyran? Är den också _____[12]?

– Nej, ganska _____[13]. Bara 3 500 i månaden. Men jag vill hyra ut möblerat. Då blir det 5 000 per månad.

– Vad är det för möbler i vardagsrummet?

stor, ljusbrun — – Jag har en _____[14] _____[15] soffa och

brun, grå — ett _____[16] soffbord. Sen finns det två _____[17] fåtöljer.

gammal — Vid fönstret har jag ett _____[18] matbord med fyra

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

vit, röd, persisk

vacker

lång, varm

_____[19] stolar. Och på golvet två _____[20] _____[21] mattor. Det är ett _____[22] vardagsrum. Och sen har jag en _____[23] balkong där man kan sitta när det är _____[24] ute.

– Kan jag få komma och se lägenheten?
– Naturligtvis. Den ligger på Stockholmsvägen 10.
– Kan jag komma i kväll?
– Javisst. Det står Berganza på dörren. Portkod 1342.
– Klockan sju. Passar det bra?
– Perfekt! Du är välkommen!

H. Agnes Heller åkte och tittade på lägenheten. Hon tyckte att den var fin. Nästa månad flyttade hon in i den. Den första kvällen skrev hon ett brev till sin vän Rita i Ystad. I brevet skrev hon mycket om sin lägenhet. Här är början av hennes brev. Hur fortsätter det? Skriv på ett papper.

'Kära Rita! Nu har jag flyttat in i en lägenhet i andra hand. Den ligger i södra Stockholm. Jag har tre rum …'

I. Skriv om din egen bostad. Skriv det som ett brev till en vän. Använd många *adjektiv*.

J. 1. Stryk under *adjektiven* i texten.

– 24 15 22.
– Hej, det är Annika. Är du klar? Festen börjar ju klockan sju.
– Ja, jag är strax klar. Vad har du för kläder?
– Jag har en grå kjol och blå blus. Sen har jag svarta skor och gråa strumpor. Sen tror jag att jag tar en svart kavaj. Och du?
– Jag har en blårandig skjorta och svarta byxor och mörkbruna skor. Sen har jag en en mörkblå ylletröja.
– Nej, nu måste vi skynda oss. Vi ses vid busshållplatsen!

2. Tänk dig att du ska gå bort på en fest i kväll. Nästan alla gäster är dina vänner. Vad tar du på dig för kläder? Skriv på ett papper. Använd *adjektiv*.

K. Vad har du för kläder på dig just nu? Använd *adjektiv*.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

L. 1. Stryk under *adjektiven* i texten.

Två syskon

Oskar och Maria är syskon, men det är svårt att tro det. De är så olika. Oskar är stor och tjock. Han har ljust hår och ett stort brunt skägg. Sedan har han ett par svarta glasögon. Han brukar gå i en tjock grön tröja och säckiga blåa jeans.

Maria är liten och smal. Hon har svart långt hår och bruna ögon. Hon tycker om att måla läpparna röda. Hon brukar ha en ljus skjorta och ljusa byxor eller en rutig kjol. Och alltid svarta strumpor.

2. Beskriv en person som du känner:
en vän, din fru eller man, kanske din lärare eller en klasskamrat.
Skriv på ett papper. Använd *adjektiv.*

M. *Vad tycker du om ...?*

Svara på frågorna. Svara med: *den / det / de är -, -t, -a.*
Du kan använda adjektiv från listan eller hitta andra i lexikon.

rolig / tråkig	ful / vacker	intressant
kall / varm	bra / dålig	trevlig
dyr / billig	svår / lätt	

1. Vad tycker du om vädret idag? _____

2. Vad tycker du om svensk TV? _____

3. Vad tycker du om att gå på bio? _____

4. Vad tycker du om Sverige? _____

5. Vad tycker du om att dansa? _____

6. Vad tycker du om svenska (språket)? _____

7. Vad tycker du om att laga mat? _____

8. Vad tycker du om hundar? _____

9. Vad tycker du om din bostad? _____

10. Vad tycker du om ditt yrke/arbete? _____

11. Vad tycker du om den här boken? _____

12. Vad tycker du om dina klasskamrater? _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

N. 1. Läs vad de tycker.

Mario tycker att svenskarna är tysta och kalla.
Hanna tycker att svenskarna är snälla och ärliga.
Toshiro tycker att svenskarna är lata och pratsamma.
Jelena tycker att svenskarna är vackra, men tysta och försiktiga.
Josef tycker att svenskarna är arbetsamma och blyga.

2. Vad tycker du? Skriv! _____

_____

Adjektiv med oregelbunden böjning

A. Titta på *mönsterordet* och fyll i resten.

1. (öppen) Det är öppet.
2. (naken) Ett _____ barn.
3. (mogen) Äpplet är inte _____.
4. (rutten) Usch, äpplet är _____.
5. (förbjuden) Det är _____.
6. (egen) Min flicka har _____ rum.
7. (stulen) Mitt pass är _____.

---

8. (öppen) Affärerna är inte öppna.
9. (vuxen) Mina barn är _____.
10. (mogen) Bananerna är inte _____.
11. (vaken) De är inte _____.
12. (naken) Vi badade _____.
13. (stulen) Mina pengar är _____.
14. (välkommen) Ni är _____!
15. (rutten) Två _____ bananer.
16. (egen) Skriv _____ meningar.
17. (ledsen) De var _____.
18. (vissen) Blommorna är _____.
19. (galen) De är _____!

---

20. (säker) Är ni säkra på det?
21. (vacker) Två _____ flickor.
22. (mager) Tre _____ barn.

---

23. (gammal) Två gamla kvinnor.

---

24. (blå) Havet är blått.
25. (ny) Han har ett _____ lexikon.
26. (grå) Livet är _____ ibland.

---

27. (bred) Bordet är brett.
28. (röd) Stopp! Det är _____!
29. (god) Åh, det var _____ !

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B. Fyll i *något av de oregelbundna adjektiven* från A i följande meningar:
Du kan använda *alla former.*

1. Du får inte röka här! Det är _____!

2. Usch, jag äter inte den där potatisen. Den är ju _____!

3. Min bil är _____!

4. Är det _____ i kiosken nu?

5. Vi var inte _____ när telefonen ringde.

6. Mitt matbord är så _____. Jag måste köpa ett _____.

7. Det finns många små _____ städer i Sverige.

8. Har du inte _____ kök och _____ toalett på studenthotellet?

9. Igår kväll kom Jakob hem med två _____ flickor.

10. Mina skor är så _____. Jag måste köpa _____.

11. Vad roligt att ni kommer i morgon! Ni är mycket _____!

12. Pojkarna i min klass är _____!

13. Nej, jag vill absolut ha _____ och _____ tomater!

14. Titta! Vad havet är _____!

15. Min mamma har _____ hår och min pappa har _____.

16. Svenska banker är inte _____ på lördagar.

17. Får vi glass till efterrätt? Åh, vad _____!

18. Du måste köpa _____ jeans, Pelle. Dina är så _____
och fula. Men köp inte _____, är du snäll! De är så tråkiga.

Obs! Adjektiven 'bra', 'kul', 'gratis' och 'extra' har alltid samma form!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

'Liten'

A.

EXEMPEL	En *liten* pojke.	Den *lilla* pojken.	De *små* pojkarna.
	Ett *litet* hus.	Det *lilla* huset.	Pojkarna är *små*.
	Gatan är *liten*.	Min *lilla* gata.	Två *små* pojkar.
	Huset är *litet*.		Mina *små* pojkar.

B. Fyll i rätt form av 'liten'.

1. Åh, jag behöver en _____ paus.

2. Vi har köpt ett _____ hus på landet.

3. Var är den _____ bruna väskan?

4. Min bror har tre _____ katter hemma.

5. Den här skjortan är för _____. Jag behöver en större.

6. När barnen var _____, bodde vi i Falun.

7. Min _____ dotter är sjuk.

8. Telefonen står på det _____ bordet i sovrummet.

9. Var är de _____ skedarna som vi har till efterrätt?

10. Ditt lexikon är för _____ ! Du måste köpa ett större.

11. – Så här kommer du till mitt hus: Först kör du stora vägen mot Norrköping.

    Efter 12 kilometer kommer du till en _____ väg där det står 'Valby 5'.

    Där tar du till höger. Efter 2 kilometer kommer du till två _____ röda hus.

    Du kör förbi dem. Sen kommer du till en korsning. Där tar du den _____

    vägen till vänster. Sen kommer du till ett _____ vitt hus. Då svänger du till

    vänster. Efter 200 meter är du framme vid mitt _____ hus!

12. Min bror har två TV-apparater i sin _____ lägenhet. Den stora står i vardags-

    rummet och den _____ har han i köket.

13. Den röda mattan passar bättre i det stora rummet än i det _____.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Adjektiv + substantiv

A. Schema över kombinationen *adjektiv* + *substantiv.*

		Adjektiv	*Substantiv*	EXEMPEL
I	en	–	–	en *brun* tröja
	någon			någon *brun* tröja
	ingen			ingen *brun* tröja
	ett	-t	–	ett *engelskt* lexikon
	något			något *engelskt* lexikon
	inget			inget *engelskt* lexikon
II	min	-a	–	min *nya* klass
	mitt			mitt *nya* jobb
	mina (etc)			mina *nya* skor
	Peters			Peters *nya* bil
	Stockholms			Stockholms *bästa* krog
	husets (etc)			husets *nya* ägare
	samma			samma *gamla* cykel
	plural (t.ex.			tre *stora* meloner
	tre, några,			några *gamla* byxor
	många, flera,			många *gamla* hus
	inga ...)			inga *svarta* byxor
III	den	-a	-en	den *nya* lägenhet*en*
	det		-et	det *nya* hus*et*
	de		-na	de *nya* lägenheter*na*
			-en	de *nya* hus*en*

Obs! 'En annan', 'ett annat', 'en sån', 'ett sånt' kommer i första gruppen (I).
'Den här', 'den där', 'det här', 'det där', 'de här', 'de där' kommer i tredje gruppen (III).

B. Fyll i *adjektiv* + *substantiv* i rätt former.

(stor) (väska) (gammal) (hus)

1. en _____ 18. ett _____
2. två _____ 19. tre _____
3. min _____ 20. vårt _____
4. den _____ 21. det _____
5. de _____ 22. de _____
6. flera _____ 23. många _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

(stor) (väska)

7. _____ väskan
8. mina _____
9. _____ väskorna
10. några _____
11. din _____
12. _____ väskor
13. Jakobs _____
14. någon _____
15. inga _____
16. den där _____
17. de där _____

(gammal) (hus)

24. _____ huset
25. ditt _____
26. _____ husen
27. ett par _____
28. pappas _____
29. en massa _____
30. det _____
31. inget _____
32. min mormors _____
33. det här _____
34. de där _____

C. Komplettera meningarna med *adjektiv + substantiv* som du tycker passar bra. Skriv på separat papper.

1. Jag älskar min ...
2. Har du sett mitt ...?
3. Har du träffat hans ...?
4. Har ni några ...?
5. Får jag låna din ...?
6. Vi har köpt ett ...
7. Där borta står det ...
8. Han har alltid samma ...
9. De har ingen ...
10. Han ska ge henne tre ...
11. Vems är den ...?
12. Varifrån kommer de här ...?

D. Fyll i rätt form av *adjektiv + substantiv.*

svart, väska
ny, flickvän
gammal, kavaj
ny, bil
spansk, lexikon
ny, lärare

1. Varifrån kommer den där _____?
2. Vad heter Olles _____?
3. Han har alltid samma _____.
4. Hur går din _____?
5. Var kan jag hitta ett _____?
6. Vi ska få en _____ i svenska.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

gammal, skjorta 7. Jag har kastat mina _____.

ny, hotell 8. Vad heter det _____ på Stortorget?

dum, fråga 9. Jag är trött på alla _____!

gammal, mamma 10. Har du träffat hans _____?

underbar, villa 11. De har en _____.

färsk, fisk 12. Har ni _____ i den här affären?

svart, bil 13. Vems är den där _____?

turkisk, elev 14. Har du någon _____ i din klass?

ny, stol 15. Har du sett de _____ som jag köpt?

ny, hus 16. Vi bor i ett av de _____ på Bygatan.

liten, barn 17. Olle och Ida har tre _____.

varm, tröja 18. Har du ingen _____ som jag kan få låna?

röd, sko 19. Var är mina _____?

ny, man 20. Har du träffat Lenas _____?

E. Fortsätt övningen muntligt.

randig, skjorta 1. Där borta hänger en ...

rysk, film 2. Såg du den ... på TV igår?

japansk, bok 3. Har ni några ... på det här biblioteket?

smutsig, sko 4. Vems är de där ...?

gammal, pappa 5. Hur mår din ...?

yngst, son 6. Vad heter hans ...?

bäst, lärare 7. Vi har den ...!

dålig, film 8. På TV går det bara ...

underbar, barn 9. De har fyra ...

stor, problem 10. Jag har ett ...

röd, hus 11. Bor du i något av de ...?

långhårig, lärare 12. Har du den där ...?

stor, rum 13. Vi har tre ... och ett litet.

grön, väska 14. Mamma, jag vill ha en sån där ...!

svart, sko 15. Pappa, jag vill ha såna där ...!

bäst, vän 16. Sara är min ...

vacker, flicka 17. Han träffade en massa ...

dyr, klänning 18. Hon köpte två ...

god, vän 19. Mikael och jag är bara ...

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

F. Skriv egna meningar med följande *adjektiv* + *substantiv.* Se E.

gammal / en vän	blå / en klänning
ny / ett arbete	trasig / en TV
full / en gubbe	hemsk / en film
fransk / en cigarrett	bäst / ett hotell

G. Skriv helt egna meningar med *adjektiv* + *substantiv.*

H. Fyll i *adjektiv* + *substantiv.*

Ett klassfoto

gammal, klassfoto – Titta här, Micke. Här är mitt _____ (1).

Kan du gissa vilken flicka jag tyckte bäst om?

ljus, hår – Var det hon där? Hon med det _____ (2)?

– Nej, det var det inte.

rutig, skjorta – Men då var det hon där borta med den _____ (3)?

– Nej, det är också fel!

stor, glasögon – Då måste det vara hon med de _____ (4)!

Hon till höger?

– Nej, nej, nej! Helt fel!

– Jag ger upp! Vem var det?

stor, röd, mun – Hon där till vänster med den _____ (5)

vit, klänning _____ och den _____ (6).

stor, kärlek Det var min _____ (7). Hon gifte sig sen med

bäst, elev skolans _____ (8). Och det var inte jag! Tyvärr!

Killen på stranden

ny, kille – Titta, Maria! Där nere vid stranden går min _____ (1)!

Är han inte snygg?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

lång, hår – Är det han med det _____(2)?

– Nej, du är inte klok! Men gissa på du bara!

grön, jacka – Är det han med den _____(3)?

– Nej, det är det inte.

smal, ben – Då är det han med de _____(4)?

– Äh, lägg av! En gång till får du gissa. Sen säger jag det.

svarthårig, kille – Då är det nog den där _____(5)?

trasig, jeans med de _____(6)!

– Just det! Styrbjörn heter han!
– Styrbjörn? Kan man heta det?

Hur + adjektiv / adverb -frågor

A. Börja frågorna med:

Hur stor / stort / stora ...	Hur hög / högt / höga ...
Hur lång / långt / långa ...	Hur tung / tungt / tunga ...
Hur gammal / gammalt / gamla ...	Hur bred / brett / breda ...
Hur länge ...	Hur bra ...

1. _____ är dina barn? 8 och 10 år.
2. _____ är det till Malmö? 13 mil.
3. _____ är Storkyrkan? 73 meter.
4. _____ är din säng? 105 cm.
5. _____ är ditt pass? 5 år.
6. _____ är din lägenhet? 70 m².
7. _____ hyra har du? 4 000 kr / månad.
8. _____ är du? En och åttio.
9. _____ jeans har du? 32 tum.
10. _____ är din bil? 5 år.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

11. _____ vardagsrum har du? 25 m².

12. _____ var Björn Borg? Bäst i världen.

13. _____ är en elefant? 3–4 000 kg.

14. _____ tid tar det att lära sig svenska? Det varierar.

15. _____ väg är det mellan Uppsala och Stockholm? 6–7 mil.

16. _____ är Eiffeltornet? 300 meter.

17. _____ går den här bussen? Till Söderport.

18. _____ ska vi fortsätta med den här övningen? Vi slutar nu.

B. Gör sju-åtta egna frågor som börjar med *hur + adjektiv / adverb.*

Komparation

A.

EXEMPEL Sverige är *kallare än* Italien. Men Island är *kallast* i Norden.
Norge är *större än* Danmark och Finland är *större än* Norge, men Sverige är *störst* i Norden.
Lasse är *lika gammal som* Olle, men *äldre än* Kalle.
Våra lägenheter är *lika* stora.

REGEL

	-are -re	+ än

-ast -st	(av alla)

lika +	*adjektiv* *adverb* många mycket	+ som

B.

	Komparativ	*Superlativ*
I	dyr	dyrare	dyrast
	billig	billigare	billigast
II	ung	yngre	yngst
	tung	tyngre	tyngst
	stor	större	störst
	lång	längre	längst
	hög	högre	högst
	låg	lägre	lägst

	Komparativ	*Superlativ*
III	dålig	sämre	sämst
	bra	bättre	bäst
	gammal	äldre	äldst
	liten, lite	mindre	minst
	många	fler(a)	flest
	mycket	mer(a)	mest
	gärna	hellre	helst

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Fyll i *komparativ.*

varm — 1. Maj är _____ än april.

bra — 2. Eva sjunger _____ än jag.

ung — 3. Min bror är _____ än jag.

fin — 4. Deras bil är _____ än vår.

frisk — 5. Ulla är _____ än förra veckan.

dålig — 6. Vår spis är _____ än er.

lite — 7. En lärare tjänar _____ än en läkare.

stor — 8. Peter har _____ fötter än jag.

lång — 9. Jag är fem centimeter _____ än du.

gammal — 10. Vårt hus är mycket _____ än deras.

mycket — 11. Du har _____ pengar än jag.

gärna — 12. Han vill _____ ha te än kaffe.

D. Skriv ett passande *adjektiv i komparativ.*

1. Män är _____ än kvinnor.
2. Bio är _____ än teater.
3. Katter är _____ än hundar.
4. Brasilien är _____ än Sverige i fotboll, men _____ i ishockey.
5. Svenska är _____ än engelska.
6. Flickor är _____ än pojkar.
7. Det är tre mil _____ till Göteborg än till Malmö.
8. Jag vet mycket _____ än du!
9. Jag går _____ på bio än på teater.
10. Det gamla kylskåpet är 10 kg _____ än det nya.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

11. Det finns _____ finländare i Sverige än italienare.

12. Jag är tre år _____ än min bror.

13. Att titta på TV är _____ än att läsa svenska.

E. Svara med *komparativ av motsatsen.*

1. – Mår han bättre nu? – Nej, _____
2. – Är svenska svårare än finska? – Nej, _____
3. – Är Karin äldre än sin man? – Nej, _____
4. – Är Storkyrkan mindre än Lillkyrkan? – Nej, _____ förstås!
5. – Är salt dyrare än peppar? – Nej, _____
6. – Är sängen kortare än soffan? – Nej, _____

F. Fortsätt muntligt som i E.

1. – Ska de byta till en större lägenhet? – Nej, ...
2. – Är det billigare att gå på ishockey än fotboll?
3. – Kom hon senare än du?
4. – Är det lättare att åka skridsko än skidor?
5. – Är han tjockare än jag?
6. – Är hon vackrare än sin syster?
7. – Har du mera böcker än Erik?
8. – Är det varmare på Island än i Sverige?
9. – Talar hon bättre svenska än jag?

G. Fortsätt att fråga och svara själva. Se E och F.

H. Jämför! Använd *komparativ* + *än* eller *lika ... som.* Se exemplen i A.

Sverige 450 000 km² / Frankrike 550 000 km²

1. _____

Eva 170 cm / Maria 170 cm

2. _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Jan 90 kg / Lars 80 kg

3. _____

Johan 8 år / Ulf 8 år

4. _____

Karin 20 000 kr per månad / Ulla 18 000 kr per månad

5. _____

flickor / pojkar

6. _____

svenska / engelska

7. _____

smör / margarin

8. _____

en Mercedes / en Volvo

9. _____

heroin / alkohol

10. _____

fotboll / ishockey

11. _____

grönsaker / godis

12. _____

I. Läs texten.

Min bror och jag

'Min bror och jag är mycket olika. Folk som ser oss tror inte att vi är bröder. Han är äldre än jag och längre och mörkare. Han har större näsa, mun och haka. Han är också kraftigare, han väger 20 kg mer än jag. Han har större familj och en större, vackrare lägenhet. Han tjänar också mer än jag och hans arbete är roligare.

Ibland blir jag lite avundsjuk på honom. Det hjälper inte att jag är vackrare och intelligentare!'

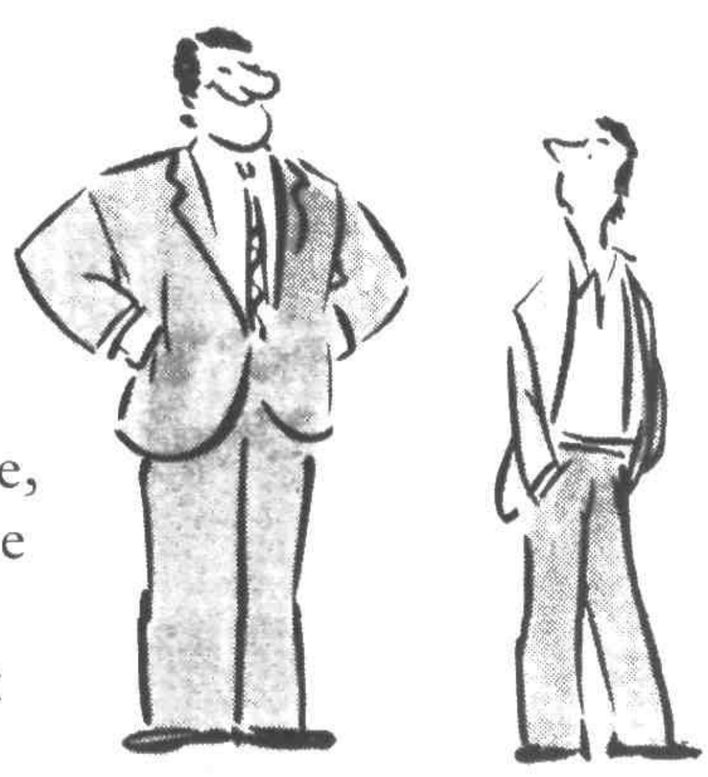

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Skriv en text och *jämför* systrarna Eva och Maria.

Eva	*Maria*
25 år	22 år
160 cm	168 cm
50 kg	55 kg
blond	mörk
2 rum och kök	1 rum och kök
3 000 kr i hyra	3 000 kr i hyra
19 000 kr i lön	16 000 kr i lön
vacker	vacker
intelligent	mycket intelligent

J. Skriv en text och *jämför* dig själv med en vän eller ett syskon.

K. 1. Läs texten.

'Sverige är större än Norge och har fler invånare.
Men Norge har fler och högre berg och mer olja. Sverige har fler sjöar och längre floder. Sverige har också större städer.
Men norrmännen säger att de har vackrare natur och att de är lite gladare än svenskarna.'

2. Skriv en kort text och *jämför* ditt land och folk med Sverige och svenskarna. Skriv på ett separat papper.

Superlativ
– obestämd och bestämd form

A.

EXEMPEL Oskar tror att han är *vackrast* och *bäst*. Men det är han inte. Han är bara min *bästa* vän.
Den *kallaste* platsen i världen ligger i Antarktis.
Sveriges *äldsta* invånare är över ett hundra år.

REGEL

-ast -st		den det de s-genitiv poss.pron
	+	-sta -aste

(se s 144)

B. Fyll i rätt *superlativform*.

god 1. Alla tycker inte att blodpudding är världens _____ maträtt.

bra 2. Vem är _____ i klassen?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

gammal 3. Vem är _____? Du eller din fru?

hög 4. Den _____ byggnaden i Sverige är Kaknästornet.

bra 5. Min _____ vän heter Oskar.

gammal 6. Det här är min _____ kostym.

stor 7. I min klass finns världens _____ idiot.

ung 8. Den _____ eleven i klassen heter Benjamin.

dyr 9. Vad är _____? En Volvo eller en Saab?

vacker 10. Vem sjunger _____ ? Vem har den _____ rösten?

bra 11. Grand är stans _____ restaurang.

hög 12. Vad heter världens _____ berg?

snäll 13. Du är den _____ människa jag känner.

ung 14. Min _____ son ska ta körkort.

mycket 15. Vem kan _____ svenska i din klass?

många 16. Mexico City har _____ invånare av alla städer.

dålig 17. Det där var världens _____ film!

kall 18. Vilken plats är _____ i världen?

rik 19. Vem är _____ i Sverige?

C. Fyll i *komparativ* eller *superlativ*. Ibland måste du själv hitta på ett *adjektiv*.

stor 1. Sverige är ett av Västeuropas _____ länder.
Det är bara Spanien och Frankrike som är _____.

2. Peter är _____ i klassen. Han är mycket _____ än alla andra.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

rik, fattig 3. Den _____ människan i Sverige är _____

rik än den _____ människan i USA.

4. Tyskland är ett av världens _____ länder.

hög 5. Kaknästornet är Sveriges _____ byggnad, men Eiffeltornet

hög är mycket _____.

dålig, bra 6. Det _____ betyget är en etta och det _____

är en femma.

gammal 7. – Vem är _____ av er syskon? Är det du?

– Nej, min bror är _____. Han är 2 år _____ än jag.

ung Och min syster är 5 år _____ än jag. Hon är _____

i hela familjen.

D. *Frågesport.*

Dela upp er i lag med två eller tre personer i varje lag.
Svara på följande frågor. När ni diskuterar i laget
måste ni ofta använda fraser av den här typen:

Nej, det är fel.	Den är större än...
Du har fel.	Den är mindre än..
Det är rätt	Nej, den är inte lika stor som...
Du har rätt	De är lika stora...

Frågorna:
1. Vilket berg är högst i världen?
2. Vad heter världens längsta flod?
3. Vad heter Sveriges tredje största stad?
4. Vad heter den största staden i världen?
5. Vilket land har flest invånare?
6. Är Sverige större än Italien?
7. Vad heter världens största ö?

E. Gör egna frågor av samma typ som i D. Fråga varandra.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Ordföljd II

Ordföljd med objekt, plats och tid

A.

EXEMPEL a) Sverige spelar fotboll på Råsunda i kväll.
b) I kväll spelar Sverige fotboll på Råsunda.
c) Spelar Sverige fotboll på Råsunda i kväll?

Meningar med *objekt* (fotboll), *plats* (på Råsunda) och *tid* (i kväll) brukar normalt ha tre typer av ordföljd:

a) *subjekt* + *verb* + *objekt* + plats + tid
b) tid + *verb* + *subjekt* + *objekt* + plats
c) *verb* + *subjekt* + *objekt* + plats + tid? (ja / nej-fråga)

Ibland finns det *två* verb i meningen. Då blir ordföljden så här:

a) Sverige ska spela …	*subj* + *verb* 1 + *verb* 2 …
b) I kväll ska Sverige spela …	tid + *verb* 1 + *subj* + *verb* 2 …
c) Ska Sverige spela …?	*verb* 1 + *subj* + *verb* 2 …

B. Skriv meningar med rätt ordföljd.

I textgruppen till vänster är 'bitarna' *blandade*.
När en 'bit' är <u>understruken</u> ska du *börja* med den.
När *två* 'bitar' är <u>understrukna</u> ska du skriva
två meningar med de olika 'bitarna' först.

<u>jag</u>
ska
möta
<u>på söndag</u>
min syster
på Arlanda

1. Jag _____

_____

2. På söndag _____

_____

åka
<u>vi</u>
ska
<u>i sommar</u>
till Norge
på semester

3. _____

_____

4. _____

_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

du
<u>såg</u>
igår ?
på TV
filmen

5. _____
_____?

äta
<u>vi</u>
ska
<u>på fredag</u>
hos Jan och Eva
middag

6. _____
_____
_____
_____
_____

gå
<u>kan</u>
du ?
med det här brevet
före kl 16.00
till posten

8. _____
_____?

är
<u>det</u>
<u>nu</u>
i mitt hemland
sommar

9. _____
_____
_____
10. _____
_____

Ibland kan man börja med 'plats'. Gör det med exempel 9–10.

11. I mitt hemland
_____

Nu kommer ett exempel med tre varianter:

träffade
<u>honom</u>
<u>jag</u>
<u>förra veckan</u>
på ett diskotek

12. _____
_____
13. _____
_____
14. _____
_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Skriv tio egna meningar som har *objekt, rum* och *tid.* Variera *ordföljden.*

Placering av satsadverb

A.

EXEMPEL *Vi jobbar inte* i morgon. *Eva vill aldrig gå* på bio.
I morgon *jobbar vi inte.* *Vill Eva aldrig gå* på bio?
Jobbar vi inte i morgon? Varför *vill Eva aldrig gå* på bio?

REGEL

Subjekt + *verb* 1 *Verb* 1 + *subjekt*	+ inte / aldrig / alltid / ofta … (*satsadverb*)	+ *verb* 2

B. Sätt in *satsadverbet* i meningen. Se exemplen i A.

Ex. (inte) Varför kan du inte komma i morgon?

1. (inte) Nästa vecka är jag på jobbet.
2. (aldrig) Brukar du tvätta dina mattor?
3. (inte) Olle kan komma på festen i kväll.
4. (alltid) Varför kommer Kerstin för sent till jobbet på måndagar?
5. (inte) Hjälper du dina barn med läxorna?
6. (aldrig) Varför skriver du till mig, Nina?
7. (inte) Kan du hjälpa mig med en sak?
8. (inte) I morgon ska jag gå till skolan.
9. (gärna) Vi skulle vilja titta på lägenheten.
10. (ofta) Brukar din man komma hem efter midnatt?
11. (alltid) Han åker till landet på helgen.

C. Fortsätt muntligt. Se B. Välj själv ett passande *satsadverb.*

1. Varför är det varmt i Sverige på sommaren?
2. På mitt jobb får man röka i matsalen.
3. Jag brukar duscha före frukosten.
4. Skriver du brev till dina föräldrar?
5. Ska du prova kostymen innan du köper den?
6. På kvällen går jag ut och promenerar.

D. Skriv sex egna meningar med *satsadverb.*

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Bisatser

A.

EXEMPEL

	0	1	2	3, 4, 5 –
a)		Om jag får lön i morgon	ska	jag åka till Finland,
b)	men	innan jag åker	måste	jag hälsa på min mamma.
c)		När jag kom till Sverige	var	jag bara 15 år.
d)		Jag	kommer	när jag har slutat jobba.
e)		Jag	ringer	innan matchen på TV börjar.
f)		Jag	stannar	hemma om det regnar.
g)		Det	finns	inte tvättstuga där jag bor.

De långa 'bitarna' är *bisatser.* De brukar komma sist eller först i meningen.
En bisats har normalt ordföljden *subjekt* + *verb.*
Också en lång bisats (med många ord) tar bara *en plats* i meningen.

Man kan ibland 'översätta' bisatsen till ett eller några ord.

EXEMPEL a) Kanske får jag lön i morgon. *Då* ska jag åka ...
b) Innan jag åker = Före resan.
c) Jag kom till Sverige 1979. *Då* var jag bara ...
d) När jag har slutat jobba = Efter jobbet.
e) Innan matchen börjar = Före matchen.
g) Där jag bor = I mitt hus.

B. Skriv in följande meningar i schemat under! 'Men' och 'och' på plats noll!

1. Vi får gå hem om läraren är sjuk.
2. När kriget kom bodde jag i Kotka.
3. Men innan vi äter måste du tvätta händerna!
4. Om du vill kan vi gå på bio.
5. Det finns ingen bio där jag bor.
6. Och när vi kom hem var vi dödströtta.

	0	1	2	3, 4, 5 –
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Använd orden i textgruppen och skriv meningar. Börja med den <u>understrukna</u> 'biten'. Om det finns två understrukna 'bitar', ska du skriva två meningar.

gå
<u>vi</u>
kan
<u>när du är klar</u>
på bio

1. Vi _____

_____

2. När du är klar _____

_____

<u>jag</u>
dig
kan
hjälpa
<u>om du vill</u>

3. _____

_____

4. _____

_____

måste
borsta
<u>jag</u>
<u>innan vi går</u>
tänderna

5. _____

_____

6. _____

_____

du
somnar
<u>varför</u> ?
när du tittar på TV
alltid

7. _____

_____?

skulle
köpa
<u>jag</u>
en diskmaskin
<u>om jag hade</u>
<u>pengar</u>

8. _____

_____

9. _____

_____

stängda
var
<u>alla affärer</u>
<u>eftersom kungen</u>
<u>var död</u>

10. _____

_____

11. _____

_____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

du
inte
glömma
om du kommer
till Malmö
att hälsa på mig
får

kär
jag
blev
när jag träffade
Eva
på direkten

12. _____

13. _____

14. _____

15. _____

D. Komplettera meningarna på separat papper.

1. När jag lämnade mitt land ...
2. Innan vi ...
3. ... om det inte kostar för mycket.
4. Om du vill ...
5. När jag blir frisk ...
6. När jag får min lön ...
7. Om det regnar i morgon ...
8. ... innan jag går till jobbet.
9. Om Peter ...

Indirekt form

A.

EXEMPEL

Direkt form	*Indirekt form*
Arne: Jag kommer i morgon.	Arne säger *att* han kommer i morgon.
Billy: Kommer Eva?	Billy vill veta *om* Eva kommer.
Clas: När kommer Maja?	Clas vill veta *när* Maja kommer.
Erik: Hur mycket tjänar Olle?	Erik vill veta *hur* mycket Olle tjänar.

Arne, Billy, Clas och Erik säger eller vill veta 'något'.

STRUKTUR

Subjekt	*Verb*	'Något'	
		att	
	säger	om	
	berättar	när	
	vet	hur	
X	vill veta	var	+ *subjekt* + *verb*
	undrar	vad	
	frågar	vem	
	...	hur mycket	
		hur gammal	
		varför	
		...	

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

EXEMPEL Jag vill veta *när Malmö-tåget går.*
Han säger *att han är sjuk.*
Hon undrar *om du kan hjälpa henne.*
De vet inte *att skolan är stängd i morgon.*
Du vet inte *vad jag ska göra nästa vecka!* Jag ska gifta mig!

Obs!	Olle: *Jag* är sjuk.	Olle säger att *han* är sjuk.
	Eva: *Jag* är trött.	Eva säger att *hon* är trött.
	Olle och Eva: *Vi* jobbar ändå!	De säger att *de* jobbar ändå.

B. Skriv 10 egna meningar i *indirekt form.*

C. Fyll i den *indirekta formen.* Variera verben efter första subjektet.

1. Birgitta: Jag kommer kl 7. Birgitta säger _____
2. Lars: Går det bra? Lars undrar/vill veta _____
3. Han: Kan jag komma i kväll? _____
4. De: Kungen är sjuk. _____
5. Jag: När har vi slut-test? _____
6. Johan: Hur mår mamma? _____
7. Maria: Jag älskar fisk. _____
8. Hon: Vad kostar det? _____
9. Han: Vem ska Eva träffa? _____
10. Jag: Vad ska jag göra? _____
11. Leif: Kan jag hjälpa till? _____
12. Hon: Kan jag parkera här? _____
13. De: Vi ska flytta till Lund. _____
14. Hasse: Jag måste gå hem. _____
15. Eva: Hur mycket kostar resan? _____
16. Per: Är soffan av läder? _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

17. Hon: Kan jag ringa i kväll? _____

18. Peter: Allt är så svårt. _____

19. De: Hur många rum är det? _____

20. Fia: Jag ska gifta mig! _____

21. Hon: Blir jag lycklig? _____

22. Fias pojkvän: Det blir hon! _____

23. Många: Varför måste man gifta sig? _____

24. Andra: Det är rätt och naturligt. _____

Ändra följande meningar till *preteritum*:
2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

EXEMPEL Han undrade om Eva kunde hjälpa honom.
De sa att de skulle gå på bio.

D. Läs och fyll i.

Ett meddelande

I skolans entré sitter ett meddelande från skolans städare:

Till elever och lärare!
Kan ni sluta att lämna brödsmulor och saftfläckar på borden
och bananskal och äppelskrutt på golvet? Kan ni också
torka av tavlan och ställa stolarna på borden efter sista lektionen?
Skolan är min arbetsplats. Ni måste tänka på det!
Tack på förhand /*Städaren*

Amalia ser meddelandet när hon kommer till skolan. När hon kommer upp till klassrummet, säger hon:
– Det sitter en lapp där nere från städaren. Har ni sett den?
– Nej. Vad står det på den?
– Han undrar om vi kan sluta lämna brödsmulor och saftfläckar på

borden och bananskal på golvet. Han undrar också _____

_____

Han säger _____ och _____

_____.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

E. Två andra meddelanden.

1. När Irene kommer hem från jobbet, hittar hon ett vykort till sin man Bengt, som ska jobba över i kväll. Vad säger hon till sin man och vad undrar hon själv till slut?

Här är vykortet:

Kära Bengt!
Jag kommer till Stockholm i morgon kväll. Kan vi träffas då? Du kan nå mig på Hotell Nattkråken, tel 34 12 65.
Margareta

Irene ringer till Bengt på jobbet och säger:
– Bengt, det har kommit ett vykort från någon som heter Margareta. Hon säger...
(Fortsätt!)

2. En dag när Ulla är hemma från jobbet, ringer de från receptionen på hennes arbetsplats. Hon har fått en bukett blommor med en liten lapp instucken.

På lappen står det:

Ulla!
Det var en underbar kväll. Vad gör du på lördag kväll? Kan vi ses på samma ställe igen och på samma tid?
Oscar
PS. Har du mitt nummer? 4123 25.

Vad säger Ullas arbetskamrat till henne?

F. Skriv egna meddelanden och referera dem.
Tre personer: A, B och C.

A skriver en liten lapp till B. På lappen måste det finnas minst två–tre frågor. Men det är C som måste tala om (som i ett telefonsamtal) för B att det har kommit en lapp till B och vad det står på den.

G. Frågor med *indirekt form*.
Gör som i exemplet.

1. Hur mår Staffan? Vet du det?

Vet du hur Staffan mår? ?

2. Hur kommer man till stationen? Kan du säga mig det?

_____ ?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

3. Du har problem hemma. Vet din lärare det?

_____ ?

4. Kommer Marita idag eller i morgon? Vet du det?

_____ ?

5. När får vi semester? Kan du fråga chefen det?

_____ ?

6. Älskar du mig, Eva? Varför säger du aldrig det?

_____ ?

7. Varför är svenska så svårt? Kan du fråga din lärare det?

_____ ?

H. Fråga varandra.

A säger till B: 'Kan du fråga C ...?'
B säger till C: 'A undrar / vill veta ...'

Blandade övningar på ordföljd

A. Komplettera dialogen. Till vänster står några verb.
Men inte alla. Glöm inte *subjekt* (oftast *pronomen*)! Se exempel.

Ett samtal i skolan

har – Du, Boris! Vad har du (1) för lärare i höst?

– Pelle Svensk.

heter – Va? _____ (2) det?

gör, vet – Ja, det _____ (3)! _____ (4) inte

vem _____ (5)?

känner – Nej, _____ (6) inte till honom.

_____ (7) ny på skolan?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

började, tror – Nja, _____ 8 i våras. I april, _____ 9

– _____ 10 bra?

håller – Jodå, men _____ 11 inte tiderna!

– Va? _____ 12 för sent?

glömmer – Nej, men _____ 13 att

_____ 14 rast. Och att _____ 15 klockan halv tre!

måste – _____ 16 säga ifrån! Protestera!

gör – Det _____ 17 också!

hjälper – _____ 18 inte?

glömmer – Jo, i två–tre dagar. Sen _____ 19

igen! _____ 20 hopplös.

– _____ 21 ingen klocka?

tror – Nej, det _____ 22 inte.

– Du, _____ 23 en bra idé! Varför _____ 24

inte ge honom en klocka i present? På Åhléns _____ 25

kan billiga klockor, som _____ 26 ställa in så att

piper _____ 27 på bestämda tider. Till exempel när

_____ 28 rast och slut för dagen!

– Va bra! En sån klocka _____ 29 köpa!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B. Komplettera texten. Några verb står till vänster.
Glöm inte *subjekt*! Skriv i *jag-form*.

Min första tid i Sverige

När _____ (1) till Sverige, _____ (2) bara 18 år.

gjorde — Först _____ (3) ingenting i några månader, men sen

började — _____ (4) läsa svenska.

hade — Efter ett år _____ (5) klar med det och då _____ (6)

kunde — också fått arbetstillstånd och _____ (7) söka arbete.

Men _____ (8) ju ingen utbildning och _____ (9)

stor arbetslöshet i Sverige då, så _____ (10) svårt att hitta något.

sökte — Men _____ (11) och _____ (12) och till slut

hittade — _____ (13) ett.

_____ (14) ett arbete som städare på en fabrik där

gjorde — _____ (15) möbler.

trivdes — Första tiden _____ (16) ganska bra, men sen

blev, hade — _____ (17) tråkigt och när _____ (18) jobbat där

slutade — i ett halvår, _____ (19).

började — I stället _____ (20) läsa på Komvux för att

bättra på — _____ (21) min utbildning. Samtidigt

jobbade — _____ (22) svart på en pizzarestaurang.

Och det _____ (23) fortfarande.

går — _____ (24) på Komvux och _____ (25) svart på en krog.

vill, heter — Men _____ (26) inte säga vad _____ (27)!

ligger — _____ (28) i centrum. Så mycket _____ (29) säga!

C. Skriv en text om din tid i Sverige.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

D. Fyll i rätt ordföljd.

Fiskaren och stadsbon

Det var en gång en man som satt på en brygga och fiskade.

han brukade _____ (1) sitta där han hade hela långa dagen. Så mycket annat _____ (2) inte att göra.

en rik stadsbo kom — En dag _____ (3) förbi

han gick fram — och såg fiskaren på bryggan. _____ (4) till fiskaren och frågade:

du får — – _____ (5) någon fisk?

jag tycker om — – Nej, det är dåligt med det. Men _____ (6) att sitta här och göra ingenting.

du skaffar, du kan — – Om _____ (7) ett nät, _____ (8) fånga mer fisk, sa stadsbon.

jag ska — – Och vad _____ (9) göra med den?

du kan — – Den _____ (10) sälja på torget i stan, sa stadsbon. Och

du kan — för pengarna _____ (11) köpa många flera nät och

du kan — kanske en båt. Och då _____ (12) fånga ännu mer fisk!

jag ska, jag har — – Och vad _____ (13) göra när _____ (14) fångat ännu mer fisk, frågade fiskaren.

du kan — – Då _____ (15) köpa större nät och en större båt och tjäna ännu mer pengar.

jag ska — – Och vad _____ (16) göra sen?

du kan — – Sen _____ (17) köpa en hel fiskeflotta och bli miljonär.

jag ska, jag har — – Och vad _____ (18) göra när _____ (19) blivit miljonär?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

du har, du kan – När _____[20] blivit miljonär, då _____[21]

sluta arbeta och dra dig tillbaka.

jag ska, jag har – Och vad _____[22] göra när _____[23]

fiskaren frågade dragit mig tillbaka, _____[24].

du kan, du vill – Då, kära vän, då _____[25] göra precis vad _____[26]!

– Som till exempel?

du kan – Ja, _____[27] sitta här på bryggan hela långa dagen. Och bara fiska!

– Ha! Haha! Hahahahaha!

du skrattar – Varför _____[28]?

stadsbor kan – Haha! Jag skrattar åt hur dumma _____[29] vara!

E. Fyll i rätt ordföljd.

Den snåle gubben

Den snåle gubben Andersson var mycket gammal och trött. En kväll i

han blev, han var april _____[1] svårt sjuk och nästa dag _____[2] död.

han stod En timme senare _____[3] framför porten till himlen och

han knackade knackade på. Tre gånger _____[4].

en ängel kom Då _____[5] och öppnade.

du är – Vem _____[6]? sa ängeln.

gubben sa – Jag heter Andersson, _____[7].

du vill – Och vad _____[8] då, frågade ängeln.

gubben svarade – Jag vill in, _____[9].

du har gjort – I himlen? Men _____[10] några goda saker i livet, då?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

jag har – Jodå, det _____ 11 !

– Vad då, till exempel?

jag gav – Jag har … eeeh … vänta lite nu … Jo, en gång _____ 12

jag har gett en krona till en blind man. Och _____ 13 två kronor till en döv gumma och hennes dotter!

ängeln sa – Jaha du, _____ 14 . Vi ska se vad Gud tycker _____ 15 om det.

ängeln gick Och _____ 16 in till Gud

det stod och berättade att _____ 17 en gubbe utanför porten som hade skänkt tre kronor till fattiga människor.

han sa Gud tänkte efter ett slag. Sedan _____ 18 :

– Ge den stackars mannen tre kronor och be honom dra åt helvete.

ängeln gjorde Och det _____ 19 .

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Konjunktioner

Samordnande konjunktioner

A.

EXEMPEL Adam pluggar *och* Eva jobbar på sjukhus.
Vi har beställt taxi, *men* det kommer ingen.
Jag är hemma idag, *för* barnen är sjuka.
Bilen är trasig, *så* jag måste ta bussen.
De köper inte bröd, *utan* (de) bakar själva.

och
men
för
så
utan

B. Fyll i en passande *konjunktion* från exemplen i A.

1. Stellan jobbar extra varje kväll, _____ hans hyra är så hög.

2. Jag kände att jag hade feber, _____ jag stannade hemma.

3. Om vi slutar åka bil _____ äter blodpudding, kan vi snart köpa villa!

4. De ska höja hyran med 50 procent, _____ vi måste flytta.

5. Hon ville gifta sig, _____ det ville inte han.

6. I sommar ska vi inte stanna i Sverige, _____ åka till Turkiet.

7. Kylskåpet var trasigt, _____ det har vi kastat.

8. Han ville inte jobba längre, _____ började på universitetet.

9. Biljetterna var slut, _____ vi åkte hem igen.

10. Irma klarade inte ekonomin, _____ hennes pappa fick hjälpa henne.

C. Gör egna meningar med *och, men, för, så* och *utan.*

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Underordnande konjunktioner (subjunktioner)

A.

EXEMPEL Jag drömde *att* jag hade en miljon.
Eva kommer hem, *när* hon är klar på jobbet.
Hon var sjuk ett år, *innan* hon dog.
Maria brukar lyssna på radio, *medan* hon diskar.

att
när
innan
medan

B. Sätt in en passande *konjunktion* från exemplen i A.

1. Får jag läsa tidningen _____ du är klar med den?
2. Jag gör läxorna _____ jag lyssnar på musik. Och det går bra!
3. Kan du säga till Coretta _____ jag kommer klockan 3?
4. Ska vi gå på bio _____ vi har ätit?
5. Vänta lite! Jag måste släcka lamporna _____ vi går.
6. Hur var ekonomin i Sverige _____ Olof Palme var statsminister?
7. Förlåt, Karin, _____ jag skickade det där vykortet med hjärtat på!
   Jag visste inte _____ du var nygift!
8. Vivi! Jag går bara ner och handlar mjölk _____ potatisen kokar.
   Kan du se till _____ den inte kokar över?
9. Han tänker åka utomlands _____ han har gjort lumpen.
10. Du, tänk efter två gånger _____ du köper en begagnad bil av
    den där mannen! Jag har hört _____ man inte kan lita på honom.

C. Skriv egna meningar med *att, när, innan* och *medan.*

D.

EXEMPEL Jag diskar, *om* du lagar maten!
Han arbetar i skogen, *fastän* han är 80 år.
Hon slutade på kursen, *därför att* hon inte lärde sig något.
Tänker du jobba i kiosken, *även om* du bara får 50 kr i timmen?

om
fastän
därför att
även om

Obs! *Eftersom = därför att. Trots att = fastän*
(Många svenskar säger också 'även fast' i stället för *fastän.*)

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

E. Fyll i en passande *konjunktion* från exemplen i D.

1. Du, jag kommer bara _____ det är vackert väder. Annars stannar jag hemma.
2. Erik har lovat att komma i morgon _____ det regnar.
3. Mamma, vi fick gå hem _____ läraren var sjuk!
4. Tror du att Erik kan laga min bil _____ jag betalar honom?
5. Många svenskar klagar över ekonomin _____ de lever gott.
6. Jonatan började röka _____ hans kompisar gjorde det.
7. Men Eva började röka _____ hon var med i en idrottsklubb.
8. Okej, jag hjälper dig i kväll _____ du hjälper mig i morgon.
9. Min farfars far fiskar varje dag _____ han är över 90 år.
10. Oskar, jag skulle inte gifta mig med den där kvinnan _____ jag var i dina kläder!
11. En gång ska jag åka jorden runt _____ det kostar en halv årslön!

F. Gör egna meningar med *om, fastän, därför att* och *även om.*

G. Välj bland *konjunktionerna* från exemplen i A och D.

1. _____ Sverige vinner VM i fotboll, ska jag äta upp min mormors hatt!
   Jag är säker på _____ de inte blir bättre än sjua–åtta.
2. _____ jag började på den här kursen, kunde jag inte ett ord svenska.
   Men jag har lärt mig mycket _____ det var jobbigt.
3. Stefan, du måste krydda soppan _____ den ska smaka nånting!
4. Maria, du får gärna baka bröd. Men kom ihåg att degen måste jäsa _____
   du sätter in den i ugnen!
5. – Fredrik, vågar du hoppa ner i vattnet från bron?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

– Aldrig i livet! Det är ju femton–tjugo meter.

– _____ du får tusen kronor?

– Nej! Jag hoppar inte _____ jag får en miljon. En kompis till mig sitter i rullstol _____ han hoppade från en klippa ner i vattnet.

6. – Margit, jag vill äta _____ fotbollsmatchen börjar!

– Ta det lugnt! Du får äta _____ maten är klar!

– Ja, men du tycker inte om _____ jag har teven på _____ vi äter!

– Nej, det gör jag inte. Och ibland måste man välja här i livet: mat eller fotboll på TV!

– _____ du skyndar på med maten i stället för att prata, hinner vi kanske äta _____ matchen börjar!

– Åh! Karlar är hopplösa! Jag tror _____ jag går ut och äter.

H. Komplettera meningarna på ett separat papper.

1. Jag brukar sova en stund när …
2. Jag måste duscha innan …
3. Pappa jobbar heltid fastän …
4. Måste du ha teven på medan …
5. Ring mig i kväll om …
6. Mamma skriver att …
7. Hon äter inte fläsk därför att …
8. Vi ska köpa villa även om …
9. Adam skulle aldrig gå naken på en badstrand även om …
10. Om … i morgon, stannar jag hemma från jobbet.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Övrigt

Hem / hemma, hit / här etc

A.

EXEMPEL 1. – Är Anna *hemma*? – Nej, hon är *borta* i kväll.
2. – Åker du *hem* nu? – Nej, jag ska gå *bort* på fest.
3. – Är Lasse *inne*? – Nej, han är *ute* och promenerar.
4. – Gå *fram* till tavlan och skriv ditt namn!
5. – När är flyget *framme*?

REGEL

Var?	Här	Där	Hemma	Borta	Ute	Inne	Nere	Uppe	Framme
Vart?	Hit	Dit	Hem	Bort	Ut	In	Ner	Upp	Fram

Var? • ('position') Var ligger / är / står etc.
Vart? →• ('destination') Vart åker / springer / går etc.

B. Välj ett av *adverben* till vänster:

in/inne, ut/ute 1. Kom _____ nu! Det är kallt _____.

var/vart 2. _____ går den här bussen?

bort/borta 3. Min man är _____ hela nästa vecka.

hem/hemma 4. Jag åker _____ klockan fem.

dit/där 5. Åk till Lappland! _____ är det fint på sommaren.

hit/här, hit/här 6. Kom _____ och sitt _____ bredvid mig!

upp/uppe 7. Är hissen _____?

ner/nere 8. Gå _____ i tvättstugan och hämta tvätten!

bort/borta 9. Kan du ta _____ fläcken på mina byxor?

fram/framme 10. Gå _____ till föraren och be om en tidtabell!

fram/framme 11. Båten är _____ om en timme.

ner/nere 12. Nu är temperaturen _____ på minus tio.

bort/borta 13. Mamma, får jag sova _____ i natt?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

bort/borta 14. Hjälp, mina pengar är _____!

upp/uppe 15. Snälla Vivi, vill du gå _____ till fru

in/inne Andersson och se om hon är _____?

upp/uppe 16. Han är alltid _____ klockan sex och lagar frukost.

hem/hemma 17. Jag var så glad över det nya jobbet att jag dansade _____!

fram/framme 18. Kan du ta _____ passet?

bort/borta 19. – Är fläcken kvar? – Nej, den är _____.

C. Välj mellan *hem* och *hemma*.

1. Jag åker _____ nu!

2. Olle bor _____ hos sina föräldrar.

3. Kom _____ till mig i kväll!

4. Kan jag köra dig _____ efter jobbet?

5. Är du _____ i kväll?

6. Jag måste ringa _____ till mina föräldrar.

7. Ska vi gå _____ till dig eller mig?

8. Det är ingen _____ hos honom.

9. Åk _____! Du är ju sjuk!

10. Stefan går _____ i lägenheten hela dagarna.

11. Var ska jag hämta dig? _____ eller på jobbet?

12. Kan ni skicka _____ soffan?

13. Du ser trött ut. Gå _____!

14. Kan jag ställa min bil _____ hos dig?

15. Karin? Har vi någon mjölk _____?

16. Får jag ringa _____ hos dig? Min telefon är trasig.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

D. Fyll i rätt *adverb* i följande små dialoger. Se A.

1. – 43 56 32.

– Hej, Sara! Det är Janne. Är Lennart _____?

– Nej, han är _____ i kväll. Kan jag be honom ringa dig?

– Ja, gärna. Han kan ringa _____ till mig före klockan tolv i morgon. Då går jag _____ i skogen och plockar svamp.

2. – Har du varit på Island nån gång?

– Nej, jag har aldrig varit _____. Men jag skulle gärna åka _____ nån gång.

3. – Varför sitter du _____ när det är så varmt? Kom _____ på balkongen! _____ är det svalt och skönt.

4. – Ursäkta, konduktören! När är tåget _____?

– I Malmö? Vi är _____ om en timme drygt.

5. – Hej, är Leif _____?

– Nej, han är _____ i tvättstugan. Men kom _____ så länge. Han kommer strax _____.

– Nej, jag tror att jag går _____ till honom. Det var bara en sak jag skulle fråga om.

6. – _____ ska du?

– Jag ska _____. Min mamma väntar med maten.

7. – Mariaskolan, goddag.

– Hej, jag söker Börje Flärdh.

– Han är inte _____ just nu. Han är _____ på lunch.

– Jaha. Hur länge är han _____, då?

– Jag vet inte. Kan jag be honom ringa?

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

– Nej, jag är inte _____ resten av dagen. Är han _____

i morgon?

– Nej, då är han _____ på konferens. Men i övermorgon är han

_____ hela dagen.

– Tack, då ringer jag igen.

– Vänta lite! _____ kommer han! Börje, du har telefon!

8. *Ett vykort från London*

London 2 juni 1993

Hej, Ulli och Janne!

_____ kommer en liten hälsning från

Englands huvudstad. Vi kom _____ igår

kväll. Flyget var _____ vid åtta-tiden

och sen tog vi taxi _____ till London.

Vädret är härligt _____. Idag har vi varit

_____ och promenerat hela dagen.

Just nu sitter jag _____ på vårt rum,

men i kväll ska vi gå _____ och roa oss.

Ni måste resa _____ nån gång!

Hälsningar /*Vivi och Lelle*

PS. Hoppas ni har bra väder _____ i Sverige!

E. Skriv egna meningar med *adverben* på sidan 170. Välj åtta *adverb.*

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Vilken / vad -utrop

A.

EXEMPEL

Titta! *Vilken* bil!
Usch, *vilket* regn!
Åh, *vilka* vackra rosor!

Är hon sjuk? *Vad* tråkigt!
Usch, *vad* det blåser!

Vilken Vilket Vilka	+ (*adjektiv*) + *substantiv*
Vad	+ *adjektiv*
Vad	+ *subjekt* + *verb*

B. Fyll i *vilken, vilket, vilka* eller *vad.*

1. Usch, _____ det luktar!
2. Åh, _____ jag är trött!
3. Har du lagat mat åt mig? Åh, _____ gott!
4. Titta där! _____ tjej!
5. _____ väder!
6. Usch, _____ det regnar!
7. Kommer inte Eva på festen? _____ synd!
8. Titta, _____ vacker utsikt! Man ser över hela stan!
9. Usch, _____ lukt! Är det hunden igen?
10. Titta! _____ vackert!
11. Kom och titta! _____ vackra blommor!
12. Fy, _____ det är kallt!
13. _____ bra film!
14. Har du klarat körkortet? _____ roligt! Grattis!
15. Titta, _____ långt hår!
16. Ska du åka till Rio? _____ spännande!
17. Har han TV på toaletten? _____ larvigt!
18. Vann du på lotto? _____ tur!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

19. Blev han stoppad i tullen? _____ otur!

20. Exploderade hela huset? Usch, _____ hemskt!

21. _____ lång övning! Jaså, är den slut nu? _____ bra!

C. Gör två egna meningar med varje ord i A.

Tycka, tänka, tro

A.

EXEMPEL Jag *tycker* att den här filmen är jättebra. Jag har sett den två gånger.
Deras dotter *tänker* bli frisör när hon blir stor. (= ska, planerar)
Jag *tror* att det regnar i morgon. (Jag vet inte, men jag tror ...)

B. Fyll i *tycker, tänker* eller *tror.*

1. – När _____ du betala tillbaka pengarna som du lånat?

2. – Min mamma har cancer och _____ att hon kommer att dö.

3. – Vi _____ åka till Finland i sommar.

4. – Det blir kallt i morgon, _____ jag.

5. – Sebastian _____ läsa till läkare.

6. – Hela klassen _____ att svenska är svårt, men vackert.

7. – Vi _____ att vår lägenhet är för liten och _____ flytta.

8. – Eva _____ gå hem. Hon _____ att hon har feber.

9. – Vem _____ att svenska är roligare än fest och dans?

10. – Läkaren _____ att Lena ska sluta röka, men han _____ inte att hon klarar det.

11. – _____ du att vi ska se den här filmen?

– Ja, det _____ jag. Jag _____ att den är bra.

12. – _____ du se fotbollen på TV i kväll?

– Ja, det _____ jag. Jag _____ det blir en bra match.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

C. Fortsätt muntligt. Börja med 'Jag tycker …' / 'Jag tror …'

1. … att hon är trevlig.
2. … att banken stänger kl 15.
3. … att hon är 13 år.
4. … att sommaren blir varm.
5. … att du är dum!
6. … att snö är vackert.
7. … att högern vinner valet.
8. … att bio är kul.
9. … att det är varmt här inne.
10. … att Martin älskar mig.

D. Fortsätt muntligt. Svara med 'Tycker du?' / 'Tror du?'

1. – Maria är äldre än jag. – … du?
2. – På lördag vinner Sverige guld!
3. – Vilken bra film!
4. – Gud, vad vår lärare är söt!
5. – Den här medicinen kommer att hjälpa dig!
6. – Usch, det är så smutsigt i trappan!
7. – Klockan är åtta nu. Åke har nog missat bussen.
8. – Titta på honom där! Vilka vackra ben!
9. – Jag klarar inte det här provet! – … inte?
10. – Svenska är inte alls svårt! – … inte?
11. – Vår lärare har ingen humor. – … inte?
12. – Han får inte jobbet. – … inte?
13. – Det finns ingen Gud. – … inte?

E. Vad vet du om personerna, när de *tycker* och *tror*.
Svara på frågorna i parentesen till höger.

Annika: Jag tycker att blodpudding är gott!	(Har hon ätit blodpudding?)
Bertil: Jag tror att Jans nya bil är röd.	(Har han sett bilen?)
Cecilia: Den här boken är bra, tror jag.	(Har hon läst boken?)
Dolly: Svenska män är snygga, tycker jag.	(Har hon träffat svenska män?)
Erik: Jag tror att det är kallt i Umeå.	(Är han i Umeå?)

F. Skriv egna meningar med 'tro', 'tycka' och 'tänka'. Två meningar för varje verb.

Sätta, ställa, lägga, hänga

A.

EXEMPEL Glöm inte att *sätta* frimärke på brevet!
Du får inte *sätta dig* på den där stolen! Den är trasig.
Kan jag *ställa* glasen här i skåpet?
Var snäll och *ställ dig* bakom mig. Det är kö här!
Kan du *lägga* en duk på bordet?
Jag brukar *lägga mig* klockan elva.
Du kan *hänga* din rock där borta!
Min farfar *hängde sig* i källaren. Det var hemskt.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B. Titta i din verblista och repetera de fyra verbens *böjning*.

C. Fyll i rätt *verb* i rätt form.

1. När går du och _____ dig på kvällen?

2. Du måste _____ ett plåster på såret! Det blöder ju.

3. Var har du _____ bilen? Den står inte på gatan.

4. Åh, jag måste _____ mig ett slag. Jag är så trött i benen.

5. Vad har du _____ dagens tidning?

6. Var kan jag _____ min kappa?

7. Hon brukar _____ en blomma i håret när hon går ut och dansar.

8. Mikael, måste du alltid _____ dig bredvid Eva när vi ska ta klassfoto?

   Kan du inte _____ dig på golvet framför magistern?

9. Ska vi _____ oss, Johanna?

10. Kan du _____ min post i ett kuvert och eftersända den?

11. Var har du _____ den nya mattan? Ligger den i sovrummet?

12. Vänta lite, jag ska bara _____ på mig glasögonen.

13. Jag måste _____ lille Benjamin nu. Han är så trött.

14. Vill du _____ den här äckliga askkoppen på balkongen?

15. Ska du _____ in pengarna på banken?

16. Var ska vi _____ tavlan?

D. Gör en egen mening med varje verb i A. Också de *reflexiva*!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

I och På

A.

	i	på
'HUS'	i ett hus i en affär i en våning i en kyrka gå i skolan gå i kyrkan	på operan på bio på teater på posten på banken på sjukhuset på en fabrik på ett kontor … (för arbetsplatseroch institutioner)
'RUM'	i vardagsrummet i hallen i köket …	på toaletten
'GEOGRAFI'	i Sverige (land) i Stockholm (stad) i Åkarp (by) i Skåne (region, distrikt)	på Kungsgatan (gata, väg) på torget på Sicilien (ö) på Mount Everest (berg)
'ÖVRIGT'	i stan i parken i skogen ont: i magen, i benet, i ryggen …	på landet på slätten på kusten på kyrkogården på lekplatsen (alla platser)
'KONKRET'	i sängen i handen i väskan	på sängen på handen på bordet

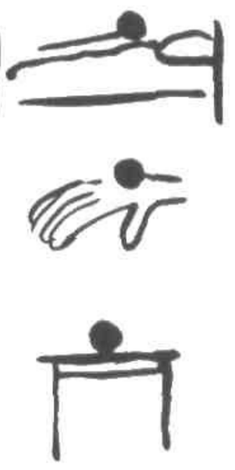

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

B. Välj 'i' eller 'på'.

1. Han jobbar _____ en affär.
2. Vi går ofta _____ kyrkan.
3. Hon arbetar _____ en bank.
4. Jobbar hon _____ sjukhus?
5. Vill du sitta _____ soffan?
6. Vänta, jag sitter _____ toaletten!
7. Jag har ont _____ axeln.
8. Min farfar bor _____ landet.
9. Ligger Båstad _____ västkusten?
10. Bilen står _____ torget.
11. Helen är _____ Kanarieöarna.
12. Barnen är _____ lekplatsen.
13. Vad har du _____ fickan, Jan?
14. Du måste ha mössa _____ huvet!
15. Jag vill springa _____ skogen.
16. De bor _____ ett höghus.
17. Eva? Hon är _____ teatern.
18. Per är _____ det andra rummet.
19. Vi bor _____ en liten by.
20. Har du telefon _____ hallen?
21. Bor han _____ Kilimanjaro?
22. Han är sjuk och ligger _____ sängen.
23. Island ligger _____ Atlanten.
24. Hon har en ring _____ fingret.
25. Han har en tvåa _____ tröjan.
26. Vill du bada _____ sjön?
27. Jag jobbar _____ en tobaksaffär.
28. Jag måste vila mig _____ sängen.
29. Sätt frimärke _____ brevet!

C. Svara muntligt på frågorna:

1. Var har du dina pengar?
2. Var har du ont?
3. Var jobbar du?
4. Var ligger Göteborg?
5. Var har du din näsduk?
6. Var ligger din hemstad/hemtrakt?
7. Var står mjölken?
8. Var ligger Hawaii?

Andra rumsprepositioner

A.

EXEMPEL 1. Vi åker *från* Tranås kl 14.30 och kommer *till* Lund kl 18.00.
2. Bor den polska familjen *över* dig eller *under* dig?
3. Har ni soptunna *framför* eller *bakom* huset?
4. Rolf har en affär *vid* torget. *Mellan* banken och posten.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

5. Eva står och väntar på dig *utanför* skolan.
6. Går motorvägen *runt* Göteborg eller *genom* stan?
7. På en bröllopsmiddag sitter bruden *till höger om* brudgummen och *till vänster om* brudgummen sitter hans nya svärmor.
8. Ska vi sitta *bredvid* varandra eller *mittemot* varandra på tåget?

B. Fyll i en passande *preposition* från exemplen i A.

1. Kan du tända lampan _____ matbordet?
2. Vill du parkera _____ banken. Jag ska bara in och hämta pengar.
3. Jag går _____ jobbet klockan 4. Kan vi ses _____ kiosken halv 5?
4. När du kommer till Stockholm söderifrån åker du först _____ en tunnel. Sen har du centrum _____ dig.
5. Igår var jag på bio. _____ mig satt en kvinna med hög hatt och _____ mig satt ett älskande par. Jag såg och hörde inte mycket av filmen.
6. Goddag, min fru och jag vill ha två sittplatsbiljetter _____ varandra. Hon hör så dåligt. Vi kan inte sitta _____ varandra.
7. _____ Norrköping och Stockholm är det nästan bara motorväg.
8. När jag var i Paris brukade jag ibland sova _____ en bro.
9. En gång i livet vill jag åka _____ hela jorden.
10. Farfar har berättat att hans svärmor ville sova _____ honom och farmor på bröllopsnatten. Men han skojade nog bara!
11. Jag hör inte på höger öra. Kan du sitta _____ mig?
12. Äsch, porten är låst! Jag går _____ huset och ser om det är öppet på baksidan. Väntar du här _____ porten?
13. Hur man kommer till personalchefens rum? Jo, först går du _____ korridoren där borta. Sen kommer du _____ en dörr där det står 'städrum'. _____ den dörren finns en annan dörr, en glasdörr, och

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

_____ glasdörren finns en trappa. Gå uppför trappan så kommer du _____ en kaffeautomat. Personalchefen sitter i rummet _____ automaten. Det sitter en röd lampa _____ hans dörr. Ibland lyser den. Då måste du vänta _____ dörren tills han är ledig. Men han har semester idag!

14. Kan du parkera _____ korvkiosken? Jag är hungrig.

15. Vem sitter _____ Carlo och Carina? Är det Bruno?

16. Det bor en familj från Örebro _____ oss. De brukar dansa och sjunga varje fredag- och lördagsnatt. Då kan vi inte sova. Tror de att vi älskar musik och dans bara för att vi är från Spanien?

C. Skriv en egen mening med *varje preposition* från exemplen i A.

Tidsprepositioner etc

A.

dåtid ←	nu	→ framtid
för en månad *sedan*		*om* en månad
i lördag*s*		*på* lördag
i förrgår, igår	idag	i morgon, i övermorgon
i lördags kväll, igår kväll	i kväll	i kväll, i morgon kväll, på lördag kväll
i natt	i natt	i natt
igår morse, i morse		i morgon bitti, på lördag morgon
förra veckan	den här veckan	nästa vecka
förra året	i år	nästa år
i somras	i sommar	i sommar

Men: Min bror sover *på* dag*en* och jobbar *på* natt*en*. Han är nattvakt. (Varje dag ... natt ...)
Vi *brukar* åka till Italien *på* sommar*en*. (Varje sommar ...)

B. Fyll i det som saknas.

1. _____ började jag jobba klockan sju men _____ _____ kan jag sova så länge jag vill.

2. Vad gör du _____ lördag _____? Jag ska ha en liten fest.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

3. Bill kom till Sverige _____ året och ska stanna till _____ år.

4. Jag duschar alltid _____, men inte på kvällen.

5. Vad gjorde du _____ måndag _____? Jag ringde hela kvällen, men ingen svarade.

6. Den här kursen började _____ ett halvår _____ och kommer att sluta _____ fyra månader.

7. Vad ska du göra _____ torsdag _____ vecka?

8. – Peter ska åka till England _____ en vecka.

– Jaså. Var han inte där _____ en månad _____?

C. Svara på frågor om dig själv. Skriv på ett papper.

1. När kom du till Sverige?
2. När brukar du ha semester?
3. När slutar din kurs?
4. När ska du ha semester/nästa lov?
5. När duschade du sist?
6. När brukar du borsta tänderna?
7. När ska du gå hem idag?
8. När fick du din nuvarande bostad?

D. Komplettera meningarna.

1. _____ i morse.
2. _____ om en månad.
3. _____ i våras.
4. _____ i höst.
5. _____ på sommaren.
6. _____ för ett år sedan.

E. Skriv 7–8 egna meningar med *tidsprepositioner.*

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Som, att

A.

EXEMPEL Jag har *en kusin som* är kommunalpolitiker.
Han har *samma* adress *som* förra året.
Renault är inte *lika* bra *som* Volvo.

Min morfar *skriver att* mormor är svårt sjuk.
Har du tid *att hjälpa* mig lite?

B. Komplettera meningarna med 'som …' eller med 'att …'

1. Han drömde _____
2. Jag känner en kille _____
3. Hon berättade _____
4. Göran glömde _____
5. Vad heter han _____?
6. De bor i samma hus _____
7. Sverige har inte lika många invånare _____
8. Sverige har många invånare _____
9. Jag har inte råd _____
10. Jag blev sjuk av fisken _____
11. Jag känner många _____
12. Har du samma lärare _____?
13. På jobbet finns det en kvinna _____
14. Du måste komma ihåg _____
15. Har du någon cykel _____?
16. Hon sa till sin chef _____
17. Känner du någon _____?

C. Gör fem egna meningar med vardera 'att' och 'som'.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Verb som kan följas av infinitiv

A. Man måste säga '*han* vill veta *om han* måste jobba i morgon'
och '*han* frågade *om han* kunde få ledigt' och '*hon* säger *att hon* är sjuk'.
Men det finns en grupp verb som brukar följas av *infinitiv*,
om det är *samma person* som 'gör' de båda verben.

EXEMPEL Han *glömde ringa* till henne.
Jag *vågar* inte *klappa* den där hunden. Den ser farlig ut.

B. Följande verb *kan* följas av infinitiv.
Läs dem och försök förstå vad de betyder.
Skriv sedan in dem i rätt form i meningarna. Arbeta i par.

börjar	vågar	drömmer om
slutar	fortsätter	har lust
försöker	tycker om	glömmer
hinner	älskar	kommer ihåg
har tid	hatar	slipper
orkar	lovar	kommer att

Kom ihåg att använda rätt form av verbet!

1. Jag _____ inte stanna så länge. Jag måste vara hemma före sju.

2. _____ du _____ att gå på bio i kväll eller vill du vara hemma?

3. Katarina _____ att gå i skogen och plocka svampar och bär.

4. När _____ du jobba? _____ du _____ att hjälpa mig först?

5. Han har _____ röka och sparar en väldig massa pengar.

6. Du får inte _____ att lägga på det här brevet. Det är viktigt.

7. Kvinnor _____ göra lumpen. Men de gör ju annat i stället.

8. Det _____ regna i morgon, tror jag.

9. Du måste _____ att ringa din mamma. Annars blir hon arg.

10. Omar och Aicha _____ att flytta tillbaka till Tunisien.

11. Min dotter _____ att rida. Hon är hästgalen.

12. Regeringen _____ att sänka skatten, men de gjorde inte det.

13. Oskar _____ att spela schack, men han _____ att förlora.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

14. Du måste _____ komma i tid till jobbet. Annars får du sparken.

15. Han _____ inte ringa till värden och klaga på hyran.

16. Det finns inga jobb, så hon tänker _____ studera.

17. Eva tror att hon _____ klara provet utan problem.

18. Nu _____ jag inte skriva mer! Jag måste ta en paus.

Paus? Javisst, gärna! Men ...

C. Skriv först 10 egna meningar med verben från listan! Det *hinner* du göra!

Grundtal som substantiv

A.

EXEMPEL a) Min syster och hennes man har *en fyra* med balkong i Vällingby, men nu ska de skiljas och försöker hitta *två tvåor.*
b) Bor Axel i *tjugofyran*? Jaså, jag trodde han bodde i *tjugotvåan.*

Exemplen handlar om *lägenheter* på fyra eller två rum (a) och om *portar* med nummer (b).

REGEL Saker och människor kan ibland omtalas med hjälp av ett nummer.
Numret fungerar då som *ett substantiv,* t ex *en tvåa, tvåan, tvåor, tvåorna.*
Man kan göra så här med alla grundtal. Undantag: 13–20, 30, 40, 50, 60 etc.

B. Vad betyder 'numret' i följande meningar? Diskutera i par.

1. Ronny har *en etta* på tröjan.
2. *Tolvan* går till Stortorget.
3. Vad är det på *tvåan* i kväll?
4. Gudrun tillhör eliten i sin sport. Hon är *etta* i Sverige och *femma* i Europa. På sista olympiaden kom hon *sjua* i finalen.
5. Växla ner till *ettan,* Maria! Annars stannar bilen!
6. De bor i *tolvan.*
7. Hur kunde Peter Pank bli finansminister? Han är ju en *nolla!*
8. Min pojke börjar *åttan* i höst.
9. I Evas klass finns det fem *åttiotreor.*
10. Vi har en gammal Saab, *en sjuttioåtta.*
11. Olle fick *en tvåa* i matte och *en trea* i svenska.
12. Alla drömmer om *en sjua* på lotto.
13. Vi bytte *en etta* och *en tvåa* mot *en trea* i Rinkeby.
14. Den där soppan får bara sjuda. Sätt den *på ettan*!
15. De har ett möte i *femman* idag.
16. De här *fyrtioettorna* är för små för mig.
17. Många svenskar kallar stockholmare för *noll-åttor.*

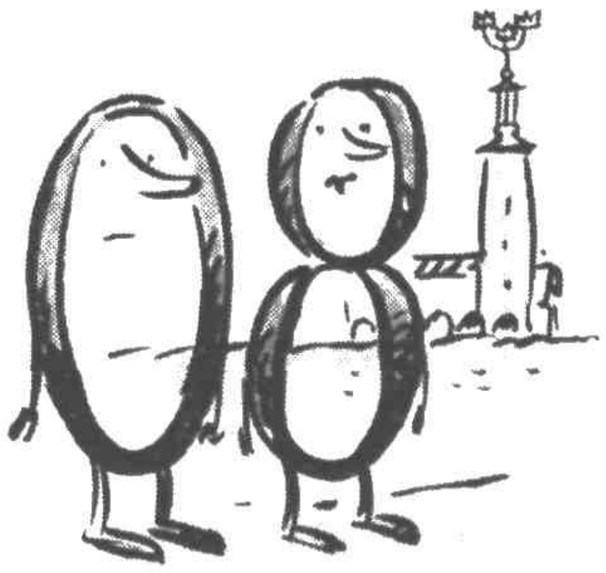

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Väderstreck

A.

EXEMPEL Kiruna ligger i *norra* Sverige.
Stockholm ligger i *östra* Sverige.
I *södra* Sverige finns många slätter.
Göteborg ligger i *västra* Sverige.
Falun ligger i *mellersta* Sverige.

B. Titta på kartan på förra sidan och svara på frågorna.

1. Var ligger Uppsala? i _____
2. Var ligger Växjö? _____
3. Var ligger Luleå? _____
4. Var ligger Örebro? _____
5. Var ligger Karlstad? _____
6. Var ligger Sverige? _____
7. Var ligger Italien? _____
8. Var ligger ditt hemland? _____
9. Var ligger din hemstad? _____

C.

EXEMPEL New York ligger i *nordöstra* USA.
England ligger i *nordvästra* Europa.
Thailand ligger i *sydöstra* Asien.
Spanien ligger i *sydvästra* Europa.

D. Titta på kartan på förra sidan och svara på frågorna.

1. Ligger Åmål i nordöstra Götaland? _____
2. Var ligger Karlskrona? _____
3. Ligger Norrköping i nordvästra Götaland? _____
4. Var ligger Helsingborg? _____
5. Var ligger Kalmar? _____

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

6. Ligger Malmö i sydöstra Götaland? _____

7. Var i Sverige bor du? _____

8. Ligger Finland i nordvästra Europa? _____

E.

EXEMPEL Sverige ligger *väster om* Finland.
Danmark ligger *norr om* Tyskland.
Öster om Finland ligger Ryssland.
Polen ligger *söder om* Sverige, mellan Tyskland och Ryssland.

F. Titta på kartan och svara på frågorna.

1. Ligger Uppsala söder om Stockholm? _____

2. Var ligger Skellefteå? _____

3. Ligger Kalmar väster om Växjö? _____

4. Ligger Karlstad öster om Örebro? _____

5. Var ligger Norge? _____

6. Var ligger ditt hemland? _____

7. Ligger Finland väster om Sverige? _____

8. Var ligger Södertälje? _____

9. Var ligger din svenska hemort? _____

G. Obs! Ibland räcker det att säga: *i norr, i väster, i söder, i öster.* Se text H.

H. Läs texten.

Sveriges geografi

'Sverige ligger i norra Europa, norr om Tyskland och Polen.
Landet gränsar till Norge i väster och till Finland i öster.
Huvudstaden heter Stockholm och ligger i östra Sverige.
I söder finns många slätter och mycket jordbruk, särskilt i den sydvästra delen som heter Skåne. I norr finns många berg och skogar. Det ligger tre–fyra stora sjöar i södra och mellersta Sverige. Landet har kust i öster, söder och väster.'

Skriv en liten text om ditt hemland.

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

I. Obs! Sydeuropa = södra Europa.
Nordnorge = norra Norge.
Västsverige = västra Sverige.
Östafrika = östra Afrika.
Centraleuropa, Mellaneuropa = mellersta (centrala) Europa.

Säg ett annat namn för …

1. västra Europa
2. östra Europa
3. södra Sverige
4. norra Afrika
5. södra Amerika
6. norra Amerika
7. mellersta Afrika
8. östra Asien
9. södra kusten
10. norra kusten
11. västra kusten
12. östra kusten

13. Arktis = Nordpolen. Vad kallas då Antarktis?
14. Var ligger Mellanöstern?
15. Vad heter de stora haven på svenska?

J. *Öar och halvöar*

En dag sa Kiri till sin svenske vän Anders:
– Hör du, Anders. Vad är en ö?
– Det är land med vatten på alla sidor.
– Och en halvö? Vad är det?
– Det är land med vatten på alla sidor utom en.
– I så fall är Europa en halvö!
– Va!?
– En halvö till Asien! Titta på kartan så får du se!
– I så fall är väl också Afrika en halvö till Asien?
– Ja, just det. Och egentligen är alla tre en enda stor ö!
– Och Nordamerika och Sydamerika, då?
– De är en ö tillsammans. Eller halvöar till varandra! Och vet du vad?
– Nej, vad då?
– Om man tänker efter, så lever alla människor i världen på tre jättestora öar och en massa mindre öar. Och resten är bara hav.
– Jorden är ett hav och vi är alla öbor!
– Just precis! Vad klok du är!

© 1994 HELLSTRÖM · KOPIERING FÖRBJUDEN

Gunnar Hellström

Första övningsboken i svensk grammatik

För sfi och sv2. Med enkla regler och kommentarer

FÖRSTA ÖVNINGSBOKEN är avsedd för *vuxna studerande* och *äldre ungdomar* på nybörjarstadiet och upp till 400–500 timmars undervisning.

Boken tar upp regler och mönster i svenska språkets grammatik och semantik. Såväl verbböjning som väderstreck har sin givna plats.

De flesta moment presenteras först med ett antal exempel och följs vanligtvis av en enkel regel, detta för att möjliggöra självstudier och repetition. Moment som rör eller bygger på former övas först ganska mekaniskt, sedan mer funktionellt i dialoger och ibland även i fri skriftlig produktion. Det finns alltså både drillar och uppgifter som kräver eftertanke.

Språket i övningarna är enkelt och talspråkligt. Övningarna består till stor del av repliker/dialoger, samtalsfragment och kortare texter.

För att boken ska vara lätt att hitta i bygger den på traditionell indelningsgrund men jämkad så att behovet av progression och överskådlighet tillgodoses. Första övningen i varje moment är alltid lättast. Lärare och elever kan sedan själva välja progression och planering.

I FÖRSTA ÖVNINGSBOKEN finns utrymme att skriva korta svar medan längre svar får skrivas separat.

Facit utges separat.

BONNIER UTBILDNING

ISBN 91-622-0647-8

9 789162 206475

BEST NR 622-0647-8
(ART NR 622-3760-8)